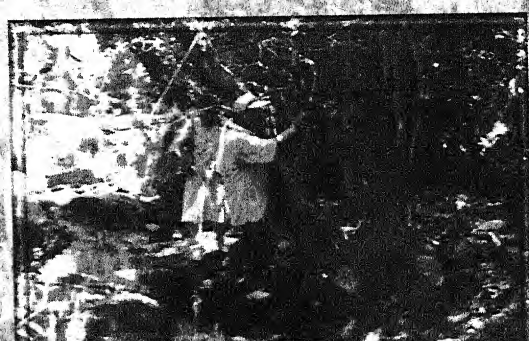
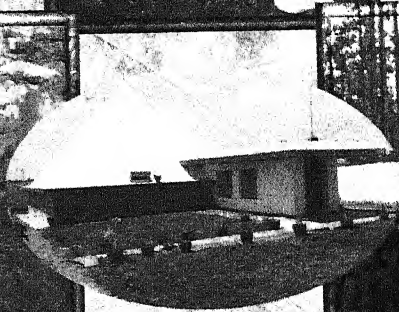
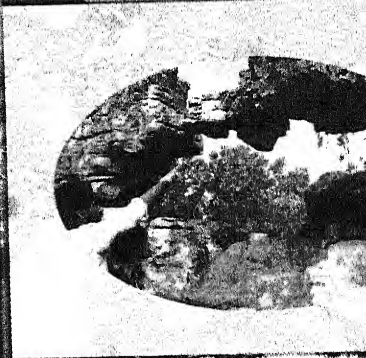
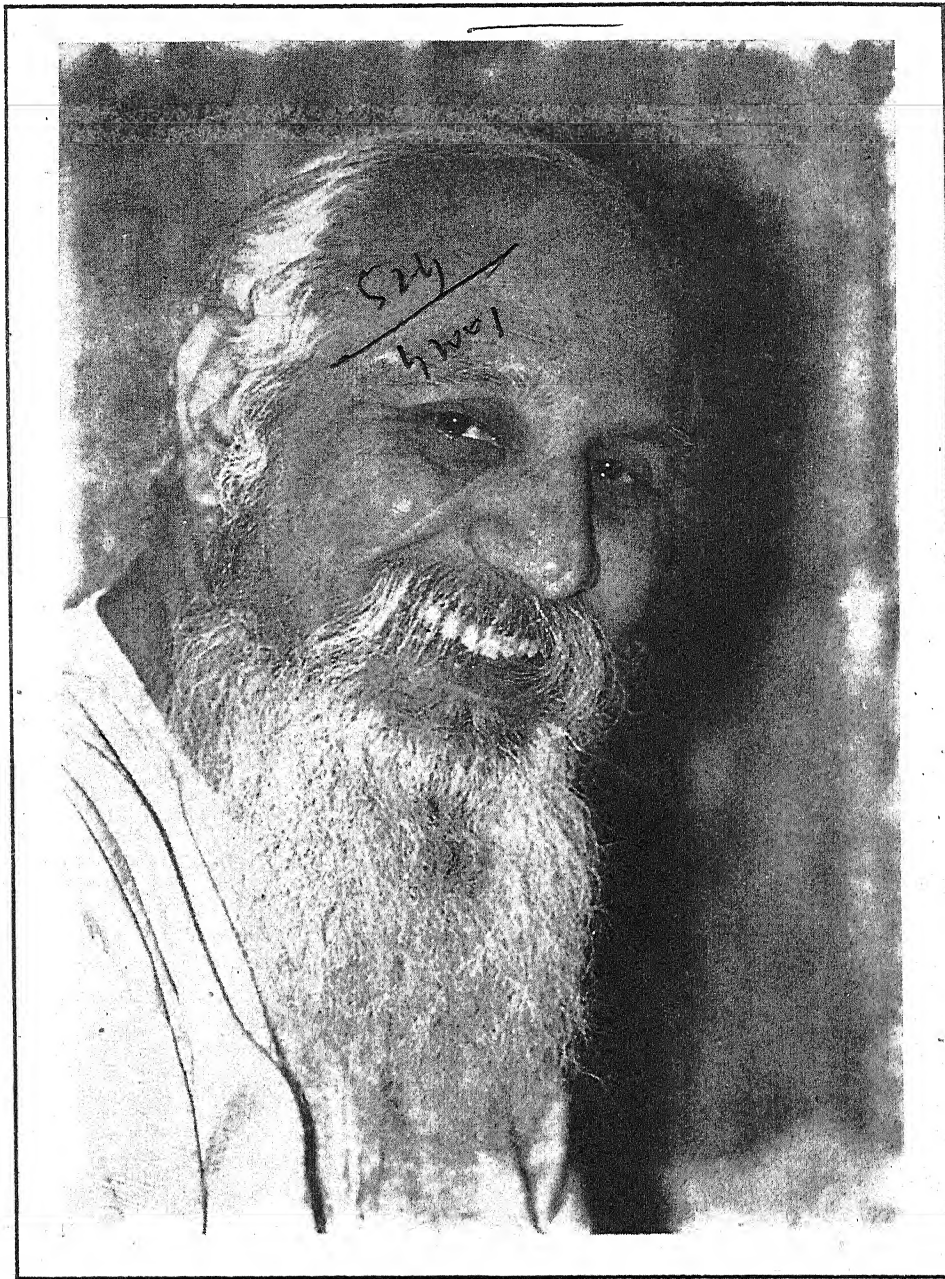

ట్రెక్కింగ్ దృశ్య మాలిక

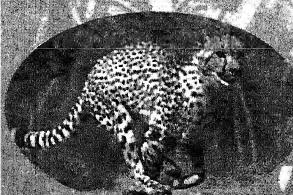
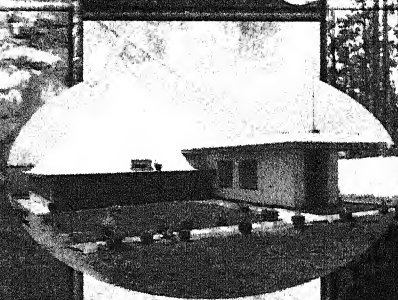
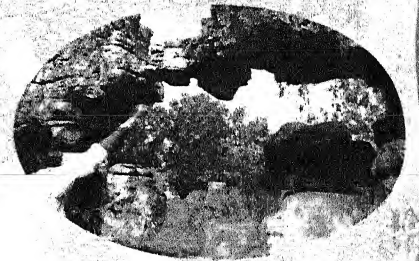

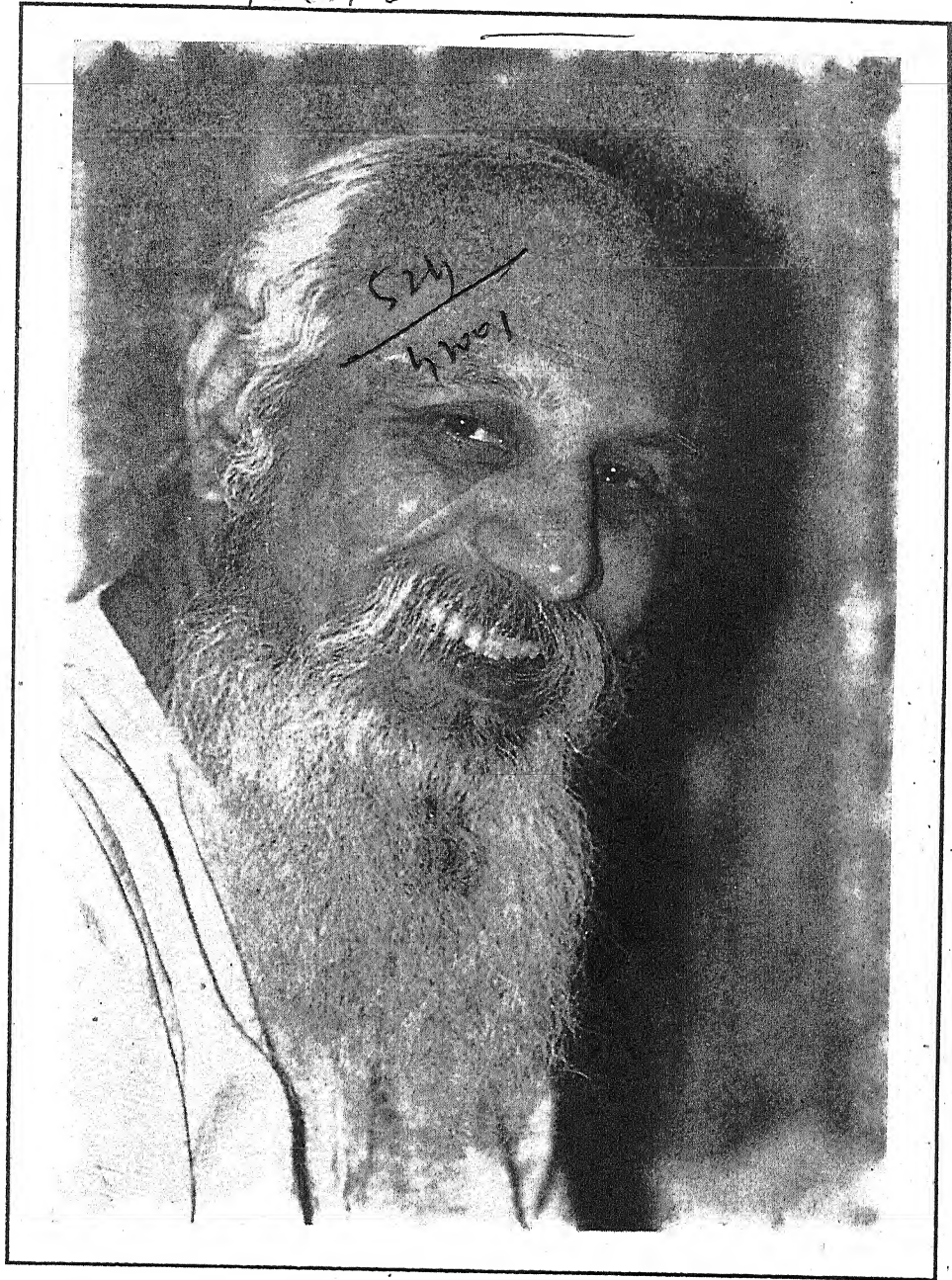

ట్రెక్కింగ్ దృశ్య మాలిక

ఆత్మబంధువు బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి సార్ కు

ప్రేమతో ...

శ్రీ వేంకటేశ్వరా పరమిడ్ స్విరిచ్చువర్ సాసైటీ, తిరుమల.

వ్యవస్థాపకులు :
బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి

చీఫ్ ఎడిటర్ :
M.M. స్వామి

ఎడిటర్ :
B.V. రమణ

రాజ పోషకులు :
P. శ్రీనివాస్ రెడ్డి

ముఖచిత్రం :
శేషాచలం అడవుల్లాగి 'తుంబురు కాశీ'

పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ
సభ్యుల వినియోగార్థం మాత్రమే.

ప్రకాశకులు :
శ్రీ వేంకటేశ్వరా పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ, తిరుమల

ముద్రణ :
సోమేశ్వర ప్రింటింగ్ ప్రెస్
J.D. హాస్టిటల్ రోడ్,
విజయవాడ. ఫోన్ : 577684

విషయాలు

విషయం	పేజీ
1. "ట్రెక్కింగ్"	2
2. "1999 - నూతన సంవత్సర సందేశం"	3
3. 'ట్రెక్కింగ్, - ఓ కళ! ఓ సైన్స్!'	4
4. "ప్రకృతి పిలుపు"	6
5. "జీవిత సత్యం తెలుసుకో"	6
6. "మానం - ధ్యానం - జ్ఞానం"	7
7. "తుంబురు తీర్థం"	9
8. "తలకోన లో పత్రి సాయుజ్యం"	14
9. "హేట్యాప్ టు పత్రి!"	17
10. "వనవాసి శ్రీనివాసన్"	19
11. "గణేష్ ధార"	22
12. "ఆధ్యాత్మిక జీవితం - ప్రకృతి తో తాదాత్మ్యం"	25
13. "పులిబోను అడవి"	26
14. "ప్రకృతి ముద్దుబిడ్డ"	30
15. " 'ట్రెక్కింగ్' - ఓ మహాన్నత అవకాశం"	31
16. "కైలాస కోన"	32
17. "శేష తీర్థం"	36
18. "బూచోళ్ళ పేట"	40
19. "తిరుమల టు బాలపల్లె"	44
20. "అడవుల్లోకి అంతర్ యాత్ర!"	49
21. "అడవుల్లో బ్రహ్మాత్మవం!"	53
22. "మానస సరోవరం"	60
23. "ధ్యానం మనల్ని తీసుకెళ్తుంది...."	66
24. "ఏడుకొండలవాడు"	69
25. "మాస్టర్ లక్షణాలు"	70
26. "ఒకప్పుడు నా వయస్సు 67+; ధ్యానంలోకి వచ్చాక 37+"	71
27. "పత్రిసార్ లాగా జీవించాలి!"	71
28. "తిరుమలలో కలుపు - ఇట్లు మీ ఆత్మ"	72
29. "ఆత్మజ్ఞానంతోనే అన్నీ సాధ్యం"	73
30. 'ధ్యానం' చేయండి	73
31. 'ఆనాసానతి' చేయవలసిన పద్ధతి	74

ప్రతులకు

వెల: రు. 75/-

Someswara Printing Press

J. D. Hospital Road, Governorpet,
VIJAYAWADA - 520 002.

☎ : (O) 577684 (R) 470332

"పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్"

ఆధ్యాత్మిక పుస్తకములు - కేసెట్లు - పిరమిడ్స్ - పిరమిడ్ క్యాష్ లభించును.

“ట్రెక్కింగ్”

‘ట్రెక్కింగ్’ అనేది ఆంగ్ల భాషా పదం. అంటే, అడవులలో చేసే విహార, వినోద, విజ్ఞాన సాహస యాత్ర! అంటే, నగరాల నుంచి, పట్టణాల నుంచి సుదూరం గా పోయి అరణ్యాల లో, కొండల లో కొన్ని రోజులు జీవించడం!

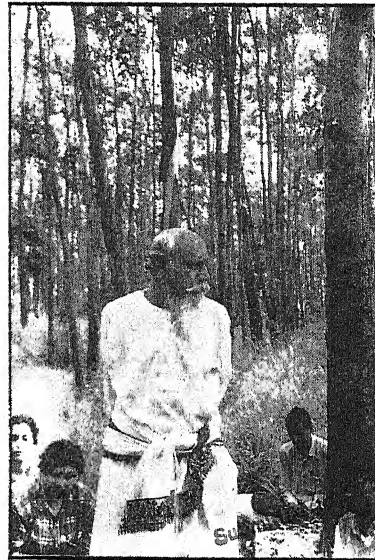
ముఖ్యంగా ధ్యానానికి చక్కటి ఆలవాలాలు అరణ్యాలు. అడవుల్లో, ప్రకృతి ఒడిలో ‘ధ్యానం’ చేయడం అనేది అత్యంత ఆనందకరమైన, అద్భుతమైన శక్తిని ప్రసాదిస్తుంది. ప్రకృతి లోని సహజత్వం, నిష్కపటత్వం, నిష్కలుప్త్యం అన్నవి నగరపు కలుషిత జీవితానికి, కల్లోస, వాతావరణానికి కొన్ని రోజుల పాటైనా దూరంగా వుంచుతుంది.

నగరాలలో, పట్టణాలలో, గ్రామాలలో స్థిర నివాసం ఏర్పరుచుకున్న ‘నాగరికులు’ ఎప్పటికప్పుడు ట్రెక్కింగ్ లు ఏర్పాటు చేసుకుంటూ ప్రకృతి తో సహజం గా గడిపితే తన ‘శాంతి’, ‘ఆరోగ్యం’ అనేవి వారికి చేకూరవు.

తిరుమల, తిరుపతి స్థిరచ్యవల్ సాసైటీలవారు మొట్టమొదటి సారిగా 1994 సంవత్సరం లో “జపాలి తీర్థం”లో, ధ్యాన శిక్షణాకి ఏర్పాటు చేసినప్పుడు ఎంత సంతోషం కలిగిందో అంతే లేదు! అప్పటినుంచి ‘ట్రెక్కింగ్’ యొక్క విశేషత - ముఖ్యంగా ధ్యానులకు, ఆత్మజ్ఞాన పరాయణులకు అనుభవంలోకి వచ్చింది.

ఇక పిరమిడ్ స్థిరచ్యవల్ సాసైటీ కార్యక్రమాలకు ‘ట్రెక్కింగ్’ అనేది తప్పనిసరిగా కావాలని అప్పుడే నిర్ణయించుకోవడం జరిగింది. పరంపరగా అనేక ట్రెక్కింగ్ ప్రోగ్రామ్ లు ఎప్పటికప్పుడు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ట్రెక్కింగ్ సమయాల్లో బోల్తంత సమయం అందరికీ ఉంటుంది. కనుక, ధ్యానులందరూ పరస్పర అనుభవాలను పంచుకునే అద్భుత అవకాశం లభిస్తుంది. కొత్త విద్యలెన్నో - “శాగ్రత్తగా నడవడం”, “ఎక్కువగా శరీరాన్ని కష్టపెట్టడం”, “కనీస సౌకర్యాలతో జీవించగలగడం”, “వాన, చలి మొదలైన వివరీత వాతావరణ పరిస్థితులకు తట్టుకోగలగడం” - నేర్చుకోవడం జరుగుతుంది! ఎన్నెన్నో కొత్త పాఠాలను ధ్యానులకు ‘ట్రెక్కింగ్’ నేర్పుతుంది! ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు ఆధారపడటం తెలుస్తుంది! ఒక్కరే ఉండటం తెలుస్తుంది! జంతుజాలాన్నీ, వృక్షజాలాన్నీ ప్రేమించడం నేర్చుకుంటారు!

ముఖ్యంగా ఈసారి అంటే 7, 8, 9, 10 జనవరి, 1999లో ట్రెక్కింగ్ ప్రోగ్రామ్ కు వందల మంది, పిల్లలు, పెద్దలు, వృద్ధులు ఉత్సాహం చూపించడం అపూర్వమైన విశేషం. మున్నుందు ఇది

ధ్యానులకే కాక అందరికీ, అంటే ప్రజలందరికీ, ఒక తప్పనిసరి కార్యక్రమం గా, జీవితం లో భాగం గా అయి తీరుతుంది.

“ది తిరుమల స్థిరచ్యవల్ సాసైటీ” వారు ఈ ప్రత్యేక ‘ట్రెక్కింగ్’ సంచిక తీసుకురావడం అద్భుతమైన విషయం! తిరుమల పిరమిడ్ మాస్టర్లందరికీ నా ప్రత్యేక అభినందనలు!

**Hearty Congratulations to Tirumala -
Tirupati Pyramid Masters!**

- సుభాష్ పత్రి

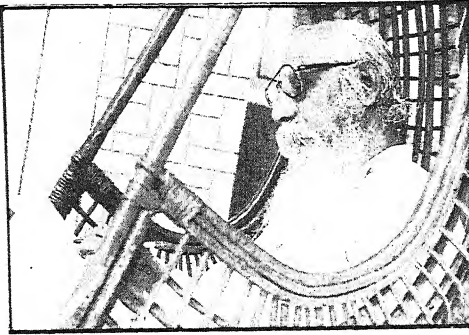
తిరుపతి

12-12-1998

పిరమిడ్ స్థిరచ్యవల్

సాసైటీస్ వ్యవస్థాపకులు

“1999 - సూత్ర సేవతీర్ సందేశం”

“1999” అనబడే సంవత్సరం ఆఖరి చీకటి సంవత్సరం! ఎన్నో రోజుల నుంచి, ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి, ఎన్నో శతాబ్దాల నుంచి ఎదురుచూస్తున్న ఈ సంవత్సరం మన ముంగిటకు వచ్చేసింది!

భూమండలం ఇప్పటికే అనేకానేక వెలుగు యుగాలనూ, చీకటి యుగాలనూ ఒకదాని తర్వాత ఒకటి పరంపరగా చూసినా, ఈ ప్రస్తుత చీకటి యుగాంతపు ఆఖరి సంవత్సరం ఓ ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటోంది. ఎందుకుంటే, ఇక రాబోయే వెలుతురు యుగం శాశ్వతంగా భూమండలాన్ని అంటిపెట్టుకుని వుంటుంది! భూమండలం తన ‘భౌతికత’ను కోల్పోతోంది. అచిరకాలంలోనే భూగోళం యొక్క ‘వైబ్రేషన్ ఫ్రీక్వెన్సీ’ ఒక మెట్టు ఎక్కువకు నెట్టబడుతోంది! అంటే ‘ఆస్ట్రల్ ఫ్రీక్వెన్సీ’కి - ‘చేరబోతోందన్నమాట! ‘ఇంటర్ గెలాక్టిక్ ఫెడరేషన్’ వాళ్ళు తీసుకున్న నిర్ణయం ఇది! ఇంక ఎప్పటికీ ‘సుర’ ప్రభావమే కానీ, ‘అసుర’ ప్రభావం వుండదు!

31-12-1999 తేదీన భూమండలం ‘ఫోటాన్ బ్యాండ్’ లోకి పూర్తిగా ప్రవేశించ బోతోంది! ఆ రోజు భూమండలం సమస్తానికే పర్యవసానం!

1999 సంవత్సరపు 365 రోజులూ చిట్టచివరి గడ్డురోజులు - ఆధ్యాత్మికలకూ, అనాధ్యాత్మికలకూ!

ఆధ్యాత్మికలకు, అనాధ్యాత్మికల నుంచి పరీక్షలు ఎక్కువ! అనాధ్యాత్మికలకు తమ సొంత అనాధ్యాత్మికత నుంచి పరీక్షలు ఎక్కువ!

1-1-2000 తేదీ నుంచి భూమండలంలో స్వర్ణ యుగానికి నాంది!

పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ మాస్టర్లు అందరూ ఇంకొక్క 365 రోజులు కష్టపడాలి! విమర్శలను ఎదుర్కోవాలి. ఆ తర్వాత అంతా మరి పూలబాటే! పచ్చతోరణాలే!

కనుక, ఇంతవరకూ ఎంతో ధైర్యంగా అన్ని కష్టాలనూ, విమర్శలనూ, చక్కటి ఓర్పుతో, సహనంతో, అజ్ఞానులతో యుద్ధాలు చేసి చేసి అలసి, సాలసి వున్న పిరమిడ్ వీరులు ఆఖరి “పరీక్షా సంవత్సరం” లోకి ప్రవేశిస్తున్నారు. అయితే కొత్తగా చేసేది ఏమీ లేదు. ఇన్ని రోజులూ వున్నట్లే, అదే అకుంఠిత దీక్షతో ‘మరొక్క సంవత్సరం’! ఆ తర్వాత జగత్ వ్యాపితం గా ‘ధ్యాన సామ్రాజ్యం’ నెలకొల్పబడుతుంది! మరొక్క సంవత్సరం అప్రమత్తంగా వుందాం! జాగరూకులు గా వుందాం! వీలైనంత ఎక్కువ మందిని యధావిధిగా ధ్యానులుగా, జ్ఞానులుగా తీర్చిదిద్దడాం!

- సుభాష్ సత్రి

తిరుపతి

11-12-1998

పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్

సొసైటీల వ్యవస్థాపకులు

“ట్రెక్కింగ్ ఓ కళ! ఓ సైన్స్!”

‘ట్రెక్కింగ్’ ఒక కళ! ఒక ఉద్యమం! ఒక శాస్త్రం!

ఎవరెస్టును అధిరోహించడానికి టెన్సింగ్ నార్గే, హిల్లరీలు పర్వతారోహణను ఓ ‘తపస్సు’ లా భావించారు. అదే ఎవరెస్టుపై మువ్వన్నెల జెండా ఎగరేసిన తొలి భారతీయ ధీర మహిళ ‘బచేంద్రిపాల్’ దాన్నిక ‘క్రీడ’గా తలుస్తుంది.

నేను నాలుగేండ్ల క్రితం భారత, టిబెట్ హద్దుల మధ్యగల హిమాలయ పర్వత సానువుల్లోని ‘శివలింగ్ పాస్’ ను అధిరోహించేటప్పుడు ఒక పోస్టర్ చూశాను. 1993 సం॥ ఏప్రిల్ 22న సాగరమాత (ఎవరెస్టు)ను వీరోచితం గా అధిరోహించిన లేడీ ‘పసంగ్ లాము షెర్పా’ మృతికి నివాళులర్పిస్తూ నేపాల్ ప్రజలు ఇలా పేర్కొన్నారు - “సాగర్ మాతను స్పృశించి, చరిత్ర సృష్టించిన తొలి నేపాలీ వనితవు నీవు. నీ సాహస స్ఫూర్తి మరిన్ని వీరోచిత కార్యాలకు ఆలంబన కాగలదు”. నేపాలీల దృష్టిలో ‘పసంగ్ లాము’ సాగర్ మాత లో ఐక్యమైన ఒక దేవత.

కొంగ్రొత్త లోకాల అన్వేషణకు ‘సాహసం’ ఒక ఇంధనం. తెలిని కొత్త సంగతుల్లోకి అడుగుడడమే ‘సాహసం’ - ‘అడ్వెంచర్’.

ట్రెక్కింగ్, మౌంటెనీరింగ్ (పర్వతారోహణ) కొంచెం వేరు వేరుగా అన్పించినా రెంటికీ చాలా సామ్యం వుంది.

‘ట్రెక్కింగ్’ అంటే ‘గవేషణ’ అని అర్థం. అయితే భారతీయ భాషల్లో ట్రెక్కింగ్ కు సరైన నిర్వచనం లేదు.

“కొండలు, కోనలు, అడవులు, ఎడారులలో కాలినడకన చేసే సాహస విన్యాసమే ‘ట్రెక్కింగ్’ గా చెప్పుకోవచ్చు. ట్రెక్కింగ్ ద్వారానే కొత్త విషయాల ఆవిష్కరణ, కనుగొనడం, అన్వేషణ (Discovery, Invention & Exploration) సాధ్యం. మోటారు వాహనాలు లేని కాలాల్లో కేవలం కాలినడకన సుదూర ప్రాంతాలు ప్రయాణించి జ్ఞానతృప్తి తీర్చుకునేవారు. గౌతమ బుద్ధుడు, మహావీరుడు లాంటి వాళ్ళు సైతం ట్రెక్కింగ్ చేస్తూ జ్ఞాన బోధ చేసారు!

ఇప్పుడిప్పుడు తిరిగి ‘ట్రెక్కింగ్’ కు ప్రాధాన్యత లభిస్తోంది. అదో ‘శాస్త్రం’ గా అభివృద్ధి చెందుతోంది.

ట్రెక్కింగ్ లో భౌతిక, మానసిక వికాసం వుంటుంది. ఆడా మగా, చిన్నా పెద్దా, పేదా ధనిక, కులం వర్గం అన్న తారతమ్యాలుండవు. అందరూ సమానమే. అంతిమంగా గమ్యాన్ని చేరుకోవాలి. గొప్ప మానవీయత, లక్ష్యశుద్ధి ఇందులో ఇమిడి వున్న మహత్తర విలువలు.

నా ట్రెక్కింగ్ సహచరులు - వెంకటేశ్, మోహన్ రూపరాయలు, చిరుతపురి ఈశ్వరయ్య, ఇందిర.

ఈ 'ట్రెక్కింగ్' సువిధానాన్ని మేం గత 12 ఏండ్లుగా అనుసరిస్తున్నాం. తొలుత "చెట్లు, పుట్టలు తిరగడమేనా! ఇంకేమీ పని లేదా! ఏ పులో, పామో కరిస్తే గతేం కాను?" అని ఈనడించిన వాళ్ళే నేడు " 'ట్రెక్కింగ్' ఓ అత్యుత్తమ జీవన విధానం" అని ప్రశంసిస్తున్నారు. అయితే ఈ ప్రశంసను చేరుకోవడానికి ఎన్నో కష్టనష్టాలు, నిర్విరామకృషి, అద్వితీయమైన అభ్యాసం, పరస్పర విశ్వాసం, దృఢ దీక్ష అవసరమయ్యాయి. ఈ ఉజ్వలాంశాలన్నీ నా ప్రിയ కామ్రేడ్లు సూరయ్య, సుబ్బరాయుడు, జయమ్మ, చిరుతపులి ఈశ్వరయ్య, వెంకటేశ్, మోహన్ రూపరాయలు, ఇందిర, బస్వా వెంకటేశ్ లలో ప్రతిఫలించేవి!

వీరందరి సహాయ సహకారాలతో "మొజాయిక్ ఆడ్వంచర్ క్లబ్ (మాక్)" ను స్థాపించి తిరుమల పరివేష్టిత శేషాచలం అడవుల్లో లెక్కలేనన్ని ట్రెక్కింగ్ కార్యక్రమాలు నిర్వహించాం. వందలాదిమంది అరణ్య ప్రకృతిని ఆస్వాదించారు. చాలామంది వచ్చారు, పోయారు. మాలోనూ ప్రవృత్తం 'నలుగురైదుగురు' మాత్రమే మిగిలారు!

అయినప్పటికీ 'ట్రెక్కింగ్' అనే దీపం ఆరిపోకుండా అరచేతులు ఆలంబనగా కాపాడుకొస్తున్నాం!

ఇదిలా వుండగా ఏదో తెలిని వెలితి! చిరుకొరత, స్వల్ప అసంతృప్తి! సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే "బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి" అవతరించారు. శిష్యులు రెడీగా వుంటే గురువులు వరిగెత్తుకొస్తారు' అనే నానుడి నిజమయ్యింది!

ఆయనతో, పరిచయ భాగ్యం కలగడం, మా 'మానస సరోవరం' లోని మాలిన్యాలన్నీ వైదొలగడం, నిద్రాణమైవున్న అంతర్ శక్తులన్నీ 'తామర పూల'ల్లే విచ్చుకోవడం, తదితర అంశాలన్నీ 'సినిమా రీలు' లా కదిలిపోయాయి. గత మూడేండ్లుగా దేవభూమి శేషాచలం విహినాల్లో వందలాది మంది ధ్యానులతో

హిమాయంలోని శివలింగ సరస్సు దగ్గర...

ట్రెక్కింగ్ ప్రోగ్రామ్లు జరుగుతున్నాయి. ప్రస్తుతం మా ట్రెక్కింగ్ దృక్పథానికి కొత్త అర్థం, పరమార్థం జతకూడాయి. అదే "ఆధ్యాత్మిక ట్రెక్కింగ్!"

'ట్రెక్కింగ్' అంటే 'పిక్నిక్' కాదు! ట్రెక్కింగ్' అంటే 'ఫ్యాన్సీ వ్యవహారం' అంతకంటే కాదు! 'ట్రెక్కింగ్' అన్నది భౌతిక, మానసిక వికాసానికే పరిమితం కాదు! 'ట్రెక్కింగ్' అంటే 'భౌతిక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక ఔన్నత్యం' - 'ట్రెక్కింగ్' అంటే 'సత్యశోధనతో తనలోకి తాను చేసే అంతర్ముఖీన యాత్ర! ఆ యాత్రా శ్రేణిలో మీరూ ఒకరవ్వండి. ట్రెక్కింగ్ లో కలుద్దాం.

బై ..... బై ..... బై .....

తెలుగు సాహిత్యంలోనే తొలిసారిగా ట్రెక్కింగ్ పై వస్తున్న మెగా పత్రికకు కారణభూతులైన పత్రి సార్ కు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ,.....

- B.V. రమణ

ఎడిటర్ : ధ్యాన కిరీటం - 'ట్రెక్కింగ్ స్పెషల్'

“ప్రకృతి పిలుపు”

“ప్రకృతిలోకి ఆహ్వానించడం అంటే నిశ్శబ్దంలోకి పిలుపు నివ్వడమే!”

ఆ పిలుపు, మరి ఆ మహా భాగ్యాన్ని పిరమిడ్ ధ్యాన కేంద్రాల వ్యవస్థాపకులు బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రిగారు మనకందరికీ కలిగించారు. ఆధ్యాత్మిక తత్వాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేయాలనే వారి సత్సంకల్పం నాకెంతో శబ్దప్రేరణ కలిగించింది.

ధ్యానులు, జ్ఞానులు నిరంతరం ఆత్మ ప్రయాణం లో వున్న వారికి ప్రకృతి తో మరింత సాన్నిహిత్యం కలిగించడానికి ఉద్దేశించిన అద్భుత ప్రయోగమే “ట్రెక్కింగ్”.

ప్రకృతితో సఖ్యత కలిగివుంటే విశ్వశక్తి, విశ్వ చైతన్యం, విశ్వ విజ్ఞానం అందుబాటులోకి వస్తాయి. ఇందుకు నాంది ‘ధ్యానం’. ధ్యానమంటే ‘ఆనాపానసతి’ - ‘శ్వాస మీద ధ్యాన’.

తిరుపతి

30-12-1998

- M.M. సూర్య

చీఫ్ ఎడిటర్

“జీవిత సత్యం తెలుసుకో!”

ఓ మనిషీ! వ్యర్థమైన మాటలతో
కాలాన్ని వృధా చేయకు!

వ్యధల తోటి, చింతల తోటి

హృదయాన్ని బరువు చేయకు!

జీవితమంతా ఆదుర్దాపడతా వెందుకు?

రా! రా! ‘జీవిత సత్యం’ తెలుసుకో!

డోలాండ్‌ళిత మనస్సు తో ఎందుకింత
ఆరాటపడతావ్?

ఆనందకరంగా జీవితాన్ని సాగించు!

నిష్కారంగా మాట్లాడకు! తలపెట్టిన పని ఆపకు!

విఘ్నాలనూ, తిరస్కారాలనూ ఎంతమాత్రం
లెక్కించకు!

లోకాన్నే ఏకంగా మార్చగల శక్తి సంపన్నుడివే!

ఎందుకయ్యా! నరకంగా మార్చాలని
చూస్తున్నావ్?

మన సంకల్పం ఎంత శక్తివంతమైందో నీకు
తెలియదా?

అది స్వర్గాన్ని నరకంగా, నరకాన్ని స్వర్గంగా
మారుస్తుంది!

భూమ్యాకాశాలను ఏకీకృతం చేస్తుంది!

ఆ మహాశక్తి సాక్షాత్కారం కోసం పరితపించవేం?

నిలువెల్లా ఆ శక్తి నింపు కుండామని
యత్నించవేం!

రావయ్యా మనిషీ! ‘శ్వాస పై ధ్యాన’ నిలిపి
‘ధ్యానం’ చేసి చైతన్యమూర్తి వై లేచిరా!

‘జీవిత సత్యం’ తెలుసుకో!

హాయిగా క్షణ క్షణం ఆనందం గా జీవించడం
నేర్చుకో!

ప్రకృతిని పరిశీలించి క్రొత్త క్రొత్త పాఠాలను
నేర్చుకో !

జీవితంలో కొత్తదనాన్ని ఆస్వాదించాలంటే
అడవుల్లో ‘ట్రెక్కింగ్’ చేయడం నేర్చుకో !

ఆనందాన్ని హృదయంలో నింపి అందరికీ
అందించాలి!

అదే జీవితం!

- K. చిన్నసా

ప్రెసిడెట్

తిరుపతి

10-12-1998

శ్రీ వేంకటేశ్వర పిరమిడ్

స్పెరియ్యవల్ సాసైటీ.

“మానం - ధ్యానం - జ్ఞానం”

(1998 సెప్టెంబర్ 25వ తేదీన తిరుమల లో జరిగిన ధ్యాన శిక్షణా శిబిరంలో శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య గారి ప్రసంగం)

- ఎడిటర్

బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రికారికీ, శిబిరంలో పాల్గొంటున్న ధ్యాన సాధకులందరికీ వందనాలు! “పిరమిడ్ ధ్యాన కేంద్రం” తరుపున తిరుమల లో ఈ శిబిరం నిర్వహించబడడం ముదావహం.

తిరుపతి సుప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రం. నిత్యమూ ఇక్కడికి వేలకొలది యాత్రికులు వస్తూ ఉంటారు. అర్చనలూ, కళ్యాణోత్సవాలూ, ఉత్సవాలూ ఇక్కడ ప్రాముఖ్యం వహిస్తూ ఉన్నాయి. వచ్చిన యాత్రికులు వసతి కొరకూ, దర్శనం కొరకూ, భోజనాది సౌకర్యాల కొరకూ తంటాలు పడుతూ వుంటారు. అస్థాన మండపంలో కూడా భజనలు, ఉపన్యాసాలు, హరికథలు మొదలైన కార్యక్రమాలకే ప్రాముఖ్యం.

వచ్చిన భక్తులు ప్రశాంతం గా ఒకచోట కూర్చుని ‘ధ్యానం’ చేసుకోవడానికి అనువైన స్థానం ఈ తిరుమల లో లేకపోవడం విచారకరం. దేశంలోని ప్రజలు కూడా దేవస్థానాన్ని “కళ్యాణ మండపాలు” నిర్మించమని కోరుతూ ఉంటారు. లక్షలు వెచ్చించి నిర్మించిన మండపాలు పెళ్ళి లగ్నాదులు లేనప్పుడు శూన్యంగా ఉంటాయి! కళ్యాణ మండపాలకు బదులు, లేదా వాటితో పాటు ధ్యాన మందిరాలు, ప్రార్థనా మందిరాలు, గీతా మందిరాలు నిర్మించడానికి దేవస్థానం కృషి చేయడం ఉచితం గా ఉంటుంది!

ఈ విషయం ఇటీవలే T.T.D. గుర్తించింది. అందుకే ఇటీవల క్రొత్తగా తిరుమలలో నిర్మించిన మ్యూజియం భవనానికి ‘ధ్యాన విజ్ఞాన కేంద్రం’ అని నామకరణం చేశారు.

బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రికారి ఆధ్వర్యంలో ముఖ్యంగా యువతీ యువకులు ధ్యాన సాధనకు ఆకర్షింపబడుతూ ఉన్నారు! అనేక ధ్యాన కేంద్రాలు ఏర్పడుతూ ఉన్నాయి! ఇది హర్షింపదగిన శుభ పరిణామం! భగవద్గీతలో అత్మపాప్తికి మొదటి సాధనంగా ధ్యాన యోగమే పేర్కొనబడింది.

“ధ్యానేనాత్మని పశ్యంతి కేచిదాత్మాన మాత్మనా!”

అన్యే సాంఖ్యే యోగేన కర్మయోగేన చాపరే ||

అన్యే త్వేవమజానంతః శ్రుత్వాన్యేభ్య ఉపాసతే తేపి చాతితరం త్వేవ మృత్యుం శ్రుతి పరాయణాః ||”

(భగవద్గీత)

ఇక్కడ మృత్యువును జయించాలంటే ధ్యాన, సాంఖ్య, కర్మ, శ్రవణ యోగాలు సాధనాలు గా పేర్కొన బడ్డాయి. మొదటి స్థానం ధ్యానయోగానిదే! ఉపనిషత్తులు కూడా ఏకాంతంలో చేయదగిన ధ్యాన సాధన యొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని వలువిధాల ప్రశంసించాయి.

త్వరలో ఇరవై ఒకటవ శతాబ్దం రానున్నది. భారత దేశం నుంచి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానం రానున్న కాలం లో బహుముఖంగా వ్యాపించనున్నదని శ్రీ అరవిందయోగి మొదలైన వారు ప్రకటించివున్నారు. ప్రపంచాన్ని చైతన్యవంతం చేయాలంటే ‘ధ్యాన ప్రక్రియ’ ప్రధానమైన ఆధ్యాత్మిక సాధనగా ఉపకరిస్తుంది.

కర్మ చేయాలంటే చేతులు, కాళ్ళు మొదలైన అవయవాలు కదలాలి. ధ్యానం లో కదలిక ఉండదు.. కర్మ యోగి ఎంతో శ్రమ పడాలి. కానీ ధ్యాన యోగి ధ్యానం లో పరిపూర్ణత సాధించాడంటే అతడు సంకల్పించినంత ఘాతాన పనులన్నీ చకచకా జరిగి పోతాయి! దీనినే ‘సంకల్ప సిద్ధి’ అంటారు!

ఏకాంతంలో ఎవరికీ తెలియని చోట కూర్చున్న యోగి పుంగవుడు లోకం లో మహా మహా ఉద్యమాలు నడిపే కర్మయోగులు చేయలేని కార్యాన్ని తన సంకల్ప మాత్రం చేత చేయగలడని మహర్షి శ్రీ మలయాళ స్వాముల వారు పేర్కొన్నారు.

‘మాయ’ అనే ‘తెర’ తొలగాలంటే ధ్యానాన్ని సాధనంగా స్వీకరించాలి. ఈ తిరుమలలోనే 1913 నుంచి 1926 వరకూ శ్రీ మలయాళ స్వాముల వారు

“గోగర్భ తీర్థం”లో ఎడతెగకుండా ‘ధ్యాన ప్రక్రియ’ మాలిన్యం తొలగిపోతుంది. ఆ మాలిన్యం తొలగగానే ను కొనసాగించారు.

అందువల్ల విశేష శోక శాంతిని, నిరతిశయానంద ప్రాప్తిని పొందారు. తన అనుభవాలను “శుష్క వేదాంత తమో భాస్కరం” మొదలైన గ్రంథాలలో విపులం గా వివరించారు.

‘మోక్ష ప్రాప్తి’ కలుగుతుంది. రాగద్వేషాలున్నంతవరకూ జీవుడు ‘జీవుడు’ గానే ఉంటాడు. అవి తొలగి నప్పుడు జీవుడే ‘దేవుడు’. అందుకే శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ గీతలో “నాకు రాగద్వేషాలు లేవు” - “నమే ద్వేష్యాస్మి న ప్రీయః” అని కంఠాక్షిగా చెప్పాడు.

‘ధ్యానం’ అంత ప్రధానమైనది కాబట్టే -

“నాస్తి ధ్యాన సమం తీర్థం

నాస్తి ధ్యాన సమం తపః ।

నాస్తి ధ్యాన సమో యజ్ఞః

తస్మాద్ధ్యానం సమాచరేత్॥”

అని సర్వశాస్త్రాలూ, ‘ధ్యాన’ ప్రాముఖ్యాన్ని వర్ణించాయి. ధ్యానం తో సమానమైన తీర్థం, తపస్సు యజ్ఞం లేవు కాబట్టి ధ్యానమే చెయ్యాలని అవి ఉద్ఘోషించాయి.

చీకటిలో వస్తు జ్ఞానం కలగాలంటే ‘దీపం’ అవసరం! అజ్ఞాన దశలో ఉన్న మనకు ఆత్మ ప్రాప్తి కలగాలంటే ‘ధ్యానం’ అవసరం! ధ్యాన దీపం తో పరమాత్మను దర్శించాలి. చీకటిలో దీపం గమ్యం చేరుతుంది. ‘ధ్యానం’ అవిద్యామయమైన వాతావరణం లో ఉన్నవారికి పరమాత్మ ప్రాప్తిని కలిగిస్తుంది.

“ధ్యాన హ్రదే జ్ఞాన జలై

రాగద్వేష మలాపహే।

యః స్నాతి మానసే తీర్థే

స యాతి పరమాం గతిమ్॥”

‘ధ్యానం’ అనే మడుగు జ్ఞాన జలం తో నిండి ఉంది. నీటిలో స్నానం చేసి మాలిన్యం తొలగించుకుంటాం. అలాగే, ‘ధ్యానం’ అనే మడుగులో స్నానం చేస్తే ‘రాగ ద్వేషాలు’ అనే

“యథాగాధనిధేర్లభౌ

నోపాయః ఖననం వినా।

మల్లాభేపి తథా స్వాత్మ

చింతాం ముక్త్యా న చా పరః॥”

భువిలో అగాధమైన నిధి ఉన్నదని తెలిసినప్పుడు, దానిని త్రవ్వి వెలికి తీయాలి. మరొక ఉపాయం లేదు. అలాగే, పరమాత్మ ప్రాప్తికి ఆత్మచింతా రూపమైన ‘ధ్యానం’ తప్ప మరొక సాధనం లేదు. ఏ పని చేయాలన్నా మానవుడు ప్రయోజనం ఆశిస్తాడు. ఈ ధ్యానానికి ముఖ్య ప్రయోజనం ఏమిటంటే పరమాత్మ ప్రాప్తియే. అందుకే, శాస్త్రం ఇలా చెప్పింది -

“అనాత్మ బుద్ధి శైథిల్యం

ఫలం ధ్యానాద్ధినేదినే।

పశ్యన్నపి న చేద్ధ్యాయేత్

కోపరః స్వాత్మశుర్వద॥”

నిత్యం ధ్యానం చేయడం వల్ల అనాత్మ బుద్ధి తొలగిపోతుంది. ‘ఈ దేహమే నేను’, ‘ఇంద్రియాలే నేను’ అని భావించడమే ‘అనాత్మ బుద్ధి’. ‘అహం బ్రహ్మాస్మి’, ‘తత్త్వమసి’, ‘అయమాత్మా బ్రహ్మ’, ‘ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ’ అన్న మహావాక్యాల అర్థాలను అనుభవంలోకి తెచ్చుకోవడమే ‘ఆత్మబుద్ధి’. ధ్యానం వల్ల ఈ ‘ఆత్మబుద్ధి’ సిద్ధిస్తుంది. ధ్యానం చేయని వాడే పశువు. శరీరాన్ని ఆత్మగా చూసేదే పశువు. అందువల్ల

పశువుకూ వానికి తేడా లేదు. దేహభిమానం మొదట తొలగించుకోవాలి. ఇందుకు ధ్యానమొక్కటే సాధనం.

“దేహభిమానం విధ్వంస

ధ్యానాదాత్మాన మద్యయమ్ ।

పశ్యన్మర్త్యే మృత్యోభూత్వా

హ్యత్ర బ్రహ్మ సమస్తుతే॥”

బ్రహ్మ జ్ఞానం వల్ల దేహభిమానం వదిలినవాడు అమృత స్వరూపుడు అవుతాడు. అద్వితీయాత్మను పొందుతాడు. బ్రహ్మం గా మారిపోతాడు.

అయితే, ఇది ఎప్పుడు సాధించాలి? “ ఈ జన్మలోనే సాధించాలి. ఇప్పుడు సాధిస్తేనే పెద్ద లాభం. లేకపోతే పెద్ద నష్టం” అని శాస్త్రం ప్రభోధించింది. ఇందుకు గురువు సహాయపడతాడు.

“గురువు, గోవిందుడూ ఇద్దరూ తటస్థపడితే ఎవరికి ముందు నమస్కరించాలి?” అంటే “గురువుకే

నమస్కరించాలి” అన్నారు! ఎందుకంటే, గోవిందుణ్ణి చూపినవాడు గురువే కదా!

గురువుకు నమస్కరించి ధ్యానానికి కూర్చుంటే విష్ణులు తొలిగిపోతాయి. దేవతా ప్రార్థన కూడా విష్ణు నివారణార్థమే చేయాలి అని శాస్త్రాలు విధించాయి. దృష్టి అంతర్ముఖం కావాలి. మౌనం పాటించాలి. మౌనం తో ధ్యానం, ధ్యానం తో జ్ఞానం లభిస్తాయి. జ్ఞానంతోనే కైవల్యం !

బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రిగారు ఇంతమందిని ధ్యానమార్గం లో నడిపించడం ఎంతో సంతోషకర విషయం!

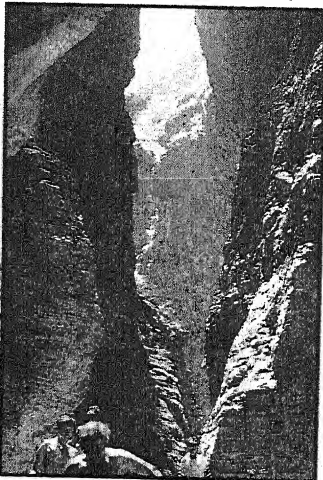
తిరుమల కు వచ్చే యాత్రీకులకు ఇక్కడి ధ్యాన కేంద్రం. శాశ్వత సుఖశాంతుల్ని ప్రసాదించే నిలయం గా మారాలని మనసారా ఆశిస్తూ ఈ నాలుగు మాటలు చెప్పే సదవకాశం కలిగించినందుకు కార్యకర్తలకు నా కృతజ్ఞతలు తెల్పుతున్నాను!

“తుంబురు తీర్థం”

ఓ సమ్మోహన ప్రకృతి కావ్యం

B.V. రమణ

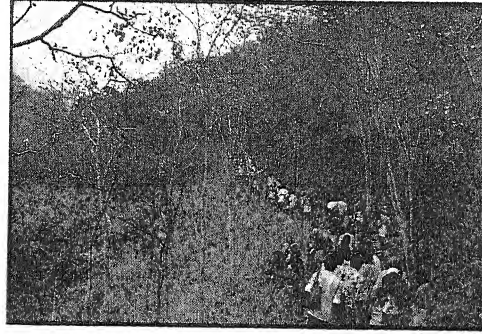
ఒక రోజు సాయంత్రం తిరుపతి లో రోడ్డు మీద అలా నడుచుకుంటూ వెళుతున్నా. తిరుపతి పిరమిడ్ సొసైటీ మాస్టర్లు శేఖర్, M.M. స్వామిలు హఠాత్తుగా ఎదురుపడి స్కూటర్లపై ఆగమేఘాల మీద తిరుమల తీసుకెళ్ళారు.

“నువ్వేం చేస్తావో! ఎలా చేస్తావో! మాకు తెలీదు! నీకు ‘ట్రెక్కింగ్’లో అనుభవం వుందికదా! మా వాళ్ళం దరనీ తుంబురు తీర్థం తీసుకెళ్ళాలి’ అంటూ క్రాత్ర తేజస్సు తో మెరిసిపోతున్న తెల్లటి బవిరి గడ్డం వ్యక్తి ముందు హాజరు పరిచారు. ఆయన కన్నుల్లో కళ్ళు పెట్టి చూసి, కరచాలనం చేసి “రేడీనా?” అని అడిగారు. “రేడీ!” అన్నా!!

★★★★

తిరుమల లో బ్రహ్మాత్మవాల సంరంభం. కలియుగ వైకుంఠం వివిధ రకాల అలంకరణలతో శోభాయమానంగా వెలిగిపోతోంది. వచ్చే పాఠ్యే భక్తజనులంతా వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనానికై తహతహలాడుతున్నారు. ఈ సందర్భం గా అక్కడి ఆస్థాన మండపం లో ధ్యాన తరగతులకు హాజరైన పిరమిడ్ సొసైటీల సభ్యులు మాత్రం గుడిలోకి వెళ్ళకుండా అడవికి వెళ్ళాలనడం నిజం చెప్పాద్దా ! నాకు ఒకింత విస్మయం కలిగించింది!

సరే! నాదేం పోయిందని వాళ్ళందరినీ తుంబురు తీర్థం బయల్దేరదేశా. తుంబురు తీర్థం ఓ గొప్ప ఆధ్యాత్మిక క్షేత్రం. సంగీత స్రవ్య తుంబురుడు అక్కడ తపస్సు చేశాడని ప్రతీతి. “శ్రీ వేంకటాచల మహత్యం”, “రాజయోగసారం” లాంటి ఉద్గ్రంథాలు రాసిన శ్రీనివాసుడి మహాభక్తురాలు “తరిగొండ వెంగమాంబ” అక్కడే జపతపాలానర్చి తరించింది! వీరే గాక ఎందరెందరో ఋషులూ, సాధువులూ తమ జన్మలను ఇక్కడే చరితార్థ మొనర్చుకున్నారు!

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయానికి ఉత్తరం దిక్కుగా ప్రయాణించి తిరిగి తూర్పు వైపు ఓ పెద్ద లోయలోకి సాగాలి. పాపవినాశనం వరకు బస్సు లో వెళ్ళి అక్కడ్నుంచి సుమారు 8 కి.మీ. అడవిలో నడవాలి. వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన దాదాపు 140 మంది ధ్యాసులు ఈ ట్రెక్కింగ్లో పాల్గొన్నారు. వారు నడుస్తూ వుంటే పెద్ద రైలు బండి కదులున్నట్లుంది.

పాపవినాశనం డ్యాం దగ్గర అడవిలోకి ఏగడానికి అటవీశాఖ అనుమతి పత్రాలు చూపి లోపలికి అడుగు పెట్టాం. “డ్యాం లో నీరు నిండుగా వున్నందున అప్పుడప్పుడు డ్యాం గేట్లు ఎత్తి వేస్తుంటాం! జాగ్రత్త సుమా!” అని కాపలాదార్లు హెచ్చరించారు. “సరే!” అని తలపంకించి తీర్థం దారి పట్టాం.

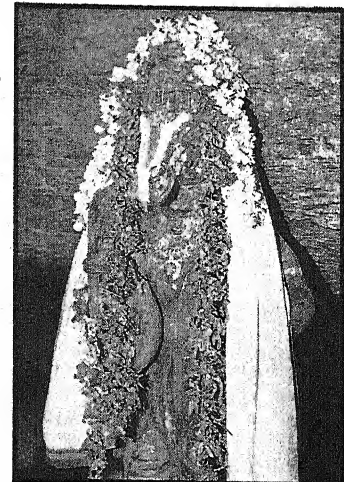
ధ్యానుల్లో ఆదామగా, పిల్లాజెల్లా అందరూ వున్నారు. అన్ని వయస్సుల వాళ్ళూ వున్నారు. చాలామందికి అడవి ప్రయాణం కొత్త అయినా

అందర్లోనూ తెలీని ఉత్సాహం వెల్లివిరుస్తోంది. దానికి కారణం ఏమైవుంటుందో అప్పటికి నాకు తెలీదు! ఆ నిడుపాటి గడ్డం వ్యక్తి పేరు “సుభాష్ పత్రి” అనీ, ఆయనే ఈ జనం ‘అడవుల పాలు’ కావడానికి ప్రధాన కారకుడనీ కూడా నాకు తెలీదు!

‘స్వామి’ నా ట్రెక్కింగ్ సహచరుడు. గతం లో తిరుమల ఆదిగా గల శేషాచలం అరణ్యాల్లో పలు యాత్రల్లో ఆయన పాలుపంచుకున్నారు. విశాఖ జిల్లా అరకు దగ్గర ‘తూర్పు కనుమల సాహస యాత్ర’ లో కూడా మేమిద్దరం పాల్గొని వున్నాం. అంతేకాదు తను చదువుకునే రోజుల్లో విమానం నుంచి దుమికే ‘పారాజంపింగ్’లో పాల్గొన్న సాహసి అతడు! ఇక స్వామి స్నేహితుడు గా శేఖర్ నాకు పరిచయం. కానయితే స్వామికి చాలా రోగాలుండేవి. తల తిప్పటం, మైగ్రేన్, వాంతులు చేసుకోవడం ఇలా రకరకాల అనారోగ్య లక్షణాలన్నీ ఆయన సొంతం! వాటిని పోగొట్టుకోడానికి వాడని మందు లేదు! చూడని డాక్టర్ లేడు. అయితే అడవుల పట్ల మమకారం, మనిషి మంచితనం మమ్మల్ని సన్నిహితం చేశాయి!

మరి అలాంటి రోగాల స్వామి వీళ్ళందరి మధ్య జింకలాగా అడుతూ, పక్షిలాగా పాడుతూ పరమ చలాకి గా వుండడం ఆశ్చర్యం కలిగించింది!

మొత్తం మీద నాకు అంతు పట్టని విషయాలు మూడు. ఒకటి - “అష్టకష్టాలు పడి తిరుమలకొస్తే

తుంబురుడు

అదీ బ్రహ్మత్వవాల సమయం లో వీళ్ళందరూ దైవ దర్శనానికి వెళ్ళక ఇలా కంటకావృతమైన అడివి మార్గం పట్టడం!”

రెండోది - “ఈ యాత్ర నిర్వహించే నేనెవరో ఎరుగరు! నేనెలాంటివాడనో అస్సలు తెలీదు. అయినా సరే ఆ పత్రికారి మాట మీది విశ్వాసం తో నన్ను అనుసరించడం !

అనలు ఆ “పత్రి” ఎవరు? మాస్టర్ గా ప్రస్తుతించే ఆయన ఎలాంటి మంత్ర తంత్రాలూ, మహత్తులూ ప్రదర్శించకపోయినా ఈ సుజనమంతా ఆయన వెంట పడ్డంలోని అంతర్యం ఏమిటి? ఆ మనిషిలోని అంతటి అలివిగాని ఆకర్షణ ఎక్కడనుంచి వస్తోంది?

మూడోది - “సకల రోగాల వల్లబుడైన M.M. స్వామి ‘సకల కళావల్లభన్’ లెవల్లో చెలరేగి పోతుండడం నాకు తబ్బిబ్బు కలిగిస్తోంది. ఏమిటి విచిత్రం?”

సాయంత్రానికి అందరం తుంబురు తీర్థం చేరుకున్నాం. చిరుచీకట్లతో బాటు ‘చలివులి’ వణికించడం మొదలుపెట్టింది. చుట్టూ సమున్నతమైన వృక్ష రాజాలు. ఆకాశన్నంటే ఆ చెట్ల మేని విరుపులతో సంధ్యాకాలపు సూర్య కిరణాలు సైతం చిన్నబోతున్నాయి. చీకటి మరింత త్వరితగతిన అలుముకుంటోంది. అడవి పక్షులు గూళ్ళకు చేరు కుంటున్నాయి. సెలయేటి నవ్వడీ చిత్రవిచిత్రంగా ధ్వనిస్తోంది. అడవిలో మెలగాల్సిన తీరూ, జాగ్రత్తలూ చెప్పాను.

ఖచ్చితత్వం అడవి నైజం. ఇక్కడ ‘సాహసం’ పూమాల: ‘దుస్సాహసం’ మృత్యుదండ. ప్రకృతి పట్ల మనం ఎంత వినమ్రులమైతే అది అంతకు మించి అవ్యాజానురాగాన్ని కురిపిస్తుంది! బద్దలా గుండెల్లో పొదుపుకుంటుంది!

ఈ యాత్రలో సహాయపడడానికి కొందరు యానాది మిత్రులు వచ్చారు. చలికాచుకోవడానికని

పెద్ద నెగడు వెలిగించారు. కట్టెలు మండించేటప్పుడు నల్లటి కట్ల చీమలు వారిని కరచి పెట్టాయి. వాటి కొరుకుళ్ళకు ఒంటి మీద పుట్టిన మంటలు నెగడు సెగ మంటలతో పోటీ పడ్డాయి.

వేడి వేడి ‘టీ’ పోశాం! అందరూ అమ్మత సమానం గా తాగారు. సెలయేటికి అటు ఇటూ రాళ్ళ పరుపులపైన కూర్చున్నారు. తెచ్చుకున్న భోజనం పొట్లాలు విప్పారు.

“మాకు చెప్పకుండా, అడవుల్లో ‘ఇష్టారాజ్యం’ గా ఎటంటే అటు పోవడం ప్రమాదం” అని అరచి చెప్పాను. జనాన్మంతా నియమిత ప్రదేశాల్లో సర్దాను. అప్పటికే చాలామంది ధ్యాననిమగ్నులయ్యారు.

నుభాష్ వత్రి వాళ్ళంతా వీ చ్చాపాటి మాట్లాడుకుంటున్నారు. నేను, స్వామి, శేఖర్ మరికొందరం కలసి సెలయేరు దాటి చిరుపాదలగుండా వ్రయాణించి ‘తరిగొండ వెంగమాంబ గవి’ చేరుకున్నాం. రాత్రికి అక్కడే మా విడిది. ధ్యానం లో తనకు తరచూ కనపడే శిలాతోరణం ఇదే అని ‘అన్నామలై’ అనే వ్యక్తి గుహ పై కప్పు ను చూపిస్తూ అన్నారు. అడవి గాచిన వెన్నెలని ‘వృధా’ అనే సందర్భంలో వాడుతూంటారు. నిజానికి అడవి లో వెన్నెలని అనుభవించి తీరాల్సిందే! ఆకసం లో అమర్చిన ‘ఫ్లోరోసెంట్ దీపం’లా చంద్రుడు చిరునవ్వులు చిందిస్తూంటే అడవి మొత్తం సింగారం తో సిగ్గులు పోతోంది! భూమి నెత్తిన సిగపువ్వు చంద్రుడు!

‘వృక్ష సరోవరం’లో విచ్చుకున్న కలువల్లా ధ్యానులు. అహా! నాకు తెలీకుండానే గుండెల్లో ఎక్కడో చిన్న కదలిక. కొద్దిసేపటికే “ గంధర్వలోకం నుంచి వస్తున్నదా?” అన్నట్లనిపించే వేణుగానం మంద్రంగా నా వీసులను తాకింది. నేను తెప్పరిల్లి అటుకేసి చూద్దాను గదా! నా కళ్ళను నేనే నమ్మలేక పోయా! ప్రేమ తో సువిశాల బాహువులు సాచిన అడవి మామిడి మాను కింద మణిమయ భరిత నెగడు

నిప్పుకణికెల వెలుతురులో స్వర్ణ వర్ణ శోభితుడైన ఓ దివ్యపురుషుడు వేణువును ఆలపిస్తున్నాడు.

సుభాష్ పత్రిక వేణుగానం

బృందావనంలో శ్రీకృష్ణుని గానానికి మేనులు మరచి తలల్పాపే ప్రియతమ గోపికల్లా చుట్టూ పరిజనం! వాళ్లందరూ వివశులై వున్నారు. చూస్తూండగనే ఆటో మేటిక్ గా నా కాళ్ళు అటుకేసి కదిలాయి! నిశ్శబ్దంగా ముందుకు నడిచి ఆదిశేషుడిలాగా చుట్టలు చుట్టుకున్న ఓ మడప చెట్టు తీగ భుజం మీద చేయి వేసి ఆలకించసాగాను.

మరికొద్ది సేపటికి నా చేతిపట్టులోని మడప తీగ కదలసాగింది. నేను విభ్రాంతి గా దానివైపే దృష్టి పెట్టాను. చూస్తూండగనే అది మరింతగా ఊగసాగింది. ఆ! ఆ! అధమయ్యింది. ఆ వృక్ష ప్రాణి పత్రిజీ పాటకు 'నాట్య మాడుతోంద'ని. నమయం ఇంకొంచెం ముందుకు కదిలింది. హఠాత్తుగా మెరుపు మెరిసి తటాలున నా నెత్తి మీద నుండి వెన్నెముక గుండా భూమిలోకి పాకినట్లు విశ్వశక్తి తో ఒళ్ళంతా జలదరింపు. మరొక్క విశేషం గమనించాను. అడవి అడవి మొత్తం ఆ మహనీయుడి ఆలాపనని చెవులు రిక్కిరించి వింటోంది. అక్కడ చెట్లు, పుట్టలన్నీ శ్రోతలై నిండు పారవశ్యం తో తలలాపుతున్నాయి. ఆ సంగీత మనోహరుడి ఆరోహణ అవరోహణల నిచ్చిన మెట్లను అనుసరించి పవనవీచికలు సైతం తమ దిశను మార్చుకోసాగాయి.

సంభాషణ కుదిరిన మడప చెట్టు నాతో ఇలా అన్నది - "మిత్రమా! తుంబురుడి వీణ - కళావతి

నాదం గురించి మా పూర్వీకులు కథలు కథలుగా చెప్పేవారు!"

"ఆ తరువాత తుంబురుడే తిరిగి 'సుభాష్ పత్రి' గా అవతరించాడా?"

అనన్యసామాన్యమైన ఆయన ఆకర్షణ లో అవధులు దాటిన దైవత్వం తొణికిసలాడుతోంది. ఆధ్యాత్మికత్వం అంటే ఇదేనా?

★ ★ ★ ★

అర్ధరాత్రి దాటింది. ఉండుండి ఆరిచే వన్యమృగాల అరుపులు తప్ప అంతా ప్రశాంతం గా వుంది. గాలి నిండా దీపాలు వెలిగించినట్లు అవ్వడవ్వడం మిణుగురు మృగులు తళుకుబెళుకులు కురిపిస్తున్నాయి. ఇంతలో ఎవరో ఒక వ్యక్తి వచ్చి నా పక్కన పడుకున్నారు. నేను తల కూడా తిప్పలేదు. స్వర్ణమాత్రాన గుర్తించాను. కొన్ని క్షణాలు గడిచాయి. మరలా ఆదమరచి నిద్రపోసాగాను.

ఇంతలో ఒక్కసారిగా పెను ఉప్పెన విరుచుకు పడినట్లు 'కెవ్వు' మంటూ వేలాది గొంతుకల హాహాకారాలు మిన్నుముట్టాయి! జనం అరుపులకు వర్షతాలన్నీ ప్రతిధ్వనించి భూకంప భ్రాంతిని కలిగించాయి! ఆ దెబ్బతో చెట్ల మీద నిద్రిస్తున్న వక్షులన్నీ ఉలిక్కిపడి లేచి గోలగా అరుస్తూ కకావికలమయ్యాయి! పులి వచ్చి మీద పడిందేమోనని తటాలున లేచి ఐదు సెల్సుల టార్పిలైటు తీసుకుని ముందుకు పరుగుతీశాను. అప్పటికే స్వామి, శేఖర్ ఇతర మిత్రులంతా నిద్ర మత్తు వీడారు.

అటు పోయి చూద్దను గదా! ఒక్క క్షణం ఏమీ అర్థం కాలే. అనంతరం తేరుకున్నాను. 'డ్యాం' తలుపులు ఎత్తినట్లున్నారు. పెనువేగం తో నీరు వెల్లువెత్తి ప్రవహిస్తోంది. ఆ నీటి ఉధృతికి పెద్ద పెద్ద రాతి బండలు సైతం పుచ్చకాయల్లా దొర్లుకుంటూ వెళుతున్నాయి! మూలాలు విరిగి పడిన పెద్ద పెద్ద మానులు భీమ బకాసుర యుద్ధంలో చూర్ణమయిన

అడవులో ఆనందంగా M.M. స్వామి దంపతులు

వృక్ష సమూహాలను గుర్తుకు తెస్తున్నాయి. జల ప్రళయం ఆ ప్రాంతాన్నంతా చుట్టుముట్టింది. ఒక్కసారిగా వచ్చి పడిన నీటి కెరటాలతో పరిసరాల్లో ధ్యానం చేస్తున్న, నిద్రిస్తున్న వారందరూ భయభీతితో భీకరం గా కేకలు పెట్టారు. ఎవరైనా కొట్టుకు పోయారేమోనని స్వామి వారందరినీ విచారించి వచ్చాడు. అదృష్టవశాత్తు ఎవ్వరికీ ప్రమాదం జరగలేదు! ఇంతలో ఎవరో “పత్రి సార్ కన్పించడం లేదు” అంటూ ఆరిచారు. అంతే! మరలా జనంలో కలకలం. “సార్ ఏమయ్యారోనని” అడుగ్గా. ఆ మహాప్రవాహం లో కొట్టుకుపోలేదు కదా! అందర్లోనూ అందోళన, ఉద్వేగం, ఉద్విగ్నత!

కొద్దిసేపటికి ఏరు శాంతించింది. కారడవిలో అంతవరకూ అక్కడ విలయతాండవం చేసిన మత్తగజాల దండు మరో చోటికి తరలిపోయిన తరువాత ఏర్పడిన ప్రశాంతత.

“హమ్మయ్య!” అంటూ ఊపిరిపీల్చు కుంటూండగా వెనుక నుంచి భుజం మీద ఎవ్వరిదో చెయ్యి పడింది. చెవి లో గుసగుసలాడుతున్నట్లు “పర్లేదుగా!” అంటూ వినపడింది. వెనుతిరిగి చూద్దను గదా! ప్రశాంత దృక్కులతో పత్రిసార్ ! నోటమాట రాలేదు. స్పృహ గంభీరపడనంతో ‘ప్రకృతి శక్తులను గమనించావుగా!’ అన్నారు.

“ప్రతి ఒక్కరిలోనూ అనంతమైన శక్తి నిబిడీకృతమై వుంటుంది. సజావుగా వినియోగిస్తే అంతా సన్యశ్యామలం. అందుకు విరుద్ధమైతే విధ్వంసం, విలయతాండవం”.

“అధ్యాత్మికోన్మేషితో అసంతృప్తిని దర్శించాలి. అప్పుడే మనస్సిద్ధి జరిగింది సార్థకత”.

అంటూ ఆయన నిదానంగా ముందుకు సాగిపోయారు. నాకు అప్పుడు అనిపించింది - “పత్రి సార్ మానవ విముక్తికి ఉద్భవించిన మహాప్రవక్త” అని!

తిరిగి గుహ దగ్గరికొచ్చేసరికి అందరూ మాట్లాడుకుంటున్నారు - ఆ ఉప్పెన రాకమునుపు జన్మరెండు నిమిషాల క్రితమే పత్రిసార్ ఆ సెలయేటిని దాటుకుని ఇటు వచ్చారంట. అంతకు మునుపు నా ప్రక్కన ఎవరో వడుకున్న నులివెచ్చటి స్పర్శ ఆయనదేనన్నమాట!

ఆహా! కొన్ని మాటలు చెప్పడానికి మిగలవు.

అవి అద్భుతమైన అనుభూతులు మాత్రమే!

పరకాయ ప్రవేశ విద్య తెలిసి నాలోకి నేను ప్రవేశిస్తే ఏమి తెలుసుకుని వస్తానో ఎవరైనా చెప్పగలరా?

నిజమే! సరిగ్గా ఊహించారు.

సుభాష్ పత్రి సార్ అసామాన్యుడని!

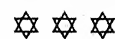
బవిరి గద్దంలో బోలెడన్ని రహస్యాలు దాచుకున్న “తపో పిరమిడ్” ఆయన!

సాగసైన చిరునవ్వులో సూర్యోదయాన్ని చిందించే “ధ్యాన కమలరే”!

వెల్లువెత్తే వేణుగానంతో విశ్వతనువును అనునయించే “కళాత్మక గోష్ఠి” ఆయన!

కల్లోలిత మానవ అంతరంగానికి దిశానిర్దేశం చేసే “లైట్ హౌస్” ఆయన!

ఆ నిరుపమాన తేజస్వికి నిత్య ప్రణామాలు.

“తలకొనలలో పీత్రి సాయుజ్యం”

B.V. రమణ

20 జూన్, 1996

చిత్తూరు జిల్లా, ‘తలకొన’.

పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీల సభ్యులందరూ ఎక్కడెక్కడ్నించో అక్కడకు చేరుకుంటున్నారు. ఆ రాత్రి సామూహిక ‘ధ్యాన యాగం’.

నేను ‘యమహా’ మోటార్ సైకిల్ పైన తలకొన చేరాను. అప్పటికే మాస్టర్ సుభాష్ పత్రి, మేడం స్వర్ణమాల పత్రిలు తలకొన శివాలయం మెట్లపైన కూర్చుని వచ్చే ధ్యానులకు స్వాగతం చెబుతున్నారు!

ఇంతకాలం సినిమాల్లోనో, పత్రికల్లోనో తలకొనను చూసేవారు, వినేవారు. అలాగాక ప్రత్యక్షంగా తలకొనకు అరుదెంచడం చాలామందికి అపరిమితమైన ఆనందాన్నిచ్చింది. పావురాళ్ళ గుంపుల్లా అందరూ ఆ చెట్లకింద కాస్తేపు, ఆ బండల మీద కొద్దిసేపు, జలజలపారే సెలయేటి నట్టనడిమి పాయల మధ్య కాళ్ళాడిస్తూ కాస్తేపు అటూ ఇటూ తిరుగుతూ కాలం గడుపుతున్నారు.

పూర్వీకులు తలకొన నుంచి కర్నూలు జిల్లా శ్రీశైలం వరకున్న కొండల వరుసను ఆదిశేషుడి పవ్వళింపుతో పోల్చారు. శిరోభాగం వున్న ప్రాంతం కాబట్టి ఇది ‘తలకొన’ అయ్యింది. (కలియుగ వైకుంఠం తిరుమల సైతం ఈ అగ్రభాగానికే చెందుతుంది) తోక భాగం అహోబిలం మీదుగా శ్రీశైలం వరకు పరచుకుంది.

తలకొన లో విశేషమేమిటంటే ఇదో దట్టమైన అటవీ ప్రాంతం. చుట్టూ కోటబురుజుల్లా కొండలు, ఆకాశాన్నంటే వృక్షాలు, చల్లటి వాతావరణం మనకు హాయినిస్తాయి. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తయితే 90 అడుగుల ఎత్తునుంచి కుప్పించి దుమికే జలపాతం మరో ఎత్తు!

1752 సం॥లో ‘జీన్ బాప్టిస్టు టెవర్నియర్’ అనే ఫ్రెంచి యాత్రికుడు, వజ్రాల వ్యాపారి ఈ ప్రాంతం గుండా ప్రయాణిస్తూ తలకొన సౌందర్యాన్ని చూసి ముగ్ధుడయ్యాడు. ఆయన ప్రకృతి వర్ణన ఇంగ్లీషు కవి “జాన్ కీట్స్” ను తలపిస్తుంది!

శివరాత్రికి స్థానిక శివాలయంలో పెద్ద ఎత్తున పూజలూ పునస్కారాలూ జరుగుతాయి. భక్తులు విశేష సంఖ్యలో హాజరై రాత్రి జాగరణ చేసి జలపాత స్నానం ఆచరిస్తారు. దాంతో తాము చేసిన పాపాలు పోయి, కోర్కెలు ఈడెరతాయని నమ్మిక.

మధ్యాహ్నం అక్కడున్న సత్రం లో ధ్యానులందరూ సమావేశమయి తమ ధ్యాన అనుభవాలను పరస్పరం పంచుకున్నారు. ధ్యానంలో ‘శివ’ మాస్టర్ ఏతెంచి తన గొంతు వాపును ఏ విధంగా తగ్గించిందీ తిరుపతి వాసి ‘శ్రీమతి హంసకుమారి’ చెబుతుంటే సహధ్యానులు అబ్బురపాటుతో ఆలకించారు!

“ధ్యానం సర్వరోగ నివారిణి కాదు - సర్వ భోగ కారిణి కూడా! ‘ధ్యానం’ అంటే ‘శ్వాస మీద ధ్యాన’. ఈ ‘ఆనాపానసతి’ ప్రక్రియకు ఆద్యుడు బుద్ధుడు”. ఆయన ప్రవచించిన ‘అష్టాంగ మార్గం’ గురించి పత్రిసార్ ఈ విధంగా వివరించారు.

1. సమ్యక్ దృష్టి
2. సమ్యక్ సంకల్పం
3. సమ్యక్ వచనం
4. సమ్యక్ కర్మ
5. సమ్యక్ జీవక

} ప్రజ్ఞ
శీలం

6. సమ్యక్ వ్యాయామం
7. సమ్యక్ స్మృతి
8. సమ్యక్ సమాధి

} చిత్తం

అనంతరం 'మార్గర్' కొన్ని ప్రశ్నలు వేసి తమ ప్రియతముల నుంచే సమాధానాలు రాబట్టి వాటిలోని తప్పాపులను సరిచేశారు.

సాయంత్రం. అందరూ అడవిలో వ్యాహ్విళికి బయల్దేరారు. ఒకర్చొకరు 'ముచ్చట్లాడుకుంటూ ఓపికున్నంత దూరం నడిచారు. దూరంగా కొండల వెనుక సిందూర గోళంలా సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నాడు. చెట్ల కొమ్మల మీది కొండముచ్చుల కోలాహలం క్రమంగా నెమ్మదిస్తోంది. వక్షులన్నీ గూళ్ళకు మరలుతున్నాయి. ఆర్థతతో కూడిన వాతావరణం అందర్లోనూ ప్రశాంతతను ప్రతిఫలించజేస్తోంది. మెల్లిగా బసవైపు మళ్ళారు.

చూస్తే గీస్తే అరణ్యాల్లానే రాత్రిళ్ళు ఆకాశాన్ని వీక్షించాలి. నల్లటి కాశ్మీరీ తివాచీ మీద కుట్టిన మేలిమి వజ్రపు తునకల్లా మిలమిల్లాడుతూ నక్షత్రాలు.

సప్తర్షి మండలం, మేషరాశి, పాలపుంత, నెబ్యులాలూ .... విశ్వం లో ఇలాంటి అఖండ తేజోమండలాలు ఇంకెన్నో. వాటికీ మనకీ మధ్య వేనవేల కాంతి సంవత్సరాల దూరం. ఈ ఇరువురి నందున దోబూచులాడుతూ 'గ్రహాలు' - శుక్ర, బుధ, శని తదితర గ్రహాలను ఆశ్రయించుకుని మరి 'ఉపగ్రహాలు'. వీటన్నింటితో పోలిస్తే పరిమాణం లో

ఉండీ లేనట్లనిపించే పిపీలకం లాంటి మనిషి. అన్నింటా ఎంత అవినాభావ సంబంధం! అదే 'సృష్టి స్థితి లయకారత్వం'! అదే 'సత్యం శివం. సుందరం'!

సత్రం మిద్దెపైన 'పత్రిసార్' ఆసీనులయ్యారు. సౌర కుటుంబం లో నూర్య భగవానునిలా దివ్యతేజస్సుతో వెలిగిపోతున్నారు. చుట్టూ జనం. ప్రశ్నల దాడి మొదలయ్యింది. అదీ ఇదీ అని లేకుండా తమకు తోచినవీ, అవసరమైనవీ, తెలివైనవీ, తెలివి మీరినవీ అని అనిపించేవన్నీ శరవరంపరగా ఆ మహామనిషి మీదకు దూసుకెళ్ళాయి. కానీ వారికి ఆయన 'గాండీవం' ధరించిన ఫల్గుణుడని తెలిదు! నలుదిక్కుల నుంచీ వర్షం లా కురిసిన శర ప్రశ్నలను ఆయన అలవోకగా తుత్తినియలు చేసి, సమాధానాలనే పూలగుత్తులను దశదిశలా వెదజల్లారు!

'ఆత్మ పథం' నుంచి 'అంతరిక్షయానం' వరకు .....

"ముముక్షువు" నుంచి 'మూడులోకాల' వరకు ..... 'భావు పుట్టుకలు', 'ఆహారవిహారాలు', 'జీవన పరమార్థం', 'మరణానంతర జీవితం' ..... అన్నీ ఇన్నీ ప్రశ్నలు కావు. అయినా ఆ దివ్యమూర్తి ఏమాత్రం అదరక బెదరక, చిత్తం చెదరక, స్థిత ప్రజ్ఞతతో జవాబులిచ్చారు!

ఆ రేయి నా జీవితం లో మరుపురాని రేయి. ఆ నీరవ నిశీధి లో జ్ఞాన జ్యోతి వెలిగించిన సుభాష్ పత్రి సార్కు మనసారా మొక్కాను. అంతకు మునుపున్న ఊగినలాట మటుమాయమయ్యింది !

"ఓ మూర్ఖ మానవుడా! జ్ఞానమనేది అరుపు తెచ్చుకునే సరకు కాదు!

పుస్తకాలనుంచో, పక్కవాళ్ళ మాటలనుంచో అనుకరించేదీ కాదు!

అది 'అభ్యాస వైరాగ్యాలతో' కూడిన శివ సాయుజ్యం!"

"ధ్యానం చేయి, వచ్చిన అనుభవాన్ని తర్కించు, వివేచించు, విశుద్ధ వర్తనం తో స్వీకరించు. తద్వారా ఒనగూడే చైతన్యమే దైవత్వం. నువ్వు దివ్యుడవు కావాలి. పులుగడిగిన ముత్యమై భాసిల్లాలి".

“శివుడు ఫోటోను రోజూ మాజిస్తే ఏం ఒరుగుతుంది? ‘ముక్కంటి’ అంతటివాడు కాదలిస్తే ఆ దేవదేవుడేం చేశాడో అది నువ్వు చెయి. తనంతటివాడివికా!”

ఆధ్యాత్మిక ఆజానుబాహువు శ్రీ సుభాష్ పత్రి ఏ కోణం నుంచి మాట్లాడినా ‘సత్యం’ జాలువారుతుంది.

ఆ రాత్రంతా నేనూ ‘పత్రి సార్’ మాట్లాడు కుంటూనే వున్నాం!

ఎన్నో ఎండ్లుగా అంతరంగపు ఇనుప పెట్టెలో గూడుకట్టుకున్న సందేహాలన్నింటికీ ఆయన తిరుగులేని సమాధానం గా నిలిచారు. నాకు ఒక విధంగా అది ‘సమాధి స్థితి’ - అంటే ‘సమాధానాలు దొరికిన స్థితి!’

★ ★ ★ ★

ఏదో భారం దిగినట్లయ్యింది.

అదే క్షణంలోకొంగ్రెత్త బాధ్యత గ్రహింపుకొచ్చింది.

అదే ధ్యాన, జ్ఞాన, ఆత్మ బోధ!

★ ★ ★ ★

ప్రకృరోజు ధ్యానులందరూ ‘కోన’ జలపాతం దగ్గరకు పరుగులు తీశారు. ఆకాశంలో ఏర్పాటైన ఫౌంటేన్ లా కొండకొమ్ము నుంచి జాలువారుతున్న శ్వేతధార. ఆడామగా, పిల్లా జెల్లా అందరూ జలపాతం క్రిందకు చేరారు. నీళ్ళు మీద పడుతుంటే అంతా

ఆనందతాండవమే! పత్రిసార్ అయితే నీళ్ళకు అతుక్కుపోయారు! నీటిలో నీరయి పోయారు! నెమ్మదిగా నేనూ నీళ్ళకు తల అందించాను. ఒకటి, రెండు, మూడు ... నీటి చుక్కలు ‘టప్’ ... ‘టప్’ మంటూ నెత్తితాకాయి. హృదయం లో ఏవో కొత్త లోకాలు తెరుచుకున్నాయి. ఆ నూతన జగత్తు లో సంలీనమయ్యేందుకు మరింత ముందుకేగాను. ఏనుగు తొండాలతో కుమ్మరించినట్లు నీరు హోరున

దుముకుతోంది! అప్పుడప్పుడు జల బిందువుల్లో సూర్యకిరణాలు వక్రీభవనం. చెంది ఇంద్రవాపాలు ఏర్పడుతున్నాయి! చూస్తూంటే శివధనస్సుకు సంధించిన శరాల్లా జలధారలు!

ఇంకొంచెం ముందుకెళ్ళాను. తటిల్లత తాకినట్లు, వేలాది ఓట్టుల విద్యుత్ పాక్ తగిలినట్లు ఎవ్వరిదో కరస్పర్శ, “నీ అంతర్వేత్రాన్ని తెరచుకుని మరింత మునుముందుకేగు!” అంటూ ఎవ్వరిదో ఉద్బోధ. శరీరాన్ని, మనస్సును సర్వ మాలిన్యాలను ప్రక్షాళన చేస్తున్నట్లు ఒకటే ధార. తడిచి ముద్దయ్యాను. ఆ ముద్ద నాని క్రమంగా కరిగిపోయింది. ఇంకొద్ది సేవటికి శరీరం స్థానం లో మిరుమిట్లు గొలిపే కాంతిపుంజం.

స్వయంప్రకాశి శ్రీ సుభాష్ పత్రి నుంచి ప్రసరిస్తున్న విశ్వశక్తి ప్రతిఫలనమే ఆ మహత్తు.

ప్రావంచికత నుంచి ఆధ్యాత్మికత వైపునకు రూపాంతరీకరించిన ‘పరుసవేది’ పత్రిసార్ కు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ....

- B.V. రమణ

“హెల్స్ టు పత్రి”

‘యుద్ధగళ’ యుగళ గీతం

B.V.రమణ

ఫిబ్రవరి, 1997 : ధ్యాన

అత్యంత కష్టభూయిష్టమైన యుద్ధగళ తీర్థ
ట్రెక్కింగ్ విజయవంతమయ్యింది!

ఈ విశేష విజయానికి కారణభూతుడైన వ్యక్తి
గురించి చెప్పకపోతే ‘ది పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీ’
ల విశిష్టతకు నిండుదనం రాదు.

మాకున్న ట్రెక్కింగ్ అనుభవాలతో నేను, మాస్టర్
M.M. స్వామి చిత్తూరు, కడప జిల్లాలో పరివేష్టితమైన
శేషాచలం అడవుల్లోని దుర్గమమైన ‘యుద్ధగళ తీర్థ’
ట్రెక్కింగ్ ను ప్రతిపాదించాం. వెంటనే సుభాష్ పత్రి
సార్ ‘యస్’ అన్నారు. తారీఖు ఖరారయ్యింది.
ఏర్పాట్లు ముమ్మరమయ్యాయి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 120
మందికి పైగా ధ్యాన మిత్రులు 23 నవంబరు 1996
న తిరుపతి వచ్చి వాలారు. సాధారణ మానవ
పరిభాషలో చెప్పాలంటే వాతావరణం ‘భయంకరం’
గా వుంది! ఒకటే వాన! గత 20 రోజులుగా వర్షాలతో
అడవుల్లో బండలన్నీ పాకుడు పట్టి నేలంతా బురద,
కాలువేస్తే జారే ప్రమాదం! ఎక్కడ చూసినా
జలప్రవాహాల ముట్టడి! పులిమీద పుట్రలా ఒళ్ళుకొరికే
వలి! దారిలో ఎక్కడ గానీ వుండడానికి ‘షెల్టర్’ లేదు!
ఆరుబయలే విడిది గృహం! వంట వండాలంటే
కట్టెలకు కరవు. అంతటి కాననంలో కర్రలన్నీ తడిచి
ముద్దయి పొయ్యిలో పెడితే పొగమేఘాలు
కమ్ముకుంటున్నాయి.

ఈ పరిస్థితి సర్వమానవులకీ ఒక్కటే. యాభై,
అరవై కి.మీ. ప్రయాణించాలి! యాత్రా నిడివి మొత్తం
నాలుగు రోజులు! ట్రెక్కింగ్ అనుభవం అపారంగా
వున్న మాకే పునరాలోచన మొదలయ్యింది. “ఒకరో
ఇద్దరో అయితే సరి. వందమందికి పైగా జనాన్ని ఒంటి
చేత్తో నడిపించడం సాధ్యమా?” అని.

తొలిరోజు రాత్రి మజలీ - ‘అన్నదమ్ముల బండ’
దగ్గర. సాయంత్రానికే పొగమంచు కమ్ముకుని ఎదుట
ఏముందో తెలీని స్థితి! వుండేందుకు వసతి లేదు!
రాత్రంతా ధారాపాతం గా వర్షం! కంటి మీద కునుకు
లేదు! కప్పుకున్న బట్టలన్నీ తడిచి పొయ్యాయి! పైగా
హోరుమని వీస్తున్న శీతల గాలులకు పాన చుక్కలు
ఒంటిమీద పడుతూంటే సూదులతో గుచ్చినట్లుంది!
ఆ రాత్రంతా అందరికీ శివరాత్రే!!

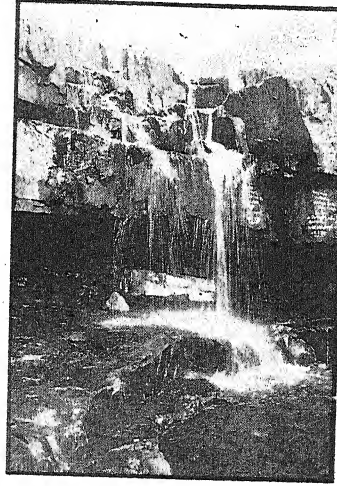
★★★★

తెల్లారింది.

పత్రి గారి దగ్గరికెళ్ళి, “అయ్యా! ఇక్కడకు వచ్చిన
వాళ్ళలో చాలామందికి ధ్యానానుభవమే తప్ప ‘ట్రెక్కింగ్’
అనుభవం లేదు. తిండి తిప్పల్లేవు. ఇప్పటికే చావు
తప్పి కన్ను లొట్టపోయినట్లుంది వరిస్థితి. ఏం
చేద్దామంటారు?” అని అడిగా!

“ ‘నో’ ముందుకు కదలాల్సిందే!” అని
హుంకరించారు. “మనుష్యులు శవాలై పోనీగాక;
యుద్ధగళ ట్రెక్కింగ్ ఆగేది లేదు. ఇంతకాలం మనం
చెప్పిందేదైతే వుందో అదే చేసి చూపిస్తాం!” అని
గర్జించారు.

సరే! ట్రెక్కింగ్ మొదలయ్యింది. ఓ ఇరవైమంది
మాత్రం వెనక్కి తిరిగి వచ్చేశారు! మిగతా అందరూ

యుద్ధగ తీర్థం

మెరుపుల తు ఫానై ఉరికారు! తొలిరోజు పిల్లకాలవై కదిలిన ధ్యాన శిశువులు మలి రోజు సెలయేరై మూడోరోజు పె ను ఉప్పెనై కొం డలు కోనల్ని చీల్చుకుంటూ బండరాళ్ళను దొర్లించుకుంటూ జైత్రయాత్ర నిర్వహించారు! నాలుగో రోజు నాటి సాయంత్రంకల్లా సరిగ్గా 'అనుకున్నట్లై'కు కడపజిల్లా రోడ్డెక్కి తిరుపతి చేరారు.

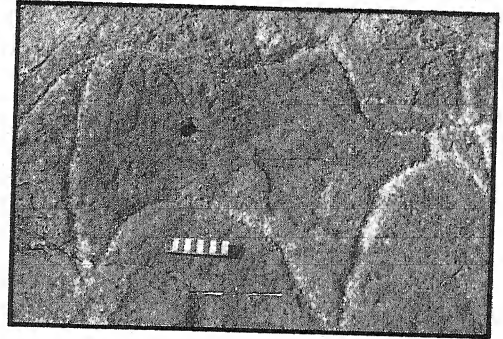
తిరుమల పాపవినాశనం నుంచి ప్రారంభమైన ట్రెక్కింగ్ 'గొల్లోల్ల రచ్చ', 'అన్నదమ్ముల బండ', 'భోగందాని పేట', 'జొన్నలరాశి తిప్ప', 'తిరువేలు

మూడేళ్ల కురవను దాటుకున్న దృశ్యం

గుండు', 'తలకోన రోడ్డు', 'మొగిలిపెంట బంగళా', 'యుద్ధగ తీర్థం', 'మూడేళ్ల కురవ', 'కంగుమడుగు', 'గుంజన జలపాతం', 'పులగూర పెంట', 'వాగులేటి కోన'లు దాటి కడప జిల్లా కోడూరు రోడ్డు తాకేవరకు సాగింది!

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే మానవజీవితానికి సంకేతం - 'ట్రెక్కింగ్'! ఎన్నో ఎగుడుదిగుళ్ళనూ, ఎత్తుపల్లాలనూ అధిరోహిస్తూ అనుకున్న గమ్యం చేరడం ఇందులో అనుభవమౌతుంది. అయితే, దీనికి 'స్పిరిచ్యువాలిటీ' జోడింపుతో ఎనలేని ఆత్మసౌందర్యం ఏర్పడింది. ధ్యాన - జ్ఞాన గమ్యం అంతిమం గా ఎక్కడికి చేరాలో అర్థమయ్యింది.

అదిమూసలపై చిత్తరువు - 'అంబోట'

ఈ ట్రెక్కింగ్ నాల్గు రోజులూ సరైన దుస్తులూ, తిండి తిప్పలూ లేని ఓ పిచ్చివాడు, మీసాలూ గెడ్డాలు ధరించి దార్లో "ధ్యానం!" "ధ్యానం!!" అని మాట్లాడి ఇప్పడేమో అందరినీ అడవుల పాల్వేసి, ఇక్కట్లకు గురిచేసి తాను మాత్రం వేణువు వూదుకుంటూ వానా వరదల్లో కమ్మగా శయనిస్తూ డాన్సులు చేసుకుంటూ అందరినీ చూసి "హి! హి!! హీ!!!" అని వళ్ళికిలినస్తా నవ్వుతున్నాడు. అతడెప్పుడైనా మీకు కనిపిస్తే మాత్రం జాగ్రత్త సుమా! యమా డేంజర్! "నా పేరు 'సుభాష్ పత్రి' - అంతే! 'సత్యం' - ఇంతే! ఇంతకన్నా ఇంకేమీ లేదు" అన్నట్లు ఏదో మాట్లాడబోతాడు. నమ్మకండి! పిచ్చివాడి చేతి రాయి బహు బలమైనది! దెబ్బతగిలినా ఇక 'ఇంతే!' సంగతులు! నేనూ అతడి బాధితుడినే! గాయం అయినప్పట్నుంచీ "స్పిరిచ్యువల్ ట్రెక్కింగ్", "స్పిరిచ్యువల్ ట్రెక్కింగ్" అని కలవరిస్తున్నట్లు నా ట్రెక్కింగ్ మిత్రులు చెబుతున్నారు!

నా 'స్పిరిచ్యువల్ ట్రెక్కింగ్ గైడ్'కి ప్రేమతో .....

- B.V. రమణ

“చేనవాసి శ్రీనివాసన్”

B.V. రమణ

3 మార్చి, 1997; 'వాల్'

‘ఓంగ్’లు గిత్త’ లా బలిసిన అడవి!

కొండలు, కొనలు, జల పాతాలు, సెలయేళ్ళు, వ త్తులు, - వలు వన్యజీవాలే చెలికాళ్లుగా ఓ ముడుసలి. వయస్సు తొమ్మిది పదులు దాటింది. చూపు ఆనదు, మాట్లాడు స్పష్టత లేదు. అయినా చింత అనవసరం. ముఖం నిండా దైవికమైన తృప్తి, ఆత్మనిండు. ఆనంద పారవశ్యం.

అరణ్యానికి మార్పారు. అడవిలోని ఉప్పుర మడుగు (‘ఉబ్బల మడుగు’ అని కూడా పిలుస్తారు) ప్రాంతంలో ఓ 30 ఎకరాల్లో పండ్ల తోటల పెంపకం ప్రారంభించారు. సంతానం మంచి వృద్ధి, ఉద్యోగాల్లో ఉన్నా వారి చెంతకు చేరక వనం ఒడిలోనే ఒదిగిపోయారు. ఇంత దుర్గమ ప్రదేశంలో వున్నా తనని చిన్నపురుగు కూడా కరవక

ప్రశాంతత ఎరుగని పట్టణ వాసులు తలవని తలంపుగా విహార యాత్రకు వచ్చినప్పుడు అక్కడి

పర్ణశాలలోని ఆ 94 ఏళ్ళ ముసలి వగ్గును చూసి ఖంగు తినకా మానరు! ఆయన ఏకాంతవాసాన్ని గని ఒకింత బెదరకా మానరు! ఇంతకీ ఆయన ఎవరయ్యా అంటే చిత్తూరు జిల్లా వరదయ్యపాలెం సమీపాన గల ‘కాంబాకం’ అడవుల్లోని కథానాయకుడు “చిత్తూరు శ్రీనివాసన్!”

పూర్వీకులు చిత్తూరు వాసులు కావడం తో ఇంటిపేరు ‘చిత్తూరు’ అయ్యింది. మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో విద్యాభ్యాసం. గిండి ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలోనూ, సైదాపేట లోని ఓ కాలేజీలోనూ పని చేశారు. మిలటరీ వాళ్ళతో సాన్నిహిత్యం ఆయనకు సాహసకృత్యాల పట్ల, శాస్త్రీయ సంగతుల పట్ల మక్కువ పెంచింది.

‘కాంబాకం’ - పెద్ద పికార్ కేంద్రం. ఒకప్పుడు పులులు, ఎలుగు బంటు, దుప్పలు, ఏడుపందులు, కుందేళ్ళు, కోళ్ళు బాగా వుండేవి. మద్రాసుకు దగ్గర కావడం తో మిలటరీ మిత్రులతో కలిసి అప్పుడప్పుడూ వచ్చి పోతుండే వారు. 1960 సం॥లో రిటైర్ అవుతూనే ఎందరు వారిస్తున్నా వినక మకాం కాంబాకం

పోవడానికి కారణం ఒకప్పుడు ఇక్కడ తపస్సు చేసిన సిద్ధుల మహిమేనని ఆయన నమ్మకం.

కాంబాకం మరో పేరు ‘సిద్ధారణ్యం’. ఇందుకు ఉదాహరణగా ఇప్పటికీ ఆ ప్రాంతంలోని దైవికత మనల్ని ముగ్ధులను చేస్తుంది. ఒకప్పుడు మడుగులో స్నానమాచరించి దాపులనున్న చెట్లకింద సిద్ధులు జపతపాలు ఆచరించేవారట.

‘సన్యాసోడి గవి’ కయితే చారిత్రక ప్రాధాన్యత వుంది. శ్రీ.పూ. 500 సం॥ల క్రితం నాటి ‘మధ్య శిలా యుగం’ మనుష్యులు నివసించారనడానికి ఆధారాలు దొరికాయి. ముఖ్యం గా గుహకుడ్యాలపైని ఆది మానవుడి చిత్రాలు అనాటి నాగరికత కథ చెబుతాయి. వాటిని ఇటీవలే తిరుపతి S.V. యూనివర్సిటీకి చెందిన డాక్టర్ K.P. రావు ఆయన సహచరుడు V. రామబ్రహ్మం లు విశ్లేషించారు. అంతకుమునుపు K.D. బెనర్జీ అనే పరిశోధకుడు కూడా కొంత అధ్యయనం జరిపాడు.

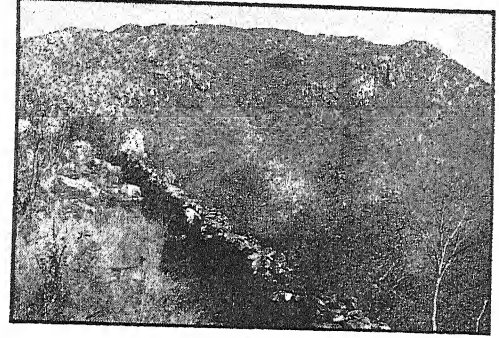
దాపులవున్న ‘శూలాల మడుగు’, ‘ఎర్రెడ్డి గుండు’ (మారీచగుహ) కూడా వన మానవుల విహారభూమే. మారీచ గుహ గురించి ఓ చిన్నపాటి కథ ప్రచారంలో వుంది. వెంకటేశ్వరస్వామి వేటకొచ్చి ఓ జంతువును

తరుముతుండగా అది కాస్తా గుహలో దూరింది. దాన్ని వెన్నంటి లోపలికి పోయేటప్పుడు ఆయన మోకాటి జాడ, నుదురు తగిలిన గుర్తులు అక్కడ ఏర్పడ్డాయని స్థానికులు అంటారు. నిజానికి ఆ గుర్తులన్నీ రాతి యుగం జనాల సాంస్కృతిక అస్థిత్వ చిహ్నాలే!

“రాణిగారి కోట” :

కాంబాకం అడవుల్లో ఉప్పరమడుగు దాపులకు చేరుకోగానే చెట్ల గుబుర్ల మధ్య ఓ బలమైన రాతి ద్వారం కనిపిస్తుంది. ఆ శిలాతోరణం వెంబడి ముందుకెళితే ఓ పెద్ద కొండపైని దుర్గానికి దారితీస్తుంది. ప్రయాస భరితమైన ఈ సోపాన మార్గం ఇరుపక్కలా తెగిపడిన ప్రహరీగోడలు, విరిగిపడిన శిథిల నిర్మాణాలు గోచరిస్తాయి. ఒకప్పటి పాలెగాండ్ర ఆజమానిషీకి స్మృతి చిహ్నం ఈ ప్రాంతం. బ్రహ్మాండమైన బండరాళ్ళని ఇటుకలు పెర్చినట్లు నిలిపి ప్రాకారం కట్టారు. కొండకొమ్ము నుంచి చూస్తే తూర్పు దిక్కున పులికాట్ సరస్సు దాన్ని ఆనుకుని నువ్విశాల బంగాళా ఖాత సాగరం తనివితీరా కనిపిస్తాయి. సముద్రం లో ఏదైనా వర్తకపు ఓడ మెదిలితే చాలు పాలెగాండ్ర సైన్యం దాన్ని దోచుకుని సొమ్మును ఎత్తుకొచ్చేది. ఇప్పటికీ వాళ్ళు దాచిన నిధులేవైనా దొరుకుతాయేమోనని కొందరు అన్వేషకులు పందికొక్కులు బొరియలు చేసినట్లు ఆ ప్రాంతాన్నంతా త్రవ్విపారేశారు!

ధాన్యం విసురుకోవడానికి వాడే అపురూపమైన అతి పెద్ద తిరగలిని సైతం ‘నిధుల దొంగలు’ ముక్కలు ముక్కలు చేసేశారు. వరినరల్లో అరుదెంచిన శత్రువును తేరిపార చూడనీకుండా అల్లకల్లోలం చేసే మదపుటేనుగు తొండం లాంటి పాడవాటి ‘ఫిరంగి’ రాళ్ళ మధ్య కప్పబడి పోయింది. దుర్గ పరిక్రమకవతల చదును ప్రాంతం లో గతం లో బ్రిటీషు వాళ్ళు ఎర్రచందనం, శ్రీగంధం మొక్కలు పెంచారు.

కాంబాకం కొండపైని కోట ప్రాకారం

పాలేగారు రాణీ ఒకామె మహా అందగత్తె, సాహసి. ఒకసారి శత్రువులు దండెత్తి వచ్చి యుద్ధం లో ఆమెను చంపేశారు. ఆ సందర్భంగా జరిపిన పెనుగులాటలో ఆమె మెడలోని దండ తెగి పూసలు చెల్లాచెదురయ్యాయి. “ఇదిగోండి సార్! పూసలు!” అంటూ మాతో బాటు దారి చూపడానికి వచ్చిన గునపాటి చుక్కయ్య తటాలున కిందకు పంగి మెరుస్తున్న రంగురాళ్ళను ఏరి చూపాడు.

“కల్నల్ మాంటిత్ సవారీ” :

‘మద్రాసు ఇంజనీర్స్ కోర్’కు చెందిన ‘కల్నల్ మాంటిత్’ తన సాయుధ దళాలతో గుర్రాలపై కాంబాకం అడవుల్లో ప్రయాణించాడు. తన యాత్రానుభవం 1836 సం॥ లో ఓ పత్రికలో వచ్చింది. మద్రాసు నగరానికి అంత దగ్గర్లో ఇంత రసరమ్య ప్రదేశం వుండడం తనను ఆశ్చర్యచకితుణ్ణి చేసిందని ఆయన చెప్పుకున్నాడు.

“నగరి కొండల శ్రేణికి కొనసాగింపైన కాంబాకం అడవి ఆవలి పక్క అంతా శ్రీకాళహస్తి రాజావారి ఇలాకా. దార్లో కణతులను, దువ్వలను వేటాడుకుంటూ వక్షులను వరికించి చూస్తూ పసిపిల్లల్లా కాళ్ళకు అడ్డుపడే సెలయేళ్ళని, నీటి చెలమల్ని దాటుకుంటూ ముందుకు సాగాం.

అప్పుడప్పుడు మద్రాసు నగరానికి కట్టెలు, అటవీ ఉత్పత్తులు మోసే ఎడ్లబండ్లు తారసపడేవి. ముడి ఇనుము దొరికే రాళ్ళను సేకరించే గ్రామస్తులు ఎదురయ్యేవాళ్ళు.

“నగరాలన్నీ కాంక్రీటు సమాధులు!”

ఓ కొండ మీద అద్భుత పనితనం తో చేసిన పెద్ద ఫిరంగిని చూశాం. ఇప్పటికీ ప్రయోగార్హత కోల్పోలేదు. మా సైనిక సాధన లో భాగం గా పాలేగారు శిథిలదుర్గంపై డమ్మీ దాడిని నిర్వహించాం.

సముద్ర మట్టానికి సుమారు 1800 అడుగుల ఎత్తున వున్న ఆ కొండపై మిట్ట మధ్యాహ్నం ఉష్ణోగ్రత కేవలం 65 డిగ్రీల ఫారెన్ హీట్ మాత్రమే! చుట్టూ సముద్రపు అలల మీదుగా వీచే చల్లని గాలులు చక్కలిగింతలు పెడుతున్నాయి. పచ్చని వృక్షాలు, తరులతల శోభ నయానానందకరం. వేసవి విడిదికై ప్రయాసపడి బెంగుళూరు, ఊటీలకెళ్ళాల్సిన పనిలేదు.

కొండమీద కోట గురించి ఓ పాలేగారును విచారించగా తొలుత తమ వంశస్తులే ఆ కోటను కట్టారనీ తరువాత కర్నాటక నవాబు ఆధీనంలోకి వెళ్ళిందనీ చెప్పాడు. నవాబు వేటాడ్డానికి, వేసవి విడిదికి అప్పుడప్పుడు వచ్చి వెళ్లేవాడని అన్నాడు.

మొత్తం మీద కాంబాకం ప్రయాణం తనలో మధురానుభూతుల్ని మిగిల్చిందని “కల్పల్ మాంటిత్” చెప్పుకున్నాడు.

“తంతిపండాల్” :

ఉప్పరమడుగు వెళ్ళే దారిలో ‘తంతిపండాల్’ అనే ఓ చేపల ఫారం ఎదురవుతుంది. ఒకప్పుడు బ్రిటీష్ తెల్లారింది. వాళ్ళు ‘గౌరామి’ అనే చేపలను పెద్ద ఎత్తున పెంచాలని తలపెట్టారు. ఎందుకనో ఆ పథకం ఫలించలేదు. ప్రస్తుతానికి గౌరామి చేపలు మిగిలి వుండేది బహుశా నా ఒక్కడి దగ్గరేనేమో! అంటూ చిత్తూరు శ్రీనివాసన్ మురిపెంగా నవ్వారు.

జంటలు గా ఏర్పడి, గూళ్ళుకట్టి గుడ్లు పెట్టడం థాయ్ లాండ్ నుంచి తెచ్చిన గౌరామి మత్స్యాల ప్రత్యేకత. ఈ మత్స్య మిత్రుల పుణ్యమా అని ఈ దుర్గమారణ్యంలో ఒక్క దోమ కూడా లేదని ఆయన చెప్పినప్పుడు “గడ్డిపరకతో విప్లవం” పుస్తక హీరో “మననోబు” గుర్తుకొచ్చాడు. తన పొలంలోని పంటలకు సోకే తెగుళ్ళను వాటి సహజ శత్రువులతోనే ఎలా పరిహరించాడో అర్థమౌతుంది.

చుట్టూ తల్లిప్రేమలా విస్తరించిన వృక్షాల నడుమ ‘గుడి’లాంటి తన గుడిసె ముందర ‘కోనేరు’ను పోలిన పద్మ సరోవరం ఎదుట కూర్చుని వున్న ఆయన్ని చూస్తూంటే తపోవనంలోని ఋషి గుర్తుకొస్తాడు.

ఇంత వయస్సొచ్చినా తనకి రక్తపాటు, ఘగర్లాంటి జబ్బులు లేవని శ్రీనివాసన్ చెప్పారు. తన ఆరోగ్య రహస్యం ‘వ్రక్కతిలో మమేకం కావడమేనని’ అంటారు. మాటల మధ్యలో జోక్లు వేస్తూ, నవ్వుతూ నవ్విస్తూ మనల్ని మంత్రముగ్ధుల్ని చేసే చమత్కారి శ్రీనివాసన్. నిరంతరం ఆయనలో విశ్వశక్తి వ్రతిఫలించిస్తూ ప్రేమైక భావనలు వెదజల్లుతూంటుంది.

ఇంతలో ఇద్దరు ‘తెలుగుగంగ’ కాల్య ఇంజనీర్లు ఆయన్ను చూసిపోదామని వచ్చారు. కాంబాకం కొండల నానుకునే తెలుగుగంగ కాల్య మద్రాసుకు పోతుంది. ‘సిద్ధులయ్యను స్మరించుకు వెళ్ళండి! మీకు మేలు జరుగుతుంది’ అని శ్రీనివాసన్ వాళ్ళకు సలహా ఇచ్చారు.

“సిద్ధులయ్య గుడి” :

శ్రీనివాసన్ కుటీరం నుంచి మైలుదూరం నడిస్తే దట్టమైన ‘పృక్షచ్ఛాయల నడుమ సిద్ధులయ్య గుడి కానవస్తుంది. అక్కడ మహాశివరాత్రికి పూజలు విశేషం. చుట్టుపక్కల గ్రామాల నుంచే గాక దూర ప్రాంతాల నుంచి కూడా ఎక్కువ సంఖ్య లో భక్తులు వచ్చి రాత్రి జాగారం చేస్తారు.

గుడికి కొంచెం ఎగువ ఆకాశం లో మెరిసిన తటిల్లతలా ‘సీతాలం జలపాతం’. అదో కమనీయ దృశ్యం! జలపాత స్నానం మంచి అనుభూతి. నేనూ నా మిత్రుడు మోహన రూపరాయలు, గైడ్ చుక్కయ్య కలిసి కఠినతర క్వార్టేజియిట్ కొండలు అధిరోపించి జలపాతం మొదలు చేరుకున్నాం. చిత్రం గా అక్కడి కొండరాళ్ళ మధ్య నుంచి నీళ్ళు ఉబికి క్రమం గా ఓ జలధారగా రూపుదాల్పుతోంది.

మ
న
నా
బు

జలోద్భవం దగ్గర కోతులు, అడవి జంతువులు నీళ్ళు తాగుతున్నాయి. రాత్రికి అక్కడే మకాం. సూర్యాస్తమయం తో బాటుగా గాలి వేగమూ పెరిగింది. హైస్పీడ్లో ఫ్యాన్లు పెట్టి వదిలినట్లు హోరుమని గాలి వీచసాగింది.

గాలి పోను పోను మరింత ప్రమాదకరం అవుతుందేమోనని అనుకున్నాం. మేం ముగ్గురం ఓ కొండపేటను చాటు చేసుకుని తెల్లారి వరకు గడిపాం. అయితే మాకేమీ అపాయం కలుగలేదు. ఆశ్చర్యకరంగా అదే వేగంతో వాయు సమతుల్యత సూర్యోదయం వరకు కొనసాగింది.

ఇంకా ఈ అడవిలో రంగురాళ్ళ నిలయమైన 'పూసల తిప్ప', 'దారోడి బండ', 'అల్లి కాల్య', 'నీరడి చెలమ', 'కన్నప్పగుడి' తదితర ప్రదేశాలు చూడదగ్గవి. మొత్తం మీద ఈ అడవి చారిత్రక, సామాజిక, ఆధ్యాత్మికతలను కలబోసుకున్న తపస్వి! నిగూఢ రహస్యాల నెచ్చెలి! విశ్వకర్మ చేసిన ప్రాకృతిక పియానో!

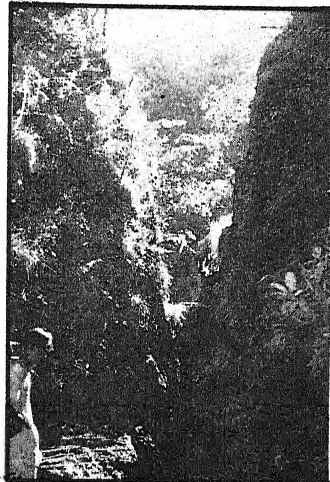
ఎవరి సంస్కారానికనుగుణంగా వారు దాన్ని మీటితే వినవచ్చేదే కాంబాకం సంగీతం. అపస్వరాలు పలికితే అది ఆ అరణ్యం తప్పు కాదు గాక కాదు!

“గవేష్ ధార”

పిరమిడ్ సాసైటీల ఆధ్యాత్మిక ట్రెక్కింగ్

B.V. రమణ

9, నవంబరు 1997 : 'వార్త'

'వార్త' ప్రతినీధిగా తిరుమల బ్రహ్మాత్మవ సంరంభంలో తలమునకలై వున్నప్పుడు రాష్ట్ర వ్యాప్తం గా పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీలకు చెందిన 132 మందిని శేషాచలం అడవుల్లో ట్రెక్కింగ్ కు తీసుకెళ్ళాల్సిన గురుతర బాధ్యత మీద పడింది. అక్టోబర్ 9, 10, 11 తేదీల్లో సాగిన ఈ ఆధ్యాత్మిక ట్రెక్కింగ్ భౌతిక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక ఔద్ధీప్తికి ఓ ప్రబల ఉదాహరణ.

9వ తేదీ మధ్యాహ్నం తిరుమల కు రెండున్నర కి.మీ. దూరంలోని జ పాలి తీర్థం నుంచి యాత్ర ప్రారంభమైంది. “ప్రకృతే పరమదైవం” అనే నినాదాన్ని ఆత్మయందు ధరించిన ధ్యానులు ‘మామిళ్ళ మండ’ ‘గొల్లొల్ల రచ్చ’, ‘నెమళ్ళ గుండు’ అనే రసరమ్య ప్రదేశాల గుండా ప్రయాణించి ‘అన్నదమ్ముల బండ’ దగ్గర రాత్రికి విడిది చేశారు. మరుసటి రోజు ఉదయాన్నే సముద్ర మట్టానికి 3,000 అడుగులకు పైగా ఎత్తున్న ‘శ్యామ కోనగట్టు’ను అధిరోహించారు. అక్కడ్నుంచి శ్యామ కోన అడవిని

“మానవుల సత్యనియమ నైజాలు ఏవీ చెల్లని చిత్రజగత్తు - ‘అడవి’”

వీక్షించడం ఓ దివ్యానుభవం. చుట్టూ నేల కన్పించకుండా ఎల్లెడలా పరచుకున్న హరితవర్ష వన సముదాయం. మధ్యమధ్యలో జలపాతాల సవ్వడి, వక్షుల సంగీత రాగాలావనలతో మన హృదయాంతగత విపిసాల్లోని రహస్య తంత్రులని మీటుతూ - మానవుడూ ప్రకృతిలో అంతర్భాగమేనన్న సత్యాన్ని విడమర్చింది. ఆ గట్టు కొన్ని కొట్ల ఏళ్ళనాడు

ట్రెక్కింగ్ ప్రారంభానికి ముందు జపాని తీర్థం వద్ద గ్రూప్ ఫోటో

భూమి పరిణామక్రమంలో ఏర్పడిన అత్యంత పురాతన శిలాకుడ్యాల చమకృత నిర్మాణం. ఆ శైల శ్రేణి అంచు పోయిపోయి తలకొనను తాకుతుంది.

అనంతరం మూలికా జలం తో నిండిన సహజ ఈత కొలనులలో స్నానమాడి సేదదీరిన జనం అందరం కలసి పదో తేదీ ఉదయం 11 గంటల ప్రాంతంలో బయల్దేరి 'కుమార ధార' వెనుక తట్టునున్న 'గణేష్ ధార' చేరుకున్నాం. (తిరుమలలో

ట్రెక్కింగ్ తీర్థం వద్ద సమీక్ష

సీటి యెద్దడి తట్టుకోవడానికి వీలుగా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు కుమారధార వద్ద ఓ డ్యామ్ కట్టాలని ప్రయత్నిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే)

గణేష్ ధార ఓ పరమోత్కృష్ట ప్రాకృతిక నిర్మాణం! చుట్టూ ఆకాశాన్నంటే బంగారు రంగు శిఖరాలు, వాటిపై వయ్యారంగా జాలువారిన లతలు, తీగెలు, పూల చెట్లు! నేలంతా సిమెంటు కాంక్రీటు వేసినట్లు భ్రమింపజేసే సువిశాల మొజాయిక్ బండ! దానిపై ఓ పక్కగా పరవళ్ళు తొక్కే జల హృదయం! ఆ ప్రదేశానికి చేరుకున్న అందరూ గణేష్ ధార సౌందర్యానికి సమ్మోహితులై సాగిలపడి మొక్కిరిస్తారు! అక్కడ విశ్వశక్తి ధారాపాతంగా వర్షించసాగింది! ఏడువందుల కలుగుల్లో, ఎలుగుబంటు గుహల్లో వచ్చిన వారందరూ సామూహిక ధ్యానం చేశారు. దివ్యానుభవాలు పొందారు!

“మనిషి కాలుష్యం అంటుని ఈ ప్రాంతాలు దివ్యత్వానికి ఆలయాలు కాబట్టే మన ఋషులు, సన్యాసులు, యోగులు అడవులను అంటిపెట్టుకుని తపోనిమగ్నులయ్యేవారు” అని పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్

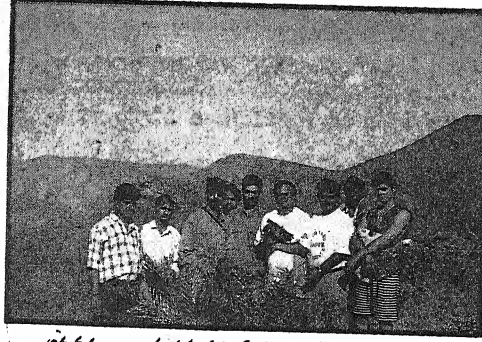
క్యాంప్ ఖైర్

సాపైటిల వ్యవస్థాపకులు “బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి” అన్నారు. ఆయన చొరవతోనే గతంలో శేషచలం అడవుల్లో పలు ‘గవేషణ’ యాత్రలు కొనసాగాయి. కష్టభూయిష్టమైన తుంబురు తీర్థం, కుమారధార, యుద్ధగళ తీర్థాలను వందలాది మంది ధ్యానులు సందర్శించగలిగారు. తిరుపతి స్పిరిచ్యువల్ సాపైటి చీఫ్ పేట్రన్, భీమాన్ స్టార్ హోటల్ యజమాని “రఘు” గారు ముందుగానే ఆహార పాట్లాలను పంపిణీ చేయడంవల్ల దుర్గమమైన అడవి లో వంట చేసుకునే శ్రమ తప్పింది!

తద్వారా వంట పేరుతో వేసే పెనుమంటల భిబత్సం తగ్గింది. ఇది అడవి పర్యావరణానికి మేలు.

“వృక్షాల పత్రరాశిపైన ప్రతిఫలించే వెలుతురే ‘జ్ఞానం’”

తిరుపతి కేంద్రం గా పని చేసే “మొజాయిక్ అడ్వంచర్స్ క్లబ్ (మాక్)” ఈ ట్రెక్కింగ్ కు ‘గైడ్’ గా వ్యవహరించింది.

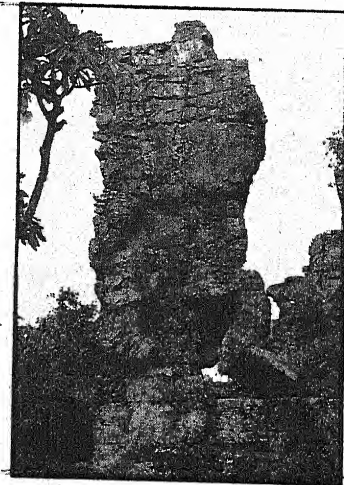
అష్టదశాక్షరి దండ వద్ద ఛమాస్ రఘు, ఇతర ధ్యానమిత్రులు

11వ తేదీ పొద్దున్నే ఆవులను విడిచిపొతున్నంత భారం గా విడువలేక, విడువలేక గణేషధార వదిలి పయనమవ్వాలన్న వచ్చింది. అందరితోనూ తెలీని దిగులు. మధ్యాహ్నానికిల్లా పాపవివాశనం డ్యాం చేరుకున్నాం. ఆడా మొగా అంతారాల్లేని, చిన్నపెద్ద

తారతమ్యాలేని, కుల మత భాషా భేదాలేని వసుదైక కుటుంబంగా, “అందరూ ఆత్మ స్వరూపమే!” అనే సత్యాన్ని అనుభూతం చేసుకున్న ఆ ఆధ్యాత్మిక వీరులందరూ తమతమ ప్రాంతాలకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. “భౌతికంగా ట్రెక్కింగ్ చేసినంత మాత్రాన సరిపోదు - అది అంతర్గతయాత్ర కూడా కాగలగాలి. అప్పుడే నీ ఆధ్యాత్మికతకు సార్థకత” అన్న పత్రి సార్ మాటలు యదార్థం!

ఇవేవీ పట్టనట్లు మాతోబాటు అడవికి వచ్చిన 11 ఏళ్ళ పార్వతి మాత్రం తన రెండు జడల బొమ్మ తో మురిపెంగా అడుకుంటోంది.

‘పిల్లలే నిజమైన దేవుళ్ళు’. దైవత్వాన్ని హృదయసంధానం చేసుకోవాలంటే మనమూ పసిపిల్లలంత స్వచ్ఛమనస్కులు కాగలగాలి. జనన్ చెప్పినట్లు “పసిపిల్లలయితే తప్ప నా దైవ సామ్రాజ్యం లోకి అడుగిడలేరు!”

“వనవాసం చేసి రాముడు రావణుణ్ణి హతమార్చాడు. వనవాసం చేసి పాండవులు కౌరవుల్ని దునుమార్చారు. ఇతిహాసాలన్నీ అరణ్యకాండల శబ్దధ్యాయలే!”

“ఆధ్యాత్మిక జీవితం - ప్రకృతితో తాదాత్మ్యం”

P. రమణ

13 డిసెంబర్, 1998

ఆధ్యాత్మిక జీవితానికి, ట్రెక్కింగ్ కూ అవినాభావ సంబంధం ఎంతైనా వుంది. ‘ట్రెక్కింగ్’ అంటే ప్రకృతి లో ప్రయాణించడం; ప్రకృతి తో సహజీవనం.

మనిషి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి ఆధ్యాత్మికత ఎంత ప్రాముఖ్యత వహిస్తుందో

మనిషి మానసికోల్లాసానికి, మానసికోత్తేజానికి ‘ట్రెక్కింగ్’ యొక్క ప్రాముఖ్యత అంతే వుంది!

నేను చిన్నప్పట్నుంచీ మా పల్లె దగ్గర్లో గల కొండ ప్రాంతాలకు స్నేహితులతో కలిసి అప్పుడప్పుడు వెళ్లేవాడిని. కొండలు, గుట్టలు ఎక్కడం, సెలయేర్లలో స్నానాలు చెయ్యడం ద్వారా ఎంతో ఆనందాన్ని మానసికోత్తేజాన్ని అనుభవించేవాడిని.

బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి గారి ద్వారా ఆధ్యాత్మిక రంగం లో ప్రవేశించిన తర్వాత తిరుమల గిరులలో ఎన్నోమార్లు పత్రిగారితో పాటు ఎంతోమంది ఆధ్యాత్మిక మిత్రులతో కలిసి ట్రెక్కింగ్ చేసే అవకాశం కలిగింది.

1994 నుంచీ ఇప్పటివరకూ ఎన్నో వింత వింత ప్రదేశాలూ, సెలయేళ్ళూ, జలపాతాలూ, గుహలూ, మహాత్ములు ధ్యానం చేసిన వివిధ ప్రదేశాలలో విహరించే మహద్భాగ్యం ‘ట్రెక్కింగ్’ ద్వారా కలిగింది.

ఇప్పటివరకూ, ‘జపాలి తీర్థం’, ‘ధృవ తీర్థం’, ‘తుంబురు తీర్థం’, ‘కుమార ధార తీర్థం’, ‘చక్ర తీర్థం’, ‘రామకృష్ణ తీర్థం’, ‘నామాల గవి’, ‘గుంజనా జలపాతం’, ‘మసాల రేవులు’, ‘యుద్ధగళ తీర్థం’, ‘కంగు మడుగు’, ‘జడల పానుకు’, ‘తలకోన’, ‘కైలాస కోన’ మొ॥ ప్రదేశాలకు ‘ట్రెక్కింగ్’ చేయడం జరిగింది. వీలయినప్పుడల్లా ప్రకృతి తో గడపడమనేది నా జీవితం లో భాగం అయ్యింది. ప్రకృతి తో తాదాత్మ్యం చెంది ముగ్ధుడయ్యేవాడిని. ఆయా ప్రదేశాల్లో ‘ధ్యానం’ చేయడం ద్వారా ఎన్నెన్నో క్రొత్త విషయాలు తెలుసుకో గలిగేవాడిని.

ప్రకృతిని దగ్గరగా పరిశీలించడం ద్వారా మనం ఎన్నెన్నో గుణపాఠాలు నేర్చుకోవచ్చు. ప్రకృతిలోని జీవరాసులను చూసి అవి పొందే ఆనందాన్ని ప్రత్యక్షంగా ఆస్వాదించే అపూర్వ అవకాశమే ‘ట్రెక్కింగ్’.

సామాన్య సాంఘిక జీవనం ఎన్నెన్నో ఆటపాట్లు, కష్టనష్టాలు, అర్థిక సామాజిక ఇబ్బందులతో అతలాకుతలమై దుఃఖభారితంగా వుంటుంది. ప్రతి క్షణం జీవితం ఎంతో దుర్భరంగా వున్నా ‘ధ్యానం’ చేయడం ద్వారా ‘అత్యజ్ఞానం’ పొంది ఎలాంటి దుఃఖం లేకుండా ప్రతి క్షణం ఆనందం ఆస్వాదించగలమనేది ఎంతోమంది పిరమిడ్ మాస్టర్స్ తమతమ జీవితాల్లో నిరూపించారు.

అలాగే, ట్రెక్కింగ్లో కూడా “కొండలు ఎక్కాల్సి రావడం, సుదూరాలు నడవడం, వర్షం లో తడవడం, రాళ్ళమీదే నిద్రించాల్సిరావడం. ఉద్యతంగా ప్రవహించే సెలయేళ్ళు దాటాల్సిరావడం. ప్రతి క్షణం ఏం జరుగుతుందో అనే ఉద్విగ్నత” కలవర పరుస్తూంటాయి. ఇలా, అడవుల్లో ఎన్ని ఇబ్బందులున్నా ‘ప్రకృతితో తాదాత్మ్యం’ చెందడం ద్వారా ఎంతో ఆనందాన్ని, మనకు తెలియని ఎన్నో అనుభూతులనూ, క్రొత్త క్రొత్త పాఠాలనూ నేర్చుకోవడానికి అవకాశం కల్గిస్తుంది.

‘ట్రెక్కింగ్’ ద్వారా ఎన్ని రకాలైన ఇబ్బందుల్ని ఎదుర్కొన్నా ప్రకృతి సహాయసహకారాలతో ఆనందాన్ని ఏ విధంగా ఆస్వాదిస్తామో, అలాగే, తమతమ నిజ జీవితాల్లోని కష్టనష్టాలనూ, దుఃఖాన్నీ ‘అత్యజ్ఞానం’ పొందడం ద్వారా, జీవితపు విలువల్నీ, చావుపుట్టుకల గురించీ తెలుసుకోవడం ద్వారా ప్రతిక్షణం అర్థవంతం గా, ఆనందాన్ని ఆస్వాదిస్తామనడం లో ఎలాంటి సందేహాలకు తావు లేదు.

అదే, మనకు కావల్సింది! అంతకంటే ఇంకేం కావాలి మనకు!

అదే, ప్రతి ఒక్కరూ తమ తమ జీవితాల్లో నింపడానికి కృషి చేయాల్సింది !

అప్పుడే - ప్రతి ఒక్కరి జీవితానికి అర్థం! - పరమార్థం!

“పులిబోను అడవి”

ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన యాత్ర

B.V. రమణ

మార్చి, ఏప్రిల్ - 1998; 'ధ్యాన లహరి'

“ప్రకృతికి ప్రతీక ‘హృదయం’ !

వికృత తత్వానికి చిహ్నం ‘చిత్తం’ !

ప్రతి మనిషీ ప్రకృతి లో భాగమే అయి నా తన పరిసరాల ప్రభావం చేత, ఆలోచనలు, పనుల మూలం గా ప్రకృతి వ్యతిరేక విధానాలను అలవరచుకుని ఆత్మనాశనానికి కారకుడవుతున్నాడు.

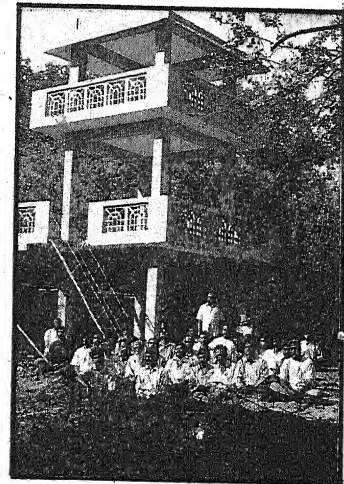

అలా గాక తిరిగి ప్రకృతి లో ‘లయం’ కావడానికి దోహదం చేసే పనిముట్టే ‘ఆధ్యాత్మికత’. ఆ ఆధ్యాత్మిక విద్యను అభ్యసించడానికి తోడ్పడే మైలురాళ్ళే ‘గురువులు’. “నరైన గురువు లభించడం అంటే ప్రపంచంలోనే అత్యద్భుతమైన బహుమతిని పొందడం” అని అర్థం. మాకు ఆ అత్యద్భుత పురస్కారం - బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి.

1998 సంవత్సరం జనవరి 28 నుంచి మూడు రోజుల పాటు తిరుపతికి సమీపంలోని ‘కళ్యాణీ డ్యాం’ నుంచి దట్టమైన అడవిలో జరిపిన ట్రెక్కింగ్ కార్యక్రమంలో బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి మా వెన్నంటి వుండడం ఓ సమ్మోహన దృశ్య కావ్యం! వసంత ఋతువుకు కోయిలపాట జత కూడినట్లు ఆయన

ఆగమనం మాకు శుభాశీస్సులు అందజేసింది.

“ది తిరుపతి పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ” ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమం లో వివిధ సొసైటీలకు చెందిన 46 మంది ధ్యానులు పాల్గొన్నారు. తొలిరోజు మధ్యాహ్నం “కళ్యాణీ డ్యాం” నుంచి ట్రెక్కింగ్ మొదలుపెట్టి సాయంత్రానికి 11 కి.మీ. ప్రయాణించి ‘పులిబోను’ చేరుకున్నాం. దారిలో చలోక్తులు విసురుకుంటూ, నరదా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ వుండుండి వన్య జంతువులు కనబడ తాయేమోనని నక్కినక్కి చూస్తూ, పారమార్థిక విషయ వాసనలను ఆస్వాదిస్తూ యాత్ర ఆసాంతం ఉల్లాస భరితంగా సాగింది. మధ్యాహ్నం ఎండ మండినప్పటికీ యాత్రా చోదనకు ఇరుసుగా వ్యవహరించిన ‘మాస్టర్’ అందరికీ మార్గాయాసం లేకుండా చూశారు.

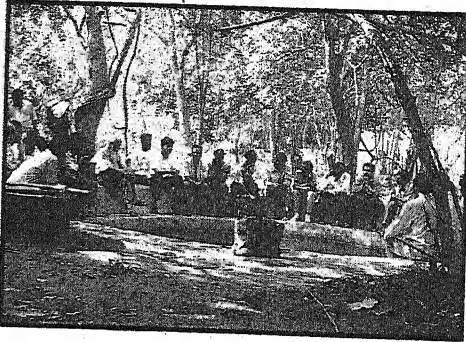
పులిబోను లోని వాచ్‌టవర్ వద్ద ‘ధ్యానం’

“జీవితపు నిష్కర్షిత మహా ప్రస్థానమే అడవిలోకి ‘ట్రెక్కింగ్’!”

‘పులిబోను బావి’

ఓ రసరమ్య జగత్తు! అడవి వాసన వేసే దేవభూమి! చుట్టూ చింత, దేవదారు, వేప, ముష్టి, నెల్లి మొదలైన అనేకానేక వృక్షజాతుల ఆవాసం. ‘పులిబోను’ను అనుకుని ఓ పెద్ద సెలయేరు ప్రవహిస్తోంది. ప్రవాహం పొడవునా అడవి జీవాలు నీళ్ళు త్రాగడానికి వస్తూంటాయి. లెక్కకు మిక్కిలిగా పక్షులు ఆనందం గా గిరికిలు కొడుతూ సంగీత సవ్వడి చేస్తూన్నాయి. ఒక్కమాట లో చెప్పాలంటే వృక్ష, పక్షి జంతు సంతతికది త్రికోణస్థలి. అక్కడ ధ్యానం చేయడానికి సభ్యులు రావడం తో ప్రకృతి యావత్తు పులకించిపోయింది. ప్రతి ప్రాణీ తమ అతిథులను పేరు పేరునా పలకరించాయి. పల్లవి పాడాయి.

ఆధ్యాత్మిక చక్ర

ఈ శతాబ్ది ఆరంభం లో బ్రిటిషు వాళ్ళు అక్కడ ఒక బావి కట్టారు. ఈ మధ్య ఫారెస్టాళ్ళు అందులో ‘చేతి బోరు’ వేయడం తో త్రాగునీటికి కొదవలేకుండా పోయింది. అంతేగాక మంచె లాంటి రెండంతస్తుల ‘వాచ్ టవర్’ రాత్రిళ్ళు నిద్రకి, సామాన్లు వుంచుకోవడానికి సరిపోయింది. ఎటుచూసినా చక్కని కొండలు, చిక్కని చెట్లు ‘తల్లి ఒడి’ని మరిపించాయి. ఆస్ట్రల్ వరల్డ్ ను తలపించే ఇంతటి రమణీయ అనునయ ప్రకృతి లో ఇక ఆధ్యాత్మిక సత్యాలకు కొదవేముంటుంది !

భౌతిక శరీరానికి దొరికిన అత్యంత రుచికర భోజనానికి మించి మనస్సు కూ, ఆత్మకూ ‘ఆధ్యాత్మిక కాన్సెప్ట్’ల తిండి పుష్టి గా లభించింది.

ఇంకో సంతోషకరమైన విషయమేమిటంటే, అంతలాపు అడవిలోకి పీలేరు స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీకి చెందిన మేడం సునందన, మేడం వాసంతి గార్లు రావడం! వాసంతి మేడం అయితే ఇటీవలే ‘ధ్యానం’ లోకి వచ్చారు. అతి కొద్ది కాలంలోనే పరిణిత మనస్కుల స్థాయికి చేరుకున్నారు. అందుకు ఆమె ‘మాస్టర్ పత్రి’ని ‘గురుజీ’గా సంబోధిస్తూ రాసిన

ఉత్తరం పెద్ద ఉదాహరణ!” తల్లి, తండ్రీ, భర్త, బిడ్డ అన్నీ కలగలిసిన దైవం ‘గురువు’ అన్న ఆమె జాబు అంతరార్థం హర్నాతిరేకాలతో అక్కడున్న అందరి మన్ననలను పొందింది.

ఆ రాత్రి ‘మాస్టర్’ అలిసిన మేడం సునందన గారి కాళ్ళు ఒత్తడం “బిడ్డ పట్ల ఆర్తితో కూడిన తండ్రి ప్రేమాస్పదత”ను తెలియజెప్పింది.

ఇంతలో నక్షత్ర మండలం నేల తాకినట్లు ఆ అమావాస్య రాత్రిలో “అనంతపురం అవతార పురుషుడు, అసలు సినలైన “ఎనర్జీ గుండ్రాయి” (ఎనర్జీ బాల్), గడుగ్గాయి “ప్రతాప్” అక్కడ హఠాత్తుగా ఊడి పడ్డాడు! అందరి అభినందనలు అందుకున్న తరువాత ‘పత్రి మాస్టర్’ నోటవెంట తరచూ వెలువడే ‘అల్లా! హో అక్కర్’ అన్న ఊతపదాన్ని పట్టుకుని మా జన్మలు సార్థకమయ్యేలా ఊగిపోయి ఉపన్యసించాడు. దెబ్బకు మేమే కాదు అడవి మొత్తం ఒళ్ళు అదిరేలా పకావకా నవ్వింది. దాంతో అడవి జంతువులన్నీ తమని మించిన జీవమేదో వచ్చిందని కకావికలమయ్యాయి.

“అడవికి జోలపాట”

“వెన్నెల రాత్రికి వేణుగానం తోడైతేనా!” ఎవ్వడెప్పుడా! అని ఎదురుచూసే ప్రేయసికి.

“అడవిలోకి అడుగిడడం అంటే తెలిగి లోకాలకు వకాల్తా పుచ్చుకోవడం.”

ప్రేమికుడు కళ్ళెదుట నిలిచినట్లే! ఇక ఆ అపూర్వ వెలువడింది.
సమాగం ఏమని వర్ణితం!!

అయితే, అమావాస్య రాత్రికి సైతం మాస్టర్ వేణుగాన లోలత వెన్నెలకాంతలను సింపి భూమ్యాకాశపు ఎదలోయల నిండా పన్నీటి జల్లులు కురిపించింది. మమ్మల్నుందరినీ మైమరిపించింది. (అయినా 'పున్నమి' సౌభగులను ఆయన చెప్పినాకనే కదా మేమంతా తెలుసుకున్నది)

నాట్యగానాదుల్లో నిష్ఠాతులైన అరణ్య దేవతలు సైతం కాస్సేపు తమ గానాన్ని ఆపి 'మాస్టర్'ను విన్నారు.

అలా రాత్రి తెల్లవార్లా ఆయన పిల్లనగ్రోవి వయ్యారాలు పోతూ సామవేదపు నంగీత రహస్యాలను పలికించింది. శిశువుగా మారిన అడవికి అది జోలపాట!

“గుండాల పెంట”

29 నాటి ఉదయం పులిబోను బావికి ఉత్తరంగా దుర్గమమైన 'గుండాల పెంట' ప్రాంతానికి బయలు దేరాం.

చుట్టూ దట్టమైన అడవి. ఆకాశాన్నంటే వృక్షాలమీద అల్లిబిల్లిగా అల్లుకున్న తీగెలు, లతలు. నార్యుడు అక్కడ అడగేగిడాలంటేనే బిడియపడుతున్నాడు. అంతా మనక వెలుతురు. సన్నని కాలి బాట మీద ముందుకు సాగాం. ఒక 'వంక' దాటుతూండగా 'పత్రి సార్' నోటివెంట ఇలా

"Nature in its own wonderful fashion, compels each and every entity to enjoy, to learn, to enjoy, to teach and to enjoy"

నడుస్తున్నాం! నడుస్తున్నాం! ఆ ప్రకృతి కాన్సెప్టును వల్లెవేస్తూ నడుస్తున్నాం. ఇంతలో రెండుచెట్లు దోవ కిరువైపులా 'జయవిజయుల్లా' తారసపడ్డాయి. ఎవరో 'చింత!' అన్నారు.

ఇక అంతే! ఎందయ్యా 'చింత' అంటావా! అయితే ఛిను 'చిత-చింత' కాన్సెప్టు.

“చితా చింతా ద్వయోర్మధ్యే! చింతా చైవ గరీయసీ!

చింతా దహతి నిర్జీవకం! చితా దహతి సజీవకం!!”

‘శీ’ కాన్సెప్ట్

‘ధ్యానం’కి Key ‘అనాపానసతి’

‘జ్ఞానం’కి Key ‘నీ వాస్తవానికి నీవే సృష్టి కర్తవు’

‘స్నేహం’కి Key ‘సరదా గా వుండడం’

గెలుపుకి Key ‘స్వచ్ఛతకు పట్టం కట్టడం’

‘సంతోషం’కి Key ‘కఠోర పరిశ్రమ’

‘నిర్వాణం’ కాన్సెప్ట్

‘నిర్వాణం’ అంటే స్నేహం, సమయస్ఫూర్తి, శక్తి,

‘పరి నిర్వాణం’ అంటే గొప్ప స్నేహం, గొప్ప సమయస్ఫూర్తి, గొప్ప శక్తి !!

‘మహా పరి నిర్వాణం’ అంటే గొప్పాతి గొప్ప స్నేహం,

గొప్పాతి గొప్ప సమయస్ఫూర్తి, గొప్పాతి గొప్ప శక్తి!!!

★★★★

‘నన్ను తాకు చూద్దాం!’ అంటూ ఊరిస్తున్న కొండల వరుస దాపులకు ఎట్టకేలకు చేరుకున్నాం. మధ్యాహ్నమయ్యింది. దుర్బేధ్యమైన కోట బురుజులాగా గంభీరం గా నిలుచున్న పర్వత సానువులను చూసి వినమ్రం గా నమస్కరించాం. సూర్య కిరణాల తాకిడితో ఆ క్వార్ట్జ్ జయిట్ రాయి స్వర్ణ కాంతులతో ధగధగాయమానం గా మెరిసి పోతోంది.

పదేండ్లక్రితం దాకా అక్కడ వేలాది పశువులు వుండేవి. ప్రభుత్వం “శ్రీ వెంకటేశ్వర అభయారణ్యం” గా ప్రకటించాక పశువులన్నింటినీ ఆ ప్రాంతం నుంచి తరలించారు.

వులులు, ఎలుగుబంటులు, కణ్ణుతులు, దుప్పలు, కొండ చిలువలు, త్రాచుపాములు, కోతులు తదితర వన్యజీవాలు కూడా గతం లో వుప్పులం గా మెదిలేవి. ప్రస్తుతం ఎక్కడో ఒకటి అరా తప్ప కానరావడం లేదు. మనిషి అంటే భయంతో ఆమడ దూరం పరిగెడుతున్నాయి.

మొత్తానికి ‘గుండాల్ కోన’ వంక చేరుకున్నాం. చెట్ల గుబుర్ల మధ్య పెద్ద రాతి బండలను ఆనుకుని అమరివున్న సహజ ఈతకొలను లో కేరింతలు కొడుతూ నభ్యులు స్నానమాడారు. ‘మాస్టర్’ పేరుపేరునా పిలిచి అందరినీ నీళ్ళలోకి దింపారు.

గుండాల్ పంట వద్ద సమ్ర సార్ కో...

“జలపాత దృశ్యం”

ఇంతలో నేనూ, మరో ఇద్దరు సుమారు 500 అడుగుల ఎత్తుపైగా కొండపైకి ఎగబాకి గుండాల్ కోన జలపాతం కు చేరుకున్నాం. ఆ సుందర జలపాతాన్ని

గుండాల్ కోన జలపాతం

చూడగానే మేం వడిన ప్రయాస యావత్తు మరిచి పోయాం. అక్కడ నిలబడి తలెత్తి చూస్తే “నేరుగా మబ్బుల్లోంచి జాలువారే జలధారా?” అనిపిస్తూ నీటిధార హోరున క్రిందికి దూకుతోంది. మధ్య మధ్యలో కాంతి వక్రీభవనం చెంది సప్తవర్ణాల ఇంద్ర ధనుస్సులను సృష్టిస్తోంది.

నమున్నతమైన ప్రకృతి దివ్యత్వాన్ని ఆస్వాదిస్తుండగా మాస్టర్ స్వామి, సతీష్ మరో ఇద్దరు గైడ్లతో కలిసి వచ్చారు. మునుపు సతీష్ కు B.P., షుగర్ వుండేవి. ఇంతటి దుర్గమ ప్రాంతాల్లో ప్రయాణించడం అతడి ఊహకే సాధ్యమయ్యేది కాదు! ‘మాస్టర్’ ఇచ్చిన అఖండ స్ఫూర్తి, తద్వారా తన మీద తనకు కలిగిన ప్రగాఢ విశ్వాసం కలగలసి ఈ అసాధ్యాన్ని సుసాధ్యం చేశాయి.

ఇలా ఎందరో మామూలు మనుష్యులను ‘మహానుభావులు’గా మలచిన ప్రియాతి ప్రియమైన ‘మాస్టర్’ పత్రిక కృతజ్ఞతలు!

సాయంత్రానికి తిరిగి వస్తూ పులిబోను బావి దోవలో అతి అరుదైన ఓ ‘ఫెర్మ్’ మొక్కను ఫోటో తీసుకున్నా. మరుసటి రోజు ఉదయాన్నే బయల్దేరాం. పుట్టింటిని వదిలి మెట్టినింట అడుగిడబోయే పెళ్ళికూతురులా వుంది మా పరిస్థితి. ఆ మూడ్రోజులు

అండగా వుండి అభయహస్తం ఇచ్చిన తల్లిలాంటి అడవిని వదలేక వదలి తిరిగి జనారణ్యంలోకి అడుగు పెట్టాం.

“కొనమెరుపు”

కళ్యాణి డ్యాం దగ్గర చిత్రంగా S.V. నేషనల్ పార్కు డెవ్లప్మెంట్ కన్సర్వేటర్ శ్రీ వెంకటేశ్వర్లు తటస్థ పడ్డారు. ‘మాస్టర్’తో సహా మూలం కొందరిని జీప్ లో ఎక్కించుకుని తానే స్వయంగా నడుపుకుంటూ భీమాన్ హోటల్ వద్ద దించారు. “అటవీ సిబ్బంది తప్పనిసరిగా ధ్యాన మార్గాన్ని ఆచరించాల్సిన ఆవశ్యకత”ను ‘మాస్టర్’ ఆ అధికారికి నొక్కి చెప్పారు.

ఆ విధంగా మనోహర పులిబోను అడవి యాత్ర మా ఆధ్యాత్మికొన్నతికి విశేషంగా దోహదపడింది.

భవిష్యత్తులో రాబోయే ‘ఎక్స్ ప్లెన్ సిఫ్ట్’ను ఎదుర్కో వడానికి ఇలాంటి దైవిక యాత్రలు - సభ్యుల ఆధ్యాత్మిక శక్తిని అపరిమితం గావిస్తాయి.

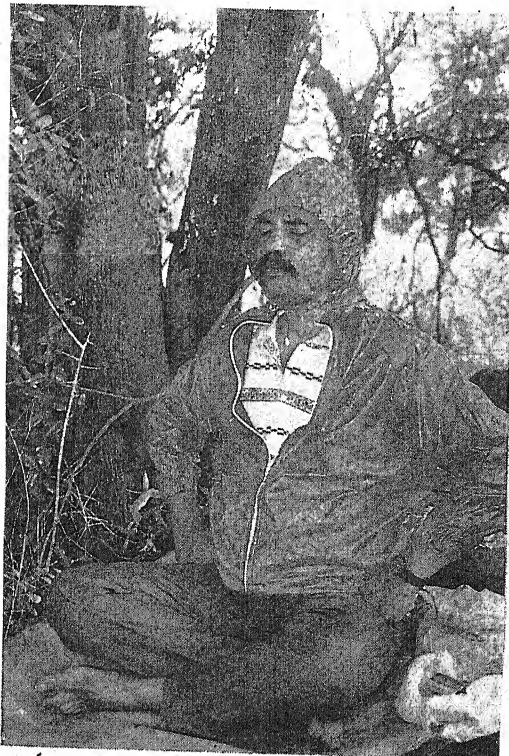
అయినా మార్గదర్శకుడైన గురువు వున్నప్పుడు ‘భూమి’ అనే వెండితెరపై నటులుగా వెలగడానికి మాబోంట్లకు అభ్యంతరమేముంది!

“భూలోకం ఓ అద్భుతమైన సాంస్కృతిక పాఠశాల”

“ప్రకృతి ముద్దు బిడ్డ!”

విజయవాడకు చెందిన ‘మేడం V. పద్మ’ అనే ధ్యోనికి ఆటోరైటింగ్ లో ‘లీయర్స్ మాస్టర్స్’ ధ్వారా 21వంది ధ్యోకుల గురించి మెస్సేజిస్ వచ్చాయి. వీరిలో తిరుపతి పిరమిడ్ మాస్టర్ ‘M.M స్వామి’ ఒకరు. ఆయన గురించి 18 సెప్టెంబరు, 1998 న వచ్చిన సందేశాన్ని చదవండి.

- ఎడిటర్

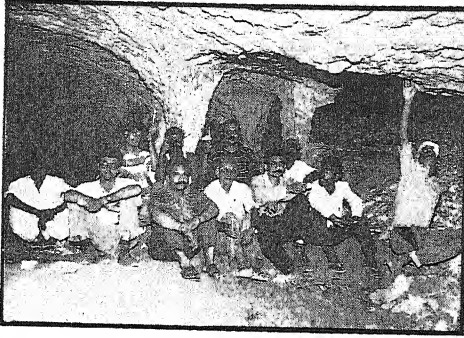

“ఈ సార్ గత 325 సం॥ల క్రితం హిమాలయాల్లో గడిపిన వ్యక్తి. వెయ్యి సంవత్సరాలుగా ఈ మార్గంలో వున్నారు. అధిక శక్తివంతమైన మాస్టర్ లలో ఈయన ఒకరు. ఈయనకు పూర్ణాత్మ ‘అదిశేషుడు’. ‘పద్మావతి’ మరి ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన ‘పీటర్’ ఈయన గైడ్లు.

“గత మూడు జన్మలలోనూ ఆధ్యాత్మిక పరంగా విశేష కృషి చేశారు. హిమాలయాల్లో తిండి, గుడ్డ అల్లర్లని గురువులతో గడిపిన మాస్టర్ ఈయన. తొమ్మిది జన్మలుగా ఇదే పని కాబట్టి ఎంతైనా పుస్తక జ్ఞానం కూడా ఉంది. ఒక రకంగా ‘ప్రకృతి ముద్దు బిడ్డ’ అనవచ్చు. అలాంటి జన్మలు ఈయనవి”. “గోబి ఎడారిలో ఉన్నటువంటి ‘కున్ లాన్’ పర్వత శ్రేణులలోని గురువుల వద్దకు వెళ్ళి ‘మానవ ప్రారబ్ధ చక్రం’ (Human Fate Cycle) గురించిన వివరణను తీసుకుని దానిని అందరికీ ఇవ్వవలసి వున్నది. ఇంకా ఊర్వులోకాల (Upper dimensions) యొక్క ‘పాజిటివ్’, ‘నెగిటివ్’ ల గురించి, వాటి యొక్క ఉత్తర, దక్షిణ ధృవాలు గురించిన వివరణను తెస్తే ఇక్కడోక పథకం తయారవుతుంది.

ఇక్కడి ఆకర్షణ శక్తిని జయించడం - ఇవీ ఇతని కార్యక్రమాలు”.

“ప్రకృతితో సత్సంబంధాలు ఉన్నాయి కాబట్టి ఈయన పని చాలా తేలిక. ఈ విషయం లో ఈయనకు ‘రావణుడు’ కూడా సహాయం చేస్తారు”

“పీటర్ సార్! మీకు ఈ ‘సర్’ తో సంబంధం ఏమిటి?”

“నేను 700 సం॥లు హిమాలయాల్లో గడిపితే ఈయన ఆ తర్వాత వచ్చారు. 70 సం॥లు నాతో అక్కడ ఉన్నారు. తర్వాత ప్రతి జన్మలోనూ నేను ఈయన్ను గైడ్ చేస్తూనే వచ్చాను. ఇది నాలుగవ జన్మ. గతంలో మంచి పుస్తకాలు కూడా ‘ఉత్తర సముద్రం’ (North Sea) గురించి సమర్పించారు.”

“ఆయనతో నాకేం సంబంధం సర్?”

“రెండు జన్మల క్రితం మీకీయన ఆస్ట్రేల్ గైడ్. అదే కంటిన్యూ అయి ఇప్పుడు భౌతికంగా వచ్చింది”

“ఈ సర్ నా నుంచి ఏదో విషయాన్ని ఆశిస్తున్నారని అనిపిస్తోంది సర్!”

“నిజమే! మీరు ఏదైనా అడగాలనే ఆలోచన వస్తే అడగవలసినవి అవే బయటకు వస్తాయి. అప్పుడు గైడ్స్ తీసుకోండి”

“వద్దావతి మేడమ్! మీకేమిటి ‘ఈ సర్’తో రిలేషన్?”

“ఈయన నేను భౌతికంగా ఉన్నప్పుడు నాకు ప్రధాన చెలికత్తె. ఆ తర్వాత ఈయన ఎక్కడ జన్మించినా చూపంతా ఈ కొండలమీదే! వాటి చుట్టూ,

నా చుట్టూనే తిరిగేవాడు! ‘నాంచారి’ కి ఈయనంభే ఇష్టం! ఈయనకు నేనంటే ఇష్టం!”

“నాకు మళ్ళీ మళ్ళీ తిరుపతి కొండలలోకి రావాలని ఉంది మేడమ్! అవకాశం రావడం లేదు ఎలా?”

“బోలెడన్ని అవకాశాలు వచ్చాయి మేడమ్! హిమాలయాలతో సహా దేనినీ వదలలేదు. జస్ట్ మీరివ్వడవి గుర్తు చేసుకుంటే చాలు. ఇది రాస్తున్నప్పుడు కూడా ఇంట్లో కూర్చుని రాస్తున్న ఫీలింగ్ మీకు లేదు! అడవి లో చెట్టు నీడన ఉన్నట్లే ఉన్నారు. మీ ఇల్లే మీకు తిరుమల కొండలు. సరేనా?”

“సరే మేడమ్!

“ఈ సార్ ఇంకా ఏం చేయాలి మేడమ్?”

“ఇది చేస్తే చాలు. తర్వాతది తర్వాత!”

“ట్రెక్కింగ్”

ఓ మేహోన్నతి అవకాశం!”

‘మానవుడి’గా జన్మ తీసుకున్నీ, ఈ భౌతిక పరమైన, సుఖదుఃఖాలు, కష్టనష్టాల సమస్యల సుడిగుండం లో చిక్కుకున్నీ, ‘మనశ్శాంతి’ లేక రోగాల ఊబిలో కూరుకుపోయిన

మనిషికి నిజమైన ‘సత్యం’ తెలవటానికి - భూలోకంలో అవతరించిన ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రవేత్త, విజ్ఞాన ఖని, పిరమిడ్ ధ్యాన కేంద్రాల వ్యవస్థాపకులు “బ్రహ్మర్షి సుభాష్ పత్రి” గారు. అమ్మ ఒడిలో అనుభవించిన అమృతత్వాన్ని ట్రెక్కింగ్ ద్వారా ప్రకృతి ఒడిలోకి తీసుకెళుతున్న ఈ మహాత్మ్యమైన అవకాశాన్ని ధ్యాన మిత్రులు, పిరమిడ్ మాస్టర్స్ సద్వినియోగం చేసుకుని అసలైన ‘సత్యాన్ని’ చవిచూసి ఆనందంలో తేలియాడాలనీ ...

K.B.V. సుబ్రహ్మణ్యం

21-12-1998

తిరుమల

శ్రీ వేంకటేశ్వరా పిరమిడ్

స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ

“కైలాసీ కాసే”

దైవాంశ సంభూతుల

నిత్యార్చన వేదిక

B.V. రమణ

మే 1998: 'ధ్యాన లహరి'

అక్కడ శ్రీ సుభాష్ పత్రే పరమశివుడు!

ప్రకృతే పార్వతీ మాత!

ధ్యానులే ప్రమద గణాలు!

దైవికమైన వాళ్ళంతా ఎక్కడ గుమిగూడితే ఆ ప్రదేశం 'కైలాసమే' కదా!

చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతికి దక్షిణం గా సుమారు 45 కి.మీ. దూరం లో 'కైలాస కోన' కానవస్తుంది. దోవలో పుతూరు, ప్రముఖ పుణ్యక్షేత్రం 'నారాయణ వనం' తగుల్తాయి.

1998 బుద్ధ పౌర్ణిమ సందర్భంగా మే 11, 12. తేదీల్లో పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీల 'జాతీయ సదస్సు' 'ది' తిరుపతి స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ' ఆధ్వర్యంలో తిరుపతి లో జరిగింది. ఇందులో భాగంగా తొలిరోజు తిరుపతి లోనూ, మద్రోజు పచ్చటి ప్రకృతిబడి కైలాస కోనలోనూ ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు జరిగాయి. ముందుగా బుద్ధ భగవానునికి, మరెందరో మహానుభావుల జ్ఞానోదయానికి కారణభూతమైన “బుద్ధ పౌర్ణిమ”ని ఆరుబయట చెట్టు చేమలు, కొండ కోనల నడుమ జరుపుకోవడం సదస్సుకు సార్థకత నిచ్చింది. రెండు వందల మందికి పైగా పిరమిడ్ మాస్టర్స్ పిల్లాజెల్లాతో హాజరుకావడం మాస్టర్ మీద, తమమీద తమకుగల నమ్మకానికి నిదర్శనం. కాన్ఫరెన్స్ డైరెక్టర్ M.M. స్వామి దంపతులు ఇల్లిల్లా తిరిగి “పెండ్లికి పిలిచినట్లుగా” జాతీయ సదస్సుకు రమ్మని అందరినీ ఆహ్వానించడం చూడముచ్చటైన సన్నివేశం!

“2 + 2 కాన్సెప్ట్”

“‘బావిలో దూకుదాం!’ అంటే ఆ దూకుదాం!”

‘చెట్టెక్కుదాం!’ అంటే ‘ఓ ఎక్కుదాం!’

‘తలకిందులుగా నడుద్దాం!’ అంటే ‘అలాగే!’

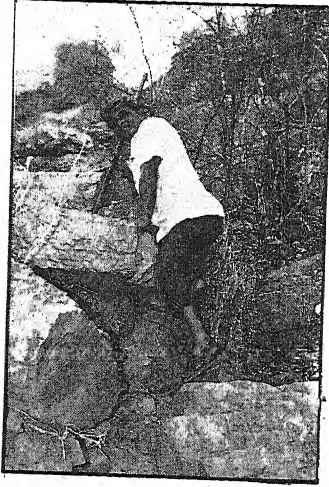
“ఏ పన్నెనా సరే!” అంటూ సవాల్ గా తీసుకునే వాళ్ళు కాబట్టే ‘మాస్టర్ కైలాసకోన జలపాతం మూలం దగ్గరికెళదాం’ అంటూ కొండ లెక్కించారు. అదామగా, పిల్లాజెల్లా, ముసలీ ముతకా అందరూ పాలోమంటూ రాళ్ళు రప్పలూ, కంపా గింపా ఖాతరు చేయకుండా పైకి ఎగబ్రాకడం ప్రారంభించారు. కొండకొమ్ము

చేరుకుంటూనే మాస్టర్ హతాత్తుగా “2 + 2 ఎంతయ్యా?” అని చటుక్కున ఓ ప్రశ్న విసిరారు. ఆయాసం తో వగరుస్తూ, చెమట తో తడుస్తూన్న మాకు ఇదేదో వేళాకోళం ఆడుతున్నారు అనిపించింది. మళ్ళీ “ఆన్సర్ ఏ L.K.G. పిల్లాడ్ని అడిగినా చెప్తారు. ఆ మాత్రం ప్రశ్న అడగడానికి ఇంత పెద్ద కొండ ఎక్కి రావాలా?” అని నందేహమొచ్చింది. అంతలోనే “మాస్టర్ల మాటలకు అర్థాలే వేరులే!” అనే పాట గుర్తొచ్చి “ఇందులో ఏదో తిరకానుంటుంది. ఏమైతే అయ్యిందిలే” అని మాస్టరు! 2 + 2 = 4 గదండీ అన్నా!” ‘కదండీ ఏమిటి అన్నట్టంగా? ‘నాలుగు’ అని చెప్పలేవా?” అని గదమాయించారు.

మిగతా అందరూ బిక్కుబిక్కుమంటూ చూస్తున్నారు. “రెండు ప్లస్ రెండు ఈజ్ ఈక్వల్ టు నాలుగు గాక వేరే ఏదైనా ఆన్సర్ వుందా?” మాస్టర్ మరోసారి గద్దించారు!

“అదెలా మాస్టరూ?” అంటూ ముక్త కంఠంతో పలికాం. “మరీ మమ్మల్ని ‘పోలపీక చప్పరించే’ పసిపిల్లల్లా పరిగణిస్తున్నారు” అని మనసులో ఉడుక్కుంటూ.

నెల్సన్ పిరమిడ్ సిరిక్యులర్ సోపాబీ ప్రైడెంట్ మాస్టర్ ఆకంఠరిత్ చేతికీర్త సహాయంతో కొండనెక్కుమన్న దృశ్యం

రెండూ రెండూ కలిపితే వచ్చేది నాలుగు. ఈ నాలుగు సమాధానం గాకుండా ఇక వేరే ఏ జవాబు చెప్పినా అది తప్పు అవుతుంది. “ $2 + 2 = 3$ ”; “ $2 + 2 = 3.5$ ”; “ $2 + 2 = 5$ ” ఇలా అనంతంగా జవాబులు రాసినప్పటికీ అన్నీ తప్పు అవుతాయి!

హమ్మయ్యా! దార్లోకి వచ్చారు.

‘మాస్టర్’ దీర్ఘశ్వాస వదిలారు.

నేను గతుక్కుమన్నా! కొండెక్కడంలా నేను దారేమీ తప్పినట్లు లేదే! ఎందుకంటే ఈ దారి నాకు బాగా సుపరిచితం.

నా మనసును పసిగట్టినట్టున్నారు మాస్టర్. వెంటనే ‘దారి’ అంటే భౌతికంగా కన్నడేది కాదయ్యా!

దివ్యచక్రువుతో చూసేది. ‘ఆధ్యాత్మిక హైవే’. దాని పైనే ఈ వ్యవహారమంతా నడుస్తుంది.

“అ! అ!! నిజమే మాస్టరూ చెప్పండి! చెప్పండి!!” అంటూ అందరూ చుట్టూ మూగారు.

“ఈ భూమ్మీద స్థలకాలమానాలకు అతీతంగా ఇంతవరకూ ‘ $2 + 2 = 4$ ’ అనే గూడాథంతో కరెక్టు ఆన్సర్ చెప్పిన వారంతా మహాపురుషులే. కృష్ణ, బుద్ధ, మహావీర, జీసస్, అల్లా, జరతూస్ట్ర, నానక్, రజనీష్ అందరూ ‘కరెక్టు పీపుల్’ ఏకశరీరం, ఏక చిత్తం, ఏకాత్మ, ఒకే దివ్యచైతన్యం. అలా కాదంటూ మూలార్థాన్ని మార్చి తిమ్మిని బమ్మిచేయ ప్రయత్నించిన లక్షలాదిమంది మాస్టర్లు అందరూ కుహనావ్యక్తులే! పొట్టకూటి కోసమో, పేరుప్రఖ్యాతుల కోసమో ఆధ్యాత్మికతను అభరణంగా మెళ్లో వేసుకున్న వాళ్ళే!”

సో “మాస్టర్” అంటే ‘ఎల్లప్పుడూ రైట్ ఆన్సర్’!

‘మాస్టర్’ అంటేనే ‘మూర్తిభవించిన జవాబు’!

వెంటనే మేము చేసిన కరతాళ ధ్వనులకు కైలాసకోన మొత్తం ఆనందాతిరేకంతో హర్షించి కిలకిలా నవ్వింది.

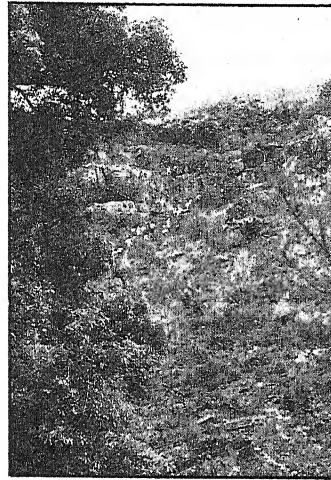

“A.C. ఆన్ చేసిన సూరీడు”

మధ్యాహ్నం ఎండ మండించేస్తోంది. ఒంట్రో పొగలు సెగలు రేగుతున్నాయి. ఒకటే ఉక్కపోత! భోజనాలు చేస్తున్నాం. చెమట ధారగా కారుతోంది. చెమట చుక్క పడితే చాలు ఇక అన్నంలోకి ఉప్పు అక్కర్లేదు అన్నట్లుగా వుంది పరిస్థితి.

ఇంతలో హఠాత్తుగా వాతావరణం సీన్ మారింది. సినిమాలో ‘ఎడుపు’ సీన్ నుంచి ఒక్కసారిగా ‘డ్యూయెట్’ లోకి మళ్ళి నట్టు అయ్యింది! చల్లని గాలి పకపకా నవ్వుతూ గిలిగింతలు పెట్టసాగింది. “ ‘మాస్టర్’ ని చూడ్డానికా” అన్నట్లు నల్లని మబ్బులు ఒకదాన్నొకటి తోసుకుంటూ వరస కట్టాయి. సూర్యుడు కోపాగ్ని తగ్గించుకున్నాడు. ఎయిర్ కండిషనర్ ‘ఆన్’ అయ్యింది! ధ్యానులకు సహకరించడమంటే ప్రకృతి దేవతలకూ ప్రీతే కదా!

‘మాస్టర్’ మందస్మిత వదనం తో చిరునవ్వు నవ్వారు!

కొండచెక్కుతూ ధ్యేకులు...

“శాంతి ఆశ్రమం”

ముప్పై ఐదేండ్ల క్రితం ఓ సాధువు విశాఖ జిల్లా నుంచి వచ్చి ఏర్పరుచుకున్న ‘శాంతి ఆశ్రమం’ లోని ఆహ్లాదకరమైన పరిసరాల నడుమ మామిడి చెట్ల క్రింద ధ్యానులందరూ గుమికూడారు. కర్నూలు స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ చీఫ్ పేట్రన్ శ్రీ B.V.రెడ్డిగారు తన ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలను వివరించారు. ధ్యాన దారిలోకి అడుగిడిన అంతర జీవిత పరిణామ క్రమాన్ని ఆయన చెబుతూంటే ధ్యానులందరూ చెవులు రిక్కిరించి అమిత శ్రద్ధతో విన్నారు. B.V.రెడ్డి గారి

ఆధ్వర్యంలో తిరుపతిలో ‘రామ్ వెన్’ పేరుతో రిసార్టు, అందులోనే ‘పిరమిడ్’ నిర్మాణం జరుగుతోంది! ఈ సందర్భంగా ధ్యానులు వేసిన పలు ప్రశ్నలకు ఆయన ఇచ్చిన జవాబులు అందరి ప్రశంసలనూ చూరగొన్నాయి.

అనంతరం ‘స్టేజి మీద మాట్లాడాలంటేనే భయం’ అంటూనే రెండుగంటలకు పైగా తన వాగ్ధాటితో శ్రోతలను అలరించిన హిప్పాటిస్టు శ్రీ N. వెంకటేశ్వరరావు ప్రత్యేక ఆకర్షణ గా నిలిచారు. మాస్టర్ పత్రి ప్రోత్సాహం తో తానెట్లా పిరమిడ్ ధ్యాని అయ్యిందీ చెప్పారు. అంతకు మునుపు ‘సత్యసాయి భక్తుడు’ గా వెలుగొందిన విధం, కల్కి భగవాన్ గ్రూప్ వాళ్ళ భగవాన్ దర్శన కార్యక్రమ తంతునూ వివరించారు. అంతిమం గా తనలోని ఆధ్యాత్మిక జిహ్వాను పిరమిడ్ సొసైటీలు మాత్రమే సంతృప్తి పరిచాయని సభ్యుల చప్పట్ల మధ్య ప్రకటించారు!

“జలపాత స్నానం”

అసలే బుద్ధ పార్థిమ! దానికి తోడు జలపాత స్నానం! ఇక చెప్పాలా! అంతటితో జీవితం ధన్యం. శివుడి జటాజూటం నుంచి దుమికే గంగ లా కైలాసకోన జలపాతం సునిశితం గా నేల తాకుతోంది. దివికి భువికి మధ్య వేసిన నిచ్చెనలా విశ్వశక్తి తేజోమయంగా పడుతోంది. ఆ రోజు సాయంత్రం ‘2+2 కాన్సెప్ట్’ తో ‘మాస్టర్’ మా మెదళ్ళలోని తుప్పుని వదలగొట్టగా, జలపాతం మా మేను తుడిచి ప్రక్షాళన చేసింది. గాలి పాటకు నయ్యాటలాడుతూ వుండుండి దుమికే జలధార క్రింద ‘మాస్టర్’ తో బాటు కొద్దిసేపు ధ్యానం చేశాం.

మనుష్యుల్లోని మాలిన్యాన్ని పోగొట్టడానికి మాస్టర్లెంత శ్రమిస్తారో!

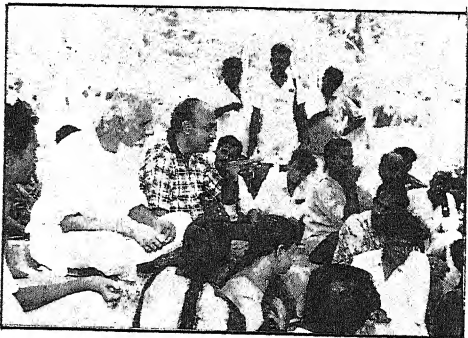
“అర్ధరాత్రి జాగింగ్”

పార్థిమ వెన్నెల పుచ్చపువ్వులా విరగ కాస్తోంది. రాత్రి తిరుపతి స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్, సెక్రటరీలు అభినవ కృష్ణార్జునులు - కంచి రఘురాం,

D. కేశవ రాజులు - అందరినీ సమావేశ పరిచి వారి వారి సాపైటిల సాధకబాధకాల గురించి చర్చించారు. ఈ సందర్భం గా జరిగిన చర్చ సమస్య పరిష్కారాలు పలువురికి ఉపయుక్తం గా వుండినాయి.

భోజనానంతరం అందరూ సామూహిక ధ్యానం చేశారు. ఈ మధ్యలో 'సోము ఉమాపతి' పాట కచ్చేరి ధ్యానులను అలరించింది. 'భలే మంచి రోజు' అనే పాటతో ఆయన మొదలు పెట్టి 'ధ్యానం', 'అనాపానసతి'ల గురించి, 'మాస్టర్'ని ఉద్దేశించి రాసిన పాటలను తబలా వాయిద్య శబ్దాల సహకారం తో మధురం గా ఆలపించారు.

ధ్యానం సమయంలో పత్రిసార్ వేణుగానలోలత కొంగ్రత్త సౌందర్య లోకాలకు తీసుకుపోయింది! నిండు జాబిల్లి సైతం తన్మయత్వం తో చిరునవ్వులు చిందించింది. పరవశించిన ప్రకృతి చల్లని పిల్ల తెమ్మరలను కానుక గా పంపింది.

కర్నూల్ సిరిమృతూర్ సరైట్ చిఫ్ ప్రొఫెసర్ శ్రీ B.V. రెడ్డి తన ఆధ్వర్యంలో అనుభవాలను వివరిస్తున్న వుత్సవం

టైం అయ్యేకొద్దీ నిద్రలో 'తూగడం' మొదలెట్టాం. నిదానం గా నిద్రాదేవత మమ్మల్ని లోబరుచుకుంది. గుర్రు తీయడం ప్రారంభించాం.

ఇంతలో ఏమైందో ఏమో! పిడుగు పాటులా దెబ్బలు పడ్డాయి! ఉలిక్కిపడి లేచి చూస్తేనా! 'మాస్టర్' నిప్పులు కురిపిస్తున్నారు. "వచ్చింది దున్నపోతుల్లా నిద్రపోవడానికా? లేక ధ్యానం చేయడానికా?" అంటూ గాండ్రించారు!!

“ఎక్కడి నిద్ర అక్కడే పరార్!”

గబుక్కున లేచి పత్రిసార్ వెంట బయల్దేరాం. 'మాస్టర్' చకచకా నడుచుకుంటూ రోడ్దెక్కారు. అందరం ఆయన్ని అనుసరించాం. అర్ధరాత్రి ఆ చీకట్లో నడవడం వింత అనుభూతి! అలా నిర్మానుష్యమైన రోడ్డు మీద సుమారు మైలు దూరం నడిచాం. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు పత్రిసార్ 'పరిగెత్తడం' మొదలెట్టారు! వెంటనే అందరికీ పరుగులు తీయక తప్పలేదు! ఒకచోట హఠాత్తుగా ఆగి అనంతపురం పిరమిడ్ మాస్టర్ 'మేడం మణి'ని పాట పాడుతున్నారు. టేప్ రికార్డర్ 'ఆన్' చేసినట్లు తక్షణం మేడం పాట అందు కున్నారు. అన్నమయ్య నంకీర్తనలు ఆలపించారు. అలా ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ తిరిగి విడిది గృహానికి చేరుకున్నాం.

“అమ్మో! మాస్టర్ తో సాంగత్యం కత్తిమీద సాము!”

మరుసటి రోజు ఉదయాన్నే అందరూ తమతమ ఊళ్ళకి వెళ్ళడానికి వీడ్కోలు తీసుకోసాగారు. 'మాస్టర్' కి అభిమానపాత్రురాలైన పీలేరు స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీకి చెందిన 'శ్రీమతి సునందనా మేడం'ని "ప్రాగ్రాం ఎలా జరిగింది మేడం?" అంటూ 'మాస్టర్' ప్రశ్నించారు.

“అద్భుతం గా వుంది మాస్టర్” అంటూ ఆమె ఆరాధనా పూర్వకమైన కనులతో జవాబిచ్చారు.

అవే కొండలు, అవే కోనలు, అవే పరిసరాలు. కానయితే 'మాస్టర్' రాకతో అవన్నీ ఎంత పరిమళ భరితం గా మారుతాయో ప్రత్యక్షంగా చూశాం! “తన్ను తాను దైవికంగా చైతన్యీకరించుకోడానికి ఉపకరించే ఉత్తరకమే(క్యేటలిస్ట్) 'మాస్టర్'.”

ధ్యాన - జ్ఞాన మార్గాన్ని భూపిన తపో దిక్కుచి బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి! ఆ మహోన్నత మాస్టర్ కి మా కృతజ్ఞతాభివందనాలు!

అరణ్య సంక్రాంతి

(506 మంది ధ్యానుల ఐదురోజుల తీర్థయాత్ర)

B. V. రమణ

సంక్రాంతి, 1999

పక్షిపాట

సెలయేటి సవ్వడి

విదుగాలి సితారా సంగీతం

పత్రిసార్ వేణుగానచోలత

★ ★ ★

కొండల గాంధీర్యం

జలసాతాల వర్షస్సు

అరణ్య ప్రకృతి ఆర్ద్రత

పత్రిసార్ సార్వభౌమత్వం

శిశిరం సమ్మోహనత్వం

శరద్రుతువు సౌకుమార్యం

హేమంతుని సోయగం

పత్రిసార్ రుతువసంతం

★ ★ ★

అడవిలో వెన్నెల

వృక్షాల హర్షాల్లను

తడుపుతూ వెన్నెల

అవ్యక్తానుభూతులను

దువ్వుతూ వెన్నెల

పత్రిసార్ ఓ నిండు జాబిల్లి

మార్మికమైన అనుభవాల లయాత్మక కళే ఆధ్యాత్మికత.

నిబిడీకృత అనంతానంత దైవజ్ఞ రహస్య శక్తే ఆధ్యాత్మికత.

ఆధ్యాత్మికత్వానిది కొండల్ని పిండి చేసే శక్తి!

సముద్రాలను జల్లెడ పట్టే శక్తి !

అణుబాంబును నిర్వీర్యం చేసే అసమానశక్తి!

అంతేకాదు - కళంకిత ప్రపంచాన్ని ప్రక్షాళన నొందించి, పరిపూర్ణతా పరికల్పనతో ప్రకాశమాన మొనరించే అద్వితీయశక్తి!!

Note: ఈ ములి ముద్రణలో జనవరి 7 నుంచి 11 వరకు శేషాచల అడవులో సాగిన ట్రెక్కింగ్ సంగతుల అనుబంధంను జత చేస్తున్నాం. పాఠకులు గమనించగలరు.

- ఎడిటర్

D. కేశవ రాజులు - అందరినీ సమావేశ పరిచి వారి వారి సాపైటీల సాధకబాధకాల గురించి చర్చించారు. ఈ సందర్భం గా జరిగిన చర్చ సమస్య పరిష్కారాలు పలువురికి ఉపయుక్తం గా వుండినాయి.

భోజనానంతరం అందరూ సామూహిక ధ్యానం చేశారు. ఈ మధ్యలో 'సోము ఉమాపతి' పాట కచ్చేరి ధ్యానులను అలరించింది. 'భలే మంచి రోజు' అనే పాటతో ఆయన మొదలు పెట్టి 'ధ్యానం', 'ఆనాపానసతి'ల గురించి, 'మాస్టర్'ని ఉద్దేశించి రాసిన పాటలను తబలా వాయిద్య శబ్దాల సహకారం తో మధురం గా ఆలపించారు.

ధ్యానం సమయంలో పత్రిసార్ వేణుగానలోలత కొంగ్రత్త సౌందర్య లోకాలకు తీసుకుపోయింది! నిండు జాబిల్ల సైతం తన్మయత్వం తో చిరునవ్వులు చిందించింది. పరవశించిన ప్రకృతి చల్లని పిల్ల తెమ్మరలను కానుక గా పంపింది.

కర్నూల్ స్పిరిచువల్ సొసైటీ చీఫ్ ప్యాట్రన్ శ్రీ B.V. రెడ్డి తన ఆస్పెక్ట్ అనుభవాలను వివరిస్తున్న దృశ్యం

దైం అయ్యేకొద్దీ నిద్రలో 'తూగడం' మొదలెట్టాం. నిదానం గా నిద్రాదేవత మమ్మల్ని లోబరుచుకుంది. గుర్రు తీయడం ప్రారంభించాం.

ఇంతలో ఏమైందో ఏమో! పిడుగు పాటులా దెబ్బలు పడ్డాయి! ఉలిక్కిపడి లేచి చూస్తేనా! 'మాస్టర్' నిప్పులు కురిపిస్తున్నారు. "వచ్చింది దున్నపోతుల్లా నిద్రపోవడానికా? లేక ధ్యానం చేయడానికా?" అంటూ గాండ్రించారు!!

"ఎక్కడి నిద్ర అక్కడే పరార్!"

గబుక్కున లేచి పత్రిసార్ వెంట బయల్దేరాం. 'మాస్టర్' చకచకా నడుచుకుంటూ రోడ్డెక్కారు. అందరం ఆయన్ని అనుసరించాం. అర్ధరాత్రి ఆ చీకట్లో నడవడం ఎంత అనుభూతి! అలా నిర్మానుష్యమైన రోడ్డు మీద సుమారు మైలు దూరం నడిచాం. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు పత్రిసార్ 'పరిగెత్తడం' మొదలెట్టారు! వెంటనే అందరికీ పరుగులు తీయక తప్పలేదు! ఒకచోట హఠాత్తుగా ఆగి అనంతపురం పిరమిడ్ మాస్టర్ 'మేడం మణి'ని పాట పాడుమన్నారు. బేస్ రికార్డర్ 'అన్' చేసినట్లు తక్షణం మేడం పాట అందు కున్నారు. అన్నమయ్య నంకీర్తనలు ఆలపించారు. అలా ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ తిరిగి విడిది గృహానికి చేరుకున్నాం.

"అమ్మో! మాస్టర్ తో సాంగత్యం కత్తిమీద సాము!"

మరుసటి రోజు ఉదయాన్నే అందరూ తమతమ ఊళ్ళకి వెళ్లడానికి వీడ్కోలు తీసుకోసాగారు. 'మాస్టర్' కి అభిమానపాత్రురాలైన పీలేరు స్పిరిచ్యువల్ సాపైటీకి చెందిన 'శ్రీమతి సునందనా మేడం'ని "ప్రాగ్గాం ఎలా జరిగింది మేడం?" అంటూ 'మాస్టర్' ప్రశ్నించారు.

"అద్భుతం గా వుంది మాస్టర్" అంటూ ఆమె ఆరాధనా పూర్వకమైన కనులతో జవాబిచ్చారు.

అవే కొండలు, అవే కోనలు, అవే పరిసరాలు. కానయితే 'మాస్టర్' రాకతో అవన్నీ ఎంత పరిమళ భరితం గా మారుతాయో ప్రత్యక్షంగా చూశాం! "తన్ను తాను దైవికంగా చైతన్యీకరించుకోడానికి ఉపకరించే ఉత్పేరకమే(క్వేటలిస్ట్) 'మాస్టర్'."

ధ్యాన - జ్ఞాన మార్గాన్ని చూపిన తపో దిక్కుచి బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి! ఆ మహోన్నత మాస్టర్ కి మా కృతజ్ఞతాభివందనాలు!

“తిరుమల స్వామి కి థాంక్స్”

కైలాసకోనకు వీడ్కోలు చెప్పి రాయదుర్గం స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీకి చెందిన రవి తో మారుతీ వ్యాన్ లో తిరుపతి బయల్దేరాం. మాస్టర్ తో “గ్రేట్ మాస్టర్” గా ప్రశంసలు పొందిన తిరుపతి స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ మాస్టర్ శేఖర్ కూడా వ్యాన్ ఎక్కారు. దార్లో తిరుచానూరు పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయం లో “దేవాలయాలే ధ్యానాలయాలు!” అనే నానుడికి సార్థకత కలిగిస్తూ కాస్సేపు ధ్యానం చేశాం!

అక్కడ నుంచి తిరుపతి స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ చీఫ్ పేట్రన్ భీమాన్ రఘు గారు కొత్తగా కడుతున్న ‘భీమాన్ రెసిడెన్సీ’ హాటల్ సైట్ ను మాస్టర్ దర్శించారు. ఆనందోద్వేగాలతో భీమాన్ రఘు ‘మాస్టర్’ను ఆప్యాయం గా తోడ్కొని వెళ్ళి హాటల్ వర్క్ ను వివరించారు.

నిప్పులు కురిపిస్తున్న ఎండను సైతం ఖాతరు చేయకుండా నేరుగా తిరుమల కొండ చేరుకున్నాం. T.B. గార్డెన్స్ లో మాస్టర్ ఆనతితో అనంతపురం మాస్టర్ ‘గుణాకర్’ ధ్యానం లో వేంకటేశ్వర స్వామిని కాంటాక్ట్ చేశారు! తిరుపతిలో జాతీయ సదస్సు విజయవంతం అయినందుకు స్వామికి ధ్యానులందరి తరుపున గుణాకర్ కృతజ్ఞతలు చెప్పాడు! అలాగే వచ్చే జాతీయ సదస్సు 1999 సంవత్సరం సంక్రాంతి కి తిరుమలలోనే జరిగేలా ‘నామాలాయాన’ చేసిన సూచన ను కూడా గుణాకర్ ప్రకటించాడు!

సో - 1999 సంవత్సరం సంక్రాంతికి తిరుమల లో పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీల బ్రెక్కింగ్ కార్యక్రమం! అందరూ ఆహ్వానితులే !

“శేష తీర్థం”

మార్మిక తపా

ప్రయోగశాల

B.V. రమణ

21 జూన్, 1998; ‘వార్త’

ఎక్కడో హిమాలయాల్లో నివసించే ఓ హఠయోగి తిరుపతి వచ్చి తిరుమల కొండలపైని ‘శేష తీర్థం’ చూడాలని వుందని చెప్పడం తో తొలుత విస్తుపోయాం. ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక కేంద్రమైన తిరుమల - తూర్పు కనుమల్లో భాగమైన శేషచలం పరిధిలోకి వస్తుంది. శేషచలం పర్వత సానువుల్లో ‘శేష తీర్థం’ అత్యంత ప్రసిద్ధమైనదీ, ప్రమాదకరమైనదీనూ. అటువంటి ప్రాంతాన్ని 75 ఏండ్ల హఠయోగి ‘స్వామీ షణ్ముగానంద’ దర్శించాలనుకోవడం ఆశ్చర్యం కలిగించే సన్నివేశం.

కొమలయ యోగి - స్వామి షణ్ముగానంద

సాధారణంగా ఉత్తరాయణం ‘మే’ మాసపు మండు బెండల్లో వచ్చే పౌర్ణిమకు తీర్థానికి వెళు తూంటారు. అప్పడైతే సూర్యకిరణాలు సూటిగా లోయలో పడుతూంటాయి. మిగతా కాలాల్లో దాటాల్సిన ఏడు మడుగులకు గాను చివరి రెండు మడుగుల్లోనే నీరు నిండుగా వుంటుంది.

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయానికి ఈశాన్యంగా సుమారు 7 కి.మీ. దూరంలో శేష తీర్థం ఉంది. ‘పాచికాల్వ గంగమ్మ గుడి’ నుంచి బయలుదేరి ‘సానరాళ్ళ మిట్ట’ మీదుగా ‘సామిరెడ్డి గుంతలు’

దాటాలి. మార్గానికి ఇరువైపులా అగాధాలను తలపించే లోయలు, ఓ పక్క 'పాచిమడుగు', 'అవ్వచారి కోనలు', మరో పక్క 'పోలిగాడి శెల', 'సున్నపురాతి కోనలు'. మధ్యలో 'నడివేటి గడ్డ' మీదుగా వెళుతుంటే పచ్చని చెట్లతో తలపై తారట్లాడే మబ్బు దొంతర్లు, పరవశం తో స్పృశించే చల్లని గాలులు ..... వాతావరణం ఆహ్లాదకరంగా 'ఎపార్చియన్ ఆన్ కన్ఫర్మిటీ' అనే సిద్ధాంతం ప్రకారం కొన్ని కొట్ల సంవత్సరాల క్రితం ఈ ప్రాంతమంతా సముద్రం తో నిండి వుండేది. భూమి క్రమ పరిణామంలో సముద్ర జలమంతా పోయి చిత్ర విచిత్ర విన్యాసాలు చేసే కొండలూ, కోనలూ, అడవులూ ఏర్పడ్డాయి. ఇందుకు ఉత్కృష్ట ఉదాహరణ 'శేష తీర్థం!'. చూసి తీరవలసిందే గానీ మాటలతో వర్ణించవలసినవిగాని వైచిత్రీ! మొత్తం తొమ్మిది మందిమి. ముందు రోజే తీర్థంలో నీటిమడుగులు దాటడానికి జీప్ ట్యూబ్లు, తాళ్ళు రెడీ చేసుకున్నాం. దారిలో ఎక్కడా తాగునీరు దొరకదు కాబట్టి సమ్మద్దిగా నీరు, తిండి తీసుకున్నాం.

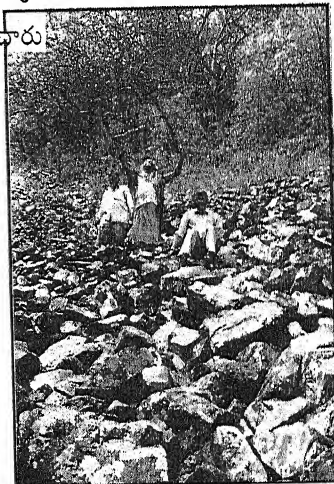

నేరేడు వండు రంగు తో నిగనిగలాడే దేహచ్ఛాయ. నుదుట విభూతి రేఖలతో నేలను తాకి తాకనట్లుండే రాగిరంగు జటాజూటం తో, కాషాయ వస్త్రధారణ తో వున్నారు 'షణ్ముగానంద'! హిమాలయాల్లో ఏ విధమైన విశ్వ తరంగాలు వున్నాయో అదే చైతన్య స్థాయి ఇక్కడా వుందని అంటూ, "శ్రీ వేంకటేశ్వరుని చెంత మీరుండడం అదృష్టం" అంటారు! ప్రతి ఒక్కరికీ 'ఆధ్యాత్మిక తపో సాధన' ఆవశ్యకతను నొక్కి చెప్పారు! ఆయన ఉత్తర కాశీలోని 'ధరాసు' దగ్గర భాగీరథి నది ఒడ్డున గల తన ఆశ్రమంలో బాలాజీ ఆలయాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం (T.T.D) వాళ్ళు గుడి కోసం పద్మావతీ, వెంకటేశ్వరస్వామి విగ్రహాలను ఉచితంగా అందజేసారు. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన

పరివ్యాప్తిలో భాగంగా ఈ ఆలయాన్ని నిర్మిస్తున్నట్లు ఆయన చెప్పారు. ఆలయం పూర్తయితే ఉత్తరకాశీ ప్రాంతం లో ఇదే తొలి బాలాజీ దేవాలయం కాగలదు.

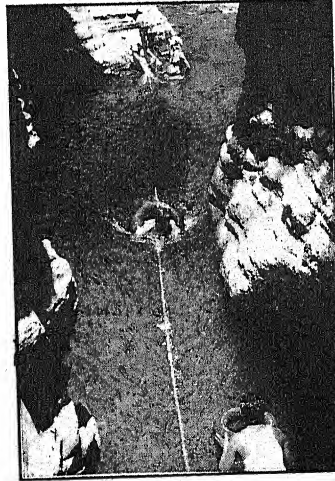
మా ప్రయాణం ప్రారంభమై చాలా సేపే అయింది. నడుస్తున్నాం! నడుస్తున్నాం!! స్వామి మాత్రం ఎలాంటి అలసట లేకుండా లేడి గంతులేస్తున్నట్లు చలాకీగా అందర్నీ హుషారు వరుస్తూ పరుగులెత్తించారు. "కుంభకం (యోగ విధ్యలోని అంశం) అభ్యసించండి- శరీరాన్ని సర్వశక్తిమయం చేసుకోండి" అంటూ ఉద్బోధించారు. తాను అత్యంత క్లిష్టమైన మానస సరోవర యాత్రను పద్దెనిమిది సార్లు చేయడానికి యోగం ఎలా దోహదపడిందో వివరించారు. ఆయన నీటిలో పూర్తిగా మునిగి సుమారు గంటసేపు ప్రాణాన్ని నిలిపి వుండేటట్లు చేయగలరు! ఒక్కసారి లోపలికి తీసుకున్న ప్రాణవాయువు ను అతి స్వల్ప పరిణామంలో వినియోగించుకుంటూ జీవక్రియలను నిలకడగా వుంచుకోగలగడమే అందులోని సూక్ష్మమని వెల్లడించారు.

వేటకు బయల్దేరే పులి ఈ మార్గాన్నే సాయం త్రాలు నడుచుకుంటూ పోతుందని చెబుతున్నాను. ఇంతలో స్వామి షణ్ముగానంద హఠాత్తుగా వంగి నేలపై పులి నడిచిన అడుగుజాడలు చూపారు. తల్లితో పాటు పులి పిల్ల కూడా నడిచిన గుర్తులు కనిపించాయి. అంతకు మునుపు ఎవ్వరూ ఆ పక్క తిరిగిన ఆనవాళ్ళు

లేవు. పులుల కాలిజాడలు అరచేతి వెడల్పున స్పష్టంగా వున్నాయి. అలా వెళ్ళి వెళ్ళి ఒక పెద్ద కొండరావి చెట్టు దగ్గరకు చేరాం. అక్కడ్నుంచి ఎడమ వైపు లోయలోనే 'శేష తీర్థం!'. బావిలోకి దిగినట్లు దిగాలి. ఎలాంటి తటపటాయింపు లేకుండా స్వామీజీ దిగడం ప్రారంభించారు! మాలో ఇద్దరు ముగ్గురు ఇబ్బంది పడ్డారు. స్వామీజీ వారికి ధైర్యవచనాలు చెబుతూ, పాటలు పాడుతూ ఆసరాగా వుంటూ నడిపించారు. ఒక చోట పూర్వం ఎప్పుడో పెద్ద కొండ చరియ అమాంతం విరిగి పడినట్లుంది. పెద్ద పెద్ద బండలు - ముక్కలు చెక్కలై పడివున్నాయి.

జాగ్రత్తగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ ఆ ప్రదేశాన్ని దాటేశాం. సూర్యరశ్మి సరిగ్గా సోకని స్థలం కదా! దోమలు జుయ్యిమంటూ చెలరేగి ఒళ్ళంతా కుట్టేశాయి. దద్దుర్లకి లేచిన బాధ తీర్థంలో దిగినాక గానీ ఉపశమించలేదు. తీర్థం దగ్గరున్న జలపాతం చేరుకోవాలంటే కొబ్బరికాయ రెండు ఒప్పులైనట్లున్న కొండ పేటుల మధ్య నుంచి పోవాలి. వెంట తెచ్చిన ట్యూబులకు తాళ్ళు కట్టి మడుగులను దాటాం. ఈ

శేషతీర్థం వెళ్ళేటప్పుడు ఇలాంటి మడుగులను నెట్టాల్సి వుంటుంది!

సందర్భంగా స్వామీజీ చూపిన తెగువ, సాహసం అబ్బురం! ఆయన అలవోకగా నీళ్ళని దాటేసి పేటు

అంచులను పట్టుకుని ఎక్కేశారు! తీర్థం దగ్గర గదులు లాంటి నిర్మాణాలు వున్నాయి. అదిశేషుడు చుట్టలు చుట్టుకున్నట్లు నీటి ఉరవడికి ఏర్పడ్డ వలయాలు దిగ్భ్రమ కలిగిస్తాయి. ఎండ చొరబాటు లేని ఆ అద్వితీయ స్థలిలో ఎక్కడ్నుంచో సన్నని వెలుగు రేఖలు మాత్రం పడి దృష్టికి పని కల్పిస్తున్నాయి. 'సెంట్రల్లి ఎయిర్ కండిషన్' చేసినట్లుంది! అంత మండు వేసవి లో కూడా గడగడ వణికించే చలి! అక్కడ్నుంచి జారిపడకుండా చిన్నగా పాక్కుంటూ కొంచెం ఎత్తులోని ఓరాతి మందిరంలోకి అడుగు పెట్టాం.

గుడి తలుపులు తెరుస్తూనే దేవుడు ప్రత్యక్షమైన భావన! ఏ ప్రకృతి దేవతో ఉలితో చెక్కినట్లు గర్భగుడి లాంటి నిర్మాణం! మధ్యలో పూర్ణచంద్రాకారం లో సువిశాలమైన జలకుండం! మహావిష్ణువు వైకుంఠాన్ని తలపిస్తోంది! భగవంతుడి అభయహస్తంలా పైకెప్పు! వరినరాలన్నీ రంగు రంగుల కాంతి కిరణాల ప్రతిఫలనం తో దివ్యానుభూతిని కలిగిస్తున్నాయి! కళ్ళు విప్పారప్పుకుని చూస్తూ మమ్మల్ని. మేం మైమరిచిపోయాం! ఓ చివర తట్టిల్లత మెరిసినట్లు ధీర గంభీర రాతికుడ్యం చీలిక నుంచి దుముకుతున్న జలపాతం నంగీతం తప్ప - అంతా నిశ్శబ్దం! హృదయాంతరాళాల నిండా ప్రగాఢమైన శాంతి తరంగాల తేజో చైతన్యం!

"నాకు ఇక్కడే వుండి పోవాలనుంది రమణా!" అన్నారు స్వామీజీ.

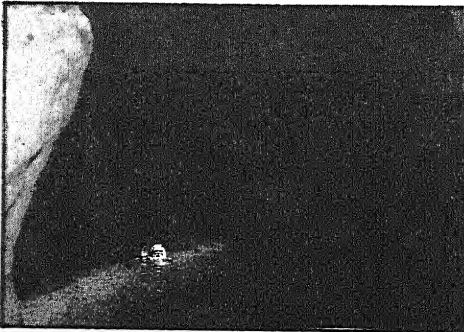
తిరుగు ప్రయాణమయ్యాం. ఆ తీర్థరాజం సౌందర్య ప్రభావం నుంచి ఎవ్వరూ బయట పడినట్లు లేదు. చాలా సేపు మౌనం రాజ్యమేలింది. లోయ నుంచి పైకి ఎక్కుతున్నాం. మా నిర్వికార గమనాన్ని గుర్తించినట్లుంది. - భయరహితంగా ఓ బెట్టుడత (ఫ్లయింగ్ స్పిడర్ లో) ప్యారాచూట్ దిగినట్లు ఒక చెట్టు మీది నుంచి ఘరో చెట్టు మీదికి ఉల్లాసంగా దూకుతోంది. పెద్దగా వెలుతురు పడకపోయినా తీర్థం

లో రవ్వంత పాచిగానీ, పురుగు పట్టడం గానీ లేదు! శ్రీవారి గుడిలో ఇచ్చే తీర్థం లా నవ్వుచుం గా అమృతప్రాయం గా వున్నాయి అక్కడి నీళ్ళు. అదేం చిత్రమో!

★★★★

తీర్థోత్సవం నాడు అక్కడ ఒక పాము కనబడు తుందంటారు. 'మనకి అలాంటిదేమీ కనబడలేదే!' అని ఒకరు నిట్టూర్చారు. పాతాళలోకం నుంచి భూమ్మీదికి వచ్చినట్లుంది మా పరిస్థితి. సాయంత్రమయ్యింది. అడవి పట్టలన్నీ తిరిగి గూళ్ళకు చేరుకుంటున్నాయి. ఓ కొండ కొమ్మున కూర్చున్న నెమళ్ళ గుంపు ఉండుండి కూతలేస్తోంది. భూదేవి కనుబొమ్మల మధ్య ఎర్రటి సిందూరం లా అజ్ఞాచక్రంలో దేదీప్యమానంగా సూర్య బింబం. ఆ తేజోరాశికి అభిముఖంగా మేము నడుస్తున్న దృశ్యాన్ని దూరం నుంచి చూసే వాళ్ళకు సూర్యభగవానునిలో సంతీనమవడానికి 'జరిపే ప్రస్థానం'లా తోస్తుంది!

★★★★

శేషతీర్థం

తిరుమల చేరుకున్నాం. దారిలో తెలిసిన వాళ్ళందరూ అడగడమే - "శేషతీర్థం లో పాము కన్పించిందా?" అని (అక్కడ ఆదిశేషుడే చిన్న సర్పం రూపంలో కన్పిస్తాడని భక్తుల విశ్వాసం) తల అడ్డంగా ఊపుతూ మంచి కాఫీ తాగుదామని 'కాఫీ బోర్డు'కి వెళ్ళి కూర్చున్నాం. వేడి కాఫీ చప్పరిస్తూ తీర్థ స్మృతులు నెమరేసుకుంటున్నాం. ఇంకో పక్క టిఫిన్ తినడం పూర్తి చేసిన ఓ మిత్రుడు హడావుడిగా దగ్గరికొచ్చి ఓ

ఫోటో చూపాడు. అందులో తళతళ మెరిసిపోతున్న ఓ పాము పడగ సాచి ఇటే చూస్తోంది. 'పార్థివ తీర్థోత్సవం నాడు అక్కడికి పోయినప్పుడు కనిపించింది' అని చెప్పాడు. ఇక నుంచి శేష తీర్థంలో పామును చూశారా? అని ఎవరైనా అడిగితే తల అడ్డంగా తిప్పం.

మా యాత్ర సంపూర్ణం !

"నేను దేశమంతా ఎక్కడెక్కడో తిరిగాను కానీ 'శేషతీర్థ' మంత అద్భుత ప్రదేశం మరెక్కడా చూశ్లేదు' అంటూ పక్కనోళ్ళకి చెబుతున్నారు స్వామీ షణ్ముగానంద.

ఎక్కడికక్కడ విలక్షణంగా వుండడం ప్రకృతి నైజం!

“బూచోళ్ళ పేటు”

చిత్ర విచిత్ర జగత్తు

B.V. రమణ

22 అక్టోబరు, 1998

"All Animals are representatives of various inter - galactic species on the planet earth"

- Subhash Patri

“ఈ మహావిశ్వం లోని వివిధ పానఃపున్యాల్లో ఎన్నో లోకాలున్నాయి. ఆయా లోకాల రాయబారుల్లాంటి వారు - మన భూమ్మీది ‘జంతువులు’. ఉదాహరణకు నాగలోకం ప్రతినిధులు సర్పాలు. పక్షుల లోకాలకి చెందినవి రకరకాల విహంగాలు. భూలోకం సమాచారం అంతా ఆ ప్రాణుల ద్వారా వారి వారి జగత్తులకు చేరుతుంటుంది. అదే విధంగా అక్కడ్నుంచి ఇక్కడికి సమాచార ప్రసారం సాగుతుంటుంది. ఒక్కమాటలో పుడమి ‘అన్నిలోకాల ప్రాణుల సజీవ ప్రదర్శనశాల’. ‘జీవ వైవిధ్యానికి కళాశోభిత సింహద్వారం!’”

“ఈ జంతుజాలాలన్నీ కూడా మన అతిథులు, శ్రేయోభిలాషులు. అందుకే ఆ ప్రాణుల పట్ల మనం గౌరవాన్నీ, సామరస్యాన్నీ కనబరచాలి. వాటితో సహజీవనం వల్ల జ్ఞానం లభ్యమౌతుంది. వాటి ఆలంబనతోనే మనిషి చైతన్య విస్తరణ సాధ్యం”.

ఇదేదో సుధీర్ఘ ప్రసంగంగా అనిపించినప్పటికీ నేనిప్పుడు ఈ అడవిలో అడుగుపెట్టేసరికి అంతకు మునుపు పత్రిసార్ చెప్పిన పై మాటలు చెవుల్లో ఇంకా గింగురుమంటూనే వున్నాయి. ఆయనని కలవకముందు ప్రకృతి గురించిన పరిజ్ఞానం పరిమితం. ప్రస్తుతం అలా కాదు.

అక్టోబర్ 20, దీపావళి రోజు నేను మరో ముగ్గురితో కలిసి శేషాచలం అడవుల్లోని ‘బూచోళ్ళ పేటు’కు ట్రెక్కింగ్ చేసినప్పుడు నా చైతన్యం మరింత విస్తృతమైందనిపించింది.

బూచోళ్ళ పేటు గురించి చిత్ర విచిత్ర కథలు చెబుతారు. “భయంకరమైన గుహలున్నాయనీ, వాటిలో మానవ కంకణాల రాసులున్నాయనీ, ఎక్కడా దొరకని మూలికలు అక్కడ దొరుకుతాయనీ, అక్కగార్లు చెరువు చేస్తారనీ” - ఇలా ఏవేవో చెబుతుంటారు! అయితే ఖచ్చితంగా అక్కడికి పోయి వచ్చినవాళ్ళు చాలా తక్కువ. ఆ కథలు వినీ వినీ దాన్ని ఎలాగైనా చూసి తీరాలనే ఆసక్తి కలిగింది.

బూచోళ్ళపేటు తుంబురు కోనకీ, కరపు కోనకీ మధ్యలో వస్తుంది. సముద్ర మట్టానికి సుమారు 3,000 అడుగుల ఎత్తున వుంది. అటు చిత్తూరు జిల్లా తిరుమల, పాపవినాశనం నుంచయినా రావచ్చు. లేదా ఇటు తిరుపతి - కడప రోడ్డులోని కుక్కల దొడ్డి, బాలవల్లెల నుంచి కూడా చేరుకోవచ్చు, ఎటువక్కయినా దూరం దాదాపు సమానంగానే సుమారు 16 కి.మీ. దాకా వుంటుంది.

★ ★ ★ ★

దీపావళి టపాకాయలు పేలుతుండగా ఆ శబ్దాలనే జయజయధ్వనాలుగా భావించి తెల్లవారుజామున కుక్కల దొడ్డి నుంచి మా యాత్ర ప్రారంభించాం. దోవలో రైలు ట్రాక్ మీద కొద్దిదూరం నడచి ‘వందిగుంట’, ‘ఎల్లగొడ్డు పెల’లు దాటి నట్టడవిలోకి అడుగు పెట్టాం. దారి పొడవునా రేచు కుక్కల పెంట. అడవి బాగా బలిసింది. అక్కడక్కడా రెండు చోట్ల కాఫీ చేసుకుని త్రాగి సాయంత్రానికి ‘సన్యాసోడి గవి’ చేరుకున్నాం. రాత్రికి అక్కడే మకాం. ఈ మధ్య వానలు బాగా కురియడం తో ఎక్కడ చూసినా నీటి మడుగులు. వాటిలో కేరింతలు కొడుతూ నిండుగా జలపుష్పాలు!

మరునటి రోజు ఉదయాన్నే నేను, సుబ్బరాయుడు, వెంకటసుబ్బయ్య ముగ్గురూ కలిసి బూచోళ్ళపేటును అధిరోహించ మొదలెట్టాం. మాతో బాటు వచ్చిన జయమ్మ సన్యాసోడి గవి దగ్గరే వుండిపోయింది.

'బూచోడు' అనేది అచ్చ తెలుగువదం. పేటు ఎంతో కష్ట సాధ్యమైనదని మేం దాన్ని ఎక్కేటప్పుడు

'చిత్ర' మైన రాళ్ళు

బూచోళ్ళ పేటు దగ్గర శిలాజాలు లాంటి కొన్ని ఆకృతులు దొరికాయి. ఆ రాళ్ళ పైన మొక్కలు, తీగెలు, లతాని కుంజాల బొమ్మలు వున్నాయి.

అలాంటి ఒక రాయిని తెచ్చి S.V. యూనివర్సిటీ భూగర్భశాస్త్ర విభాగం రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్ V.R.K. ప్రసాద్ కు చూపగా ఇవి శిలాజాలు కావనీ, అయితే అరుదైన రూపాలనీ స్పష్టం చేశారు. నీరు అధిక పొత్తిడితో శిలల్లోని అతి సూక్ష్మాతినూత్న దారుల గుండా మందకొడిగా ప్రవహించినప్పుడు రాయిలోని మాంగనీస్ డయాక్సైడ్ (MnO₂) అవపాతం (precipitate) చెందుతుంది. ఈ ప్రక్రియలో MnO₂ శాఖాయుత రూపంలో చిన్న చిన్న మొక్కలు, కొమ్మలు, రెమ్మలు, పూలవలె రూపాంతరం చెంది చూడ్డానికి అద్భుతంగా కనిపిస్తుంది. వీటిని "ప్రకృతి చిత్రరూపులు" గా ఆయన పేర్కొన్నారు.

గతం లో 'యుద్ధగళ తీర్థం' వెళ్లి వస్తూండగా 'ఆరిమాను బండ'ల దగ్గర ఒక 'పిరమిడ్ రాయి' దొరికింది. "పిరమిడ్" ఆకృతి లో వున్న రాతిపైన 'పిరమిడ్ పేప్' పెయింట్ చేసినట్లుంది! "శక్తి, జ్ఞానం, చైతన్యం"లతో కూడిన మన 'ఎంబ్లం' ను అది ప్రతిబింబిస్తోంది! పత్రికాసారకు చూపిస్తే 'ప్రకృతి దేవతలు ఇచ్చిన కానుక' గా అభివర్ణించారు.

పసిబిడ్డలు అన్నం తినమని మారాం చేసినప్పుడో, చిన్న పిల్లలను అదిలించడానికో, బెదిరించడానికో 'బూచోడు వస్తున్నాడు' అంటూ హడావుడి చేయడం తెలుగునాట సాధారణం. పూర్వమెప్పుడో పర్వతం పైన వింతైన వ్యక్తులెవ్వరో నివసించి వుండాలి. వారు చిరుదేవతా స్వరూపాలు వుండాలి. వారిని దిగువ నేలమీద పొయ్యే వాళ్ళు చూసి, భయ భక్తులతో 'బూచోళ్ళు'గా పేర్కొని వుండాలి.

మొత్తం మీద ఎంతో ఆసక్తికరమైన బూచోళ్ళు

అర్థ మయ్యింది. ఎక్కడం చాలా ప్రయాస. కొన్ని చోట్ల గోడమీదికి పాకినట్లు పాలి. దోవ లేదు. అంతా దట్టం గా గడ్డి. ఆ పచ్చటి కనువు లో కింద ఏ పాముందో, ఏ మండ్రగబ్బు వుందో తెలీదు. ఒక్కోసారి పసిరిక మీద అడుగు వేస్తే 'సర్రు'న జారుతోంది. ఎర్రచందనం, బిల్లి, కొండరావి

చెట్లను, చిన్నా చితకా పొదలను ఆసరాచేసుకుంటూ అడవి జీవాలు ఎగబడినట్లు కొండపైకి చేరుకున్నాం. కణుతులు బాగా తిరుగాడుతున్నట్లుంది. ఎక్కడ చూసినా కుప్పలు. తెప్పలుగా పెంటికలు. పైన పేటు దగ్గరికి చేరుకునే నరికి అంతదాకా వరినరాల్లో సంచరిస్తున్న పెద్ద బల్లిలాంటి 'ఉడుం' జరజర ప్రాకుతూ వరిగెత్తింది. క్షణకాలం ఒళ్ళు గగుర్పొడిచింది. అడ్డాచ్చిన కంప చెట్లను కత్తితో నరుక్కుంటూ ఇంకొంచెం ముందుకు పోయాం. ముఖం పై కదలాడే ముంగురుల్లా ఆ పేటు పై అంతన్న నుంచి చెట్ల వేళ్ళు వేళ్ళాడుతూ

భూమిలోకి దిగివున్నాయి. నిడుపాటి గోడల్లాంటి గోధుమ రంగు క్వార్ట్జ్ జయిట్ కొండ! ఆ రాతి కుడ్యాలకు విన్మయం కలిగించే చిత్ర జగత్తు! వందలాది చిత్రాలు గీసి వున్నాయి! బొమ్మలకు సహజవర్ణ ద్రవ్యాలతో కూడిన తెల్లని రంగు వాడారు! కత్తులు, డాళ్ళు ధరించినకొందరు వ్యక్తులు కదన కుతూహలం తో

ముందుకు ఉరుకు తున్నారం! ఏదో జంతువు - బహుశ వేట కుక్క కాబోలు - భయంకరంగా నోరు తెరిచి అరుస్తున్నది.

కొంచెం ఎడంగా కొందరు నృత్యం

చేస్తున్నారు. వారి పారవశ్యపు పద ఘట్టనకు తలమీది కొప్పులు గాల్లోకి ఎగిసి వున్నాయి. పంజరాల్లో బంధితులైన మనుష్యులు, దివ్యప్రకాశంతో వెలిగే ఒక వ్యక్తి ఏనుగుపై సవారీ, పల్లకీ మోస్తున్నట్లున్న పెయింటింగ్ లు వింత గొలుపుతాయి! 'పేటు మొదట్లో సుమారు ఒకటింబావు అడుగు సైజులో దివ్యప్రభలు వెదజల్లుతున్న మణిలాంటి చిత్రం నిజంగా అద్భుతం. కొందరు వ్యక్తుల బొమ్మలకు 'ఆరా' వుండడం విశేషం! ఇంకా అక్కడ ఎన్నెన్నో అంతుపట్టని మార్మిక, తాంత్రిక రేఖలని శోధించాల్సి వుంది. ఈ అపురూప కళా భాండాగారం ఖూచోళ్ళు మనకు వదిలివెళ్ళిన బహుమతి కాదు గదా!

"చింత చెట్టు"

అంత దుర్గాహ్యమైన బూచోళ్ళ పేటు దగ్గర ఓ పెద్ద చింతచెట్టు కనబడటం ఒకంత ఆశ్చర్య హేతువే! అయితే అడవిలో ఎక్కడైనా చింతచెట్టు వుందీ అంటే అక్కడ మానవ ఆవాసం వున్నట్లే. ఒకప్పుడు అక్కడ మనుష్యులున్నారనడానికి కొండగుర్తు ఈ చింతచెట్టు. ఎంతయినా తినే పచ్చళ్ళలో, కూరల్లో చింత ప్రాధాన్యత విస్మరించరానిది కదా!

అక్కడుంచి కొంచెం ఎగువన బయలు ప్రాంతానికి వచ్చేసరికి అంతవరకు వున్న ఉత్సుకత కొంత సడలి స్థిమితం గా ఊపిరి తీసుకోసాగాం.

నింపాదిగా గాలి పీల్చి వదులుకుంటూ చుట్టూ చూపులు సారించా! బాగా ఎత్తులో వున్నాం కదా! అడవి అంతా పచ్చగా మెరిసిపోతోంది. "ఎన్ని యుగాలను, ఎన్ని సంస్కృతులను, ఎన్ని ఇతిహాసాలను, ఎన్ని చరిత్ర పుస్తకాలను చదివిందో!" - ఈ అడవి. ఏమీ ఎరగనట్లు, నిగూఢంగా, నీరస నిశ్శబ్దంతో తపోముద్ర దాల్చిన పరమేశ్వరుడిలాగున్నది!

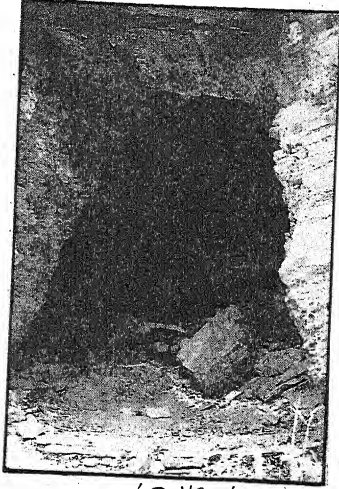
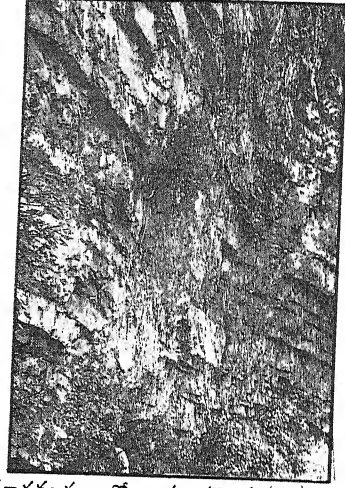

ఆది మానవుడి ఇల్లెలు

ఆహా! అరణ్యం - ఓ అనిర్వచనీయమైన భావావేశం! అక్కడుంచి దాపులనున్న మూడు 'విదారి గోదారి' చెట్లను ఫ్రేమ్ చేసుకుని మొత్తం కాననాన్ని కొన్ని ఫోటోలు తీసుకున్నాను.

ఇక తిరుగు ప్రయాణానికి బయల్దేరాలంటూ ఒక్కసారిగా వెనుదిరిగాను. ఆ 'దృశ్యం' కొద్దిసేపటి దాకా కళ్ళు తిప్పుకోనివ్వలేదు! విశ్వరూపి మహావిష్ణువు అభయహస్తం లాంటి బ్రహ్మాండమైన కొండ శిఖరం అంతవరకూ నా వెనకే ధీర గంభీరం గా నిలిచి వుంది! నీరుత్తురుడనయ్యాను! నోటమాట రాక నోరు తెరుచుకుని చూస్తూండే పోయాను! ఎప్పటికో తెప్పరిల్లాను! ఇదే చిత్రవిచిత్ర కదలకు నిలయమైన 'బూచోళ్ళ పేటు'. దాని ఆకర్షణ చెప్పనలవిగాదు. ఎక్కడో ఉండీలేనట్లనిపిస్తున్న ఓ సన్నని జలధార పై నుంచి దుముకుతోంది. గాలి గమనాన్ని బట్టి అది అటు ఇటు నర్తిస్తోంది. కింద నీటి గుండం దగ్గర పక్షుల

ఈ కల్లాంటి 'పెర్స్' మొక్కలు గాలికి కదలాడుతున్నాయి. పేటు అరల అంచులకు పెద్దపెద్ద గోనెసంచులు లాగా 'తేనెపెరలు' వేలాడుతున్నాయి. పేటుకు కొంచెం కుడిపక్క మెరుస్తున్న నల్లటి చిక్కటి ద్రవం కారుతోంది. దాన్ని 'మునిపెంట' అంటారని నుబ్బరాయుడు చెప్పాడు. నేనూ వినివున్నా. అయితే చూడలే! ఆయుర్వేదం మందుల్లో వాడతారు. దెయ్యం గియ్యం సోకకుండా వుండేందుకు పసిపిల్లలకు మంత్రించిన తాయెత్తుల్లో ఉపయోగిస్తారు. చాలా తేలిక పదార్థం.

సన్మోడి గది

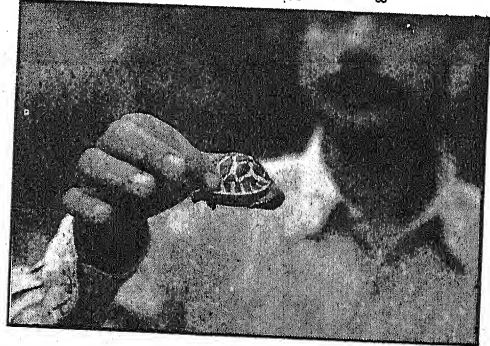
మనుష్యులెవ్వరూ మెనలనందున మహాసర్పాలు నివసిస్తున్నట్లుంది - కుబుసాల పొరలు కుప్పలుగా పడివున్నాయి.

అప్పటికే అపరాహ్మం వేళ దాటుతోంది. పైన నీలాకాశం. దిగువ భాయాగహనమైన హరిత కాననం. రెండూ ముఖాముఖి ప్రేమతో వలకరించుకుంటున్నాయి.

అపూర్వమైన సృష్టి!

ఇక కొండ దిగడం మొదలెట్టాం. మానవ సహజాతాలన్నీ రెక్కలు ధరించి పైకెగిస్తున్నట్లు భావన. ఏదో చెప్పరాని ఆనందం. దిగంతాల పర్యంతం వ్యాపించిన ప్రాకృతిక పరిమళాలు సోకుతూంటే వదిలిపోలేని వేదన. శేషాచలం అరణ్యాన్ని ఉద్దేశించి నమస్కరించాను. బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి జ్ఞప్తికి వచ్చారు.

మార్గమధ్యంలో అద్భుతమైన 'చిన్న బూచోళ్ళ పేటు' దగ్గర కాస్తేపు విశ్రమించాం. పేటునిండా అల్లిబిల్లిగా అడవి తమలపాకుల తీగెలు. ఆ ఆకులు వేసుకుంటే పెళ్ళికాని వాళ్ళకు మాత్రం నోరు ఎర్రగా పండుతుందని అంటారు. నేను పెండ్లి కానివాణ్ణి కదా! అయితే వక్క, సున్నం ఎక్కడుంచి తెచ్చేది?

మెట్ట తొణేలు

వస్తూ వస్తూ అక్కడక్కడా గవిల్లో ఏదుపంది ముళ్ళను ఏరుకుని చిట్టెదురు, పెనువెదురు పొదలను దాటుకుంటూ సాయంత్రానికి సన్యాసోడిగవి నెత్తి మీదుగా మా బస చేరుకున్నాం.

రాత్రి ఏకాంతం గా నెగడు ముందు కూర్చున్నాను. ఉండుండి కణుతుల ద్రుత ప్రతిధ్వనులు వినబడుతున్నాయి. ఉన్నట్టుండి అడివి మధ్యలో అడవికోడి కూతేసింది. గాఢ నిర్జనారణ్యంలో అరణ్య దేవతలు తిరుగాడే సమయం. ఏవో మధురమైన తలపులన్నీ మెదలుతున్నాయి. చుట్టూ వాతావరణానికి భిన్నంగా ఈ దృశ్యం కడు రమణీయం

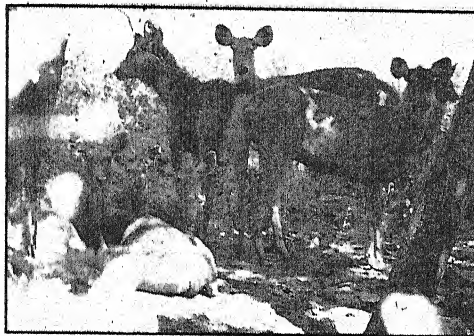
“తిరుమల ట బాలపల్లె”

జీవనోత్సవం

B.V. రమణ

3 జనవరి, 1999 - 'ఆంధ్రజ్యోతి'

‘సాహసం’ మనిషిని ఎంత ఉత్తేజితుణ్ణి చేస్తుందో అది అనుభవించిన వాడికే తెలుస్తుంది. ఇటీవల మేం చిత్తూరు, కడప జిల్లాలలోని ఉమ్మడి కొండ ప్రాంతమైన శేషచలం అరణ్యాలలో నల్లిన సాహసయాత్ర కొంగ్రత్త అనుభవాల సమాహారం. నేనూ మిత్రులు చిరుతపులి ఈశ్వరయ్య, సుధీర్, సుబ్బరాయుడులు చిత్తూరు జిల్లా తిరుమల నుంచి ప్రెక్టింగ్ ప్రారంభించి అడవుల్లోనే నడుచుకుంటూ కడప జిల్లా బాలపల్లె అటవీ బంగళా చేరుకున్నాం.

ఓజుతులు (సాంబర్)

దోవ పొడవునా నగర వాతావరణానికి భిన్నంగా ఆకాశవార్షిక స్థానంలో అంబరాన్ని అంటే పర్వతాలు, నేల ఈనినట్లనిపించే మానవ సమాహార బదులు నిర్మలం గా అగుపించే వృక్షసముదాయాలు, పరిశ్రమల విషవాయువుల స్థానం లో ఆయువు పెంచే పవన వీచికలు, మురుగు కాలవల బద్దులు పనిపాపల్లాంటి సెలయేళ్ళు, వాహనాల గావుకేకల స్థానం లో పక్షుల కిలకిలలు, తెచ్చిపెట్టుకున్న మొక్కల స్థానంలో ప్రకృతి సహజోద్యానవనాలు

అనుభవంలోకి వచ్చాయి. రొదచేసే రోడ్లను వదలి కాలుష్యం అంటని కాలిబాట పట్టాం.

ఒక రోజు సాయంత్రం ‘కరవుకోస మొత్త’లో చిరుతపులి గాంధ్రుమన్నా టౌన్ బస్సు హారన్ ముందు అదెంత! అన్నించింది. ‘రక్త పింజరి’ వడగెత్తి బుస్సుమన్నా కలిసివుంటూనే కపటత్వాన్ని కన్నుమని కోరలుదించే ‘అమానవీయత’ ముందు అదేపాటి! అనిపించింది.

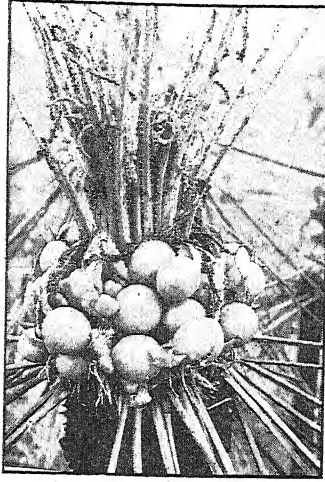
నగర నాగరిక మరీచికల మత్తులో కొట్టుకుపోతున్న భోగలాలన మానవుడికి స్వాంతన నిచ్చే అగరు ధూపం అడవి. “అడవి ఓ జ్యోతిర్మయ యోగి” అడవిని అర్థం చేసుకోవడమంటే “తనకు తాను సన్నిహితం కావడమే!”

“అక్టోబర్ 2 (గాంధీ జయంతి)” :

తెలతెలవారుతూండగా సామాన్లు సర్దుకుని తిరుమల నుంచి బయల్దేరాం. లేత చలిగాలి సన్నగా వణికిస్తోంది. నడిచే కొద్దీ ఒంట్ర వేడి పుట్టి సగించినట్ల నింపించసాగింది. ‘ఆకాశ గంగ’ మీదుగా ‘పాపవినాశనం’ చేరుకున్నాం. అక్కడున్న డ్యామ్ దాటడానికి ప్రత్యేక అనుమతి పత్రాలు చూపి అవతలి గట్టెక్కాం. డ్యామ్ పరిసరాలనుంచి ప్రారంభమయ్యే 352.62 చ.కి.మీ.ల అటవీ ప్రాంతమంతా ‘శ్రీ వెంకటేశ్వరా నేషనల్ పార్కు’ పరిధిలోనిది. అడవిలోకెళ్ళాలంటే సంబంధిత అటవీ అధికారుల అనుమతి తప్పనిసరి. అయితే అడవుల్లోని తీర్థాలకు ఈ చట్టం వర్తించదు. తీర్థాలు ఆధ్యాత్మిక కేంద్రాలు. తరతరాలుగా భక్తుల దైవిక భావనలకు నిలయాలు.

మేం సముద్ర మట్టానికి 2600 అడుగుల ఎత్తునుంచి లోయవైపుగా పల్లానికి దిగుతున్నాం.

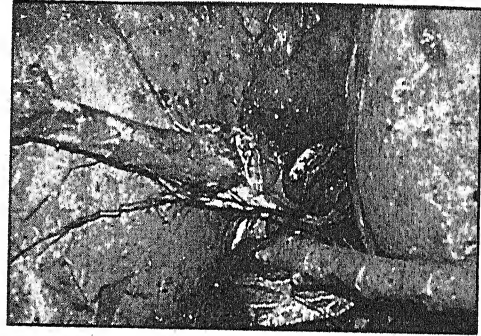

సైన్స్ టెక్నోమయా

ప్రపంచంలోనే అరుదైన ఎర్రచందనం (శాస్త్రీయ నామం - టీరోకార్పస్ శాంటాలినస్) వృక్షాలతో కొండచరియలన్నీ నిండివున్నాయి. ఉక్కు సమానమైన ఎర్ర చందనం చేప స్వర్గర్లకు కనకవర్షం కురిపిస్తుంది. అటవీశాఖ వారి నిఘా పెరగడం తో జనం తిరగడం తగ్గి దారులన్నీ పొదలతో మూసుకుపోయాయి. నడుస్తూ చటుక్కున ఆగాం. కరిగిన తారు బొట్టు చింది ఎడంగా సాగినట్లు పాడవాటి 'జలగ' శరీరాన్ని సాచి ముందుకు కదలుతోంది. ప్రాచీనకాలం లో ఆయుర్వేదపరంగా జలగ ప్రాధాన్యం అంతా యింతా కాదు. ఇప్పటికీ అది పరిశోధనాత్మక వైద్య పదార్థమే.

శేషాచలం అడవుల్లోని విశేషం ఏమిటంటే ఎక్కడోగానీ మానవ ఆవాసాలేవు. పల్లెలు, తాండాలు కానరావు. బహుశ సాగుభూమి సౌకర్యం లేక పోవడం వల్లనేమో మనుష్యుల తాకిడి తక్కువ. అంతా రాళ్ళూరపులు. ఒకవేళ పొరబాటుగా ఎవరైనా తారసపడ్డారూ అంటే వాళ్ళు 'ఎర్రచందనం స్వర్గర్ల' లేక 'వేటగాళ్ళ' అయ్యుండాని. అలాగాక అడవుల అధ్యయనానికి వచ్చేవాళ్ళు బహు అరుదు. అందుకే ఈ ప్రాంతాల్లో దారి తప్పితే ఇక అంతే నంగతులు! చాలా అప్రమత్తంగా మెనలాలి. "అప్రమత్తతని నేర్పేదే అసలైన అడవి".

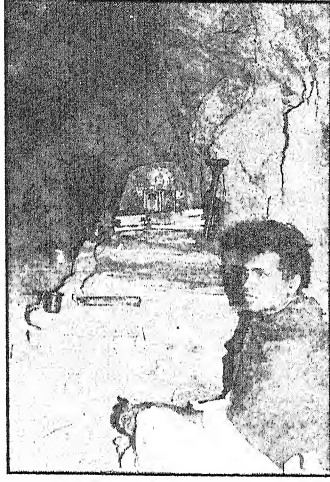

కర్తను నోట ఇలికించుకున్న సర్ప రోజుం

చుట్టూ పద్మం లా విచ్చుకున్న గిరి శిఖరాలు, క్వార్ట్జైట్, గ్రానైట్ శిలాకృతులు. భూమ్మీద అత్యంత పురాతన పర్వతాల్లో ఒకటైన ఈ శిఖరశ్రేణి విశేషానుభవాలతో పండిన తేజశీలి వృద్ధుని జ్ఞప్తికి తెస్తోంది. ముడుతలు పడ్డవాటి దేహం ఆనరాగా రకరకాల మొక్కలు, లతలు, తీగెలు, దుంపలు, పరస్పర సహకారం తో జీవిస్తుంటాయి.

శ్రీగంధం, కొండ రావి, పాలికి, బిల్లి, దేవదారు, నేరేడు, మద్ది, ఊడగ, జాలారి, ముష్టి వృక్షాల మొదలు కరక, బిక్కి, చిట్టిత, మిరపగండ్ర, బీర, తెల్ల ఈశ్వరి, రామబాణం, వావిలి, ఆకాశపరడ, కుందిన కొమ్ములు, నేలవేము తదితర ఔషధ మొక్కల వరకు ఇక్కడ కానవస్తాయి. పులి, కణితి, దుప్పి, ఎలుగు బంటి, నక్క, రేచు కుక్క, దేవాంగ పిల్లి, గడ్డంగులే గాక

శతాబ్దం క్రితం అంతరించిపోయిందనుకున్న బంగారు బల్లి (గోల్డెన్ గేజ్)లను కూడా చూడవచ్చు.

తరిగొండ వెంగమాంబ గవి

ఈల్ వంటి ముచ్చంగి, మలుగులనే జలచరాలు, లెక్కకు మిక్కిలి కీటకాలు, పెద్దపెద్ద కొండచిలువలు, పలు రకాల పాములు ఈ కాననం ముద్దు బిడ్డలు. ఇలా అణువణువునా జీవవైవిధ్యం (Bio-diversity) తో తాణికిసలాడే శేషాచలం భూమ్మీద 'ఓ ప్రాకృతిక ప్రయోగ శాల'.

సిమెంటు గచ్చు చేసినట్లున్న నునుపైన రాతివేల మీద జాగ్రత్తగా నడుస్తూ దాపులనే వున్న 'వారద మండపం' దగ్గరి శివలింగానికి ప్రణామాలర్పించాం. అక్కడి చేరువలోని 'తరిగొండ వెంగమాంబ గవి' చేరుకున్నాం.

“సాధువు సాధన” :

కాగా ప్రస్తుతం అక్కడ ఒక సాధువు ఒంటరిగా తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. మా యోగ క్షేమాలు విచారించి కొన్ని ఆధ్యాత్మిక విషయాలు మాట్లాడాడు. సాయంత్రాలు పులులు వస్తే తలదాచుకోడానికి వీలుగా గవి పై భాగాన ఓ చిన్న గది లాంటి 'అమరిక' వుంది. నిలుపుపాటి కర్రల మీదుగా ఎగబ్రాకి పోతే అక్కడికి చేరుకోవచ్చు. అక్కడ్నుంచి చూస్తే నేలమీద తిరుగాడే జీవాలన్నీ కనిపిస్తాయి. అయితే వాటికి మనం కనిపించం.

తన తపస్సును భగ్నం చేసి, ప్రలోభ పెట్టేందుకు

ప్రయత్నిస్తున్న ఓ దేయ్యం (Evil Spirit) గురించి ఆ సాధువు కథలు కథలుగా చెప్పాడు.

ఆ రాత్రికి మేం సెలయేటి ఒడ్డున ఓ అడవి మామిడి మాను కింద వంట చేసుకుని పడుకున్నాం. చీకటి పడే కొద్దీ కీచురాళ్ల రోద. ఉండుండి అరిచే వన్య జంతువుల అరుపులు తప్ప అంతా నిశ్శబ్దం. వందలాది దీపాలు గాల్లో తేలియాడుతున్నట్లు వెలుతురు చిమ్ముతూ మిణుగురు పురుగులు అడవి నిండా విహరించడం మొదలెట్టాయి. క్షణకాలం ఆ ప్రాంత మంతా 'దీపావళి'ని తలపించింది. “అస్వాదించడం ప్రారంభిస్తే అడవినిండా పండుగే!”

తెల్లవారిన తర్వాత చకచకా రెడీ అయ్యి సాధువు దగ్గర శిలవు తీసుకుని మా యాత్ర మొదలెట్టాం. కొద్ది దూరం పొయ్యామో లేదో పెద్దపెద్ద పాములను తలపిస్తూ చుట్టలు చుట్టలు గా మడప తీగెలు. వాటిని పక్కకు తప్పుకుంటూ ముందుకు నడుస్తున్నాం. కొండపేటల మీది వృక్షాలు వదిలిన వేళ్ళు ఊడలు దిగి నీటి పైపులను తలపిస్తున్నాయి. చెట్ల కొమ్మలన్నీ ఆకాశాన్ని ఆవరించడంతో వెలుతురు సరిగ్గా పడ్డం లేదు. చుట్టూ గుడ్డి దీపం కాంతి పరుచుకున్నట్లుంది. మోకాళ్ల లోతు నీళ్లలో నడుస్తున్నాం. ఇరుపక్కలా నిటారుగా నిలబడ్డ సైనికుల్లా నిలుపుపాటి శైలశ్రేణి. మధ్యలో దారి చేసుకుంటున్నట్లు సాగుతున్న సెలయేరు. ఎడంవైపు కొండ శిఖరమే పరమ భీకరమైన “బూచోళ్ళ పేటు”. స్పటిక శిలావృతమైన ముదురు

గంధూరి పిల్ల

గోధుమరంగు పేట నుదురుపై సూర్యకాంతి పడి ధగధగా మెరిసి పోతోంది. దాన్ని అధిరోహించడం అనుభవజ్ఞులకు సైతం అత్యంత కష్టమని అంటారు. దాని గంభీరత. హుందాతనం, తీవ్ర చూసి ఎప్పటికైనా “బూచోళ్ళ పేట”ను ఎక్కెతీరాలని నిశ్చయించుకున్నాం. నీళ్ళలో అలా కదులుతూ వుంటే కుడివైపు కొండ కింది పాదప్రదేశం వద్ద కొన్ని ‘రాతి ఆవాసాలు’ కనిపించాయి. గబగబా దగ్గరకు పోయి చూస్తే విభ్రమం గలిపే విధంగా రాతికుడ్యాలకు ఆదిమానవుడి చిత్రాలు. కత్తి, డాలు ధరించి యుద్ధానికి కదులుతున్న సైన్యం బొమ్మలు, ఏదో కర్మకాండను సూచించేవి, వివిధ రకాల పక్షులు, జంతువుల చిత్రాలు అక్కడ గీయబడ్డాయి. వన చిత్రకారుడు అతికొద్ది పాటి నిలుపు గీతలతో పెద్దవులిని గీసిన వైనం నిజంగా అద్భుతం. చిత్రాలన్నింటికీ తెల్లని రంగు వాడారు. సహజ వర్ణ ద్రవ్యాలను ఉపయోగించడం వల్ల కాబోలు అవి ఇన్నేండ్లకయినా మాసిపోక మనగలిగి వున్నాయి. కాగా ఈ చిత్రాలన్నీ కూడా సుమారు రెండున్నర నేల ఏండ్ల క్రితం నాటివై ఉండవచ్చని, మరిన్ని పరిశోధనలు జరిపితే విలువైన విషయాలెన్నో వెలుగుచూడగలవని తిరుపతి ఎస్వీ యూనివర్సిటీకి చెందిన ఓ చారిత్రక పరిశోధకుడు తెలిపారు.

ఈ చిత్రకళా ప్రదర్శనశాలను చూసిన ఉద్వేగంతో చుట్టుప్రక్కల ఇంకా ఇలాంటివేమైనా ఉన్నాయేమో నని తెగవెదికాం. ఇంకెక్కడా కానరాలేదు. అయినా ‘అడవే ఒక పెద్ద అద్భుతాలగర్’

అందులో మరలా ఈ వెదుకులాట ఏమిటి ? - మా అమాయకత్వం కాకపోతే!

అనంతరం అక్కడ్నుంచి బయల్దేరి ‘సన్యాసాడి గవి’ చేరుకున్నాం. ఒకప్పుడు సాధువులు, సన్యాసులు ఇక్కడ జపతపాలు ఆచరించేవారని వినికిడి.

ప్రకృతి నిర్మిత చక్కటి రాతి గృహం ‘సన్యాసాడి గవి’. కొత్తవాళ్ళకు అక్కడొక గవి వున్నట్లు కనుక్కోవడం కష్టం. చెట్ల కొమ్మల మరుగులో ఉంది. ముందు ముగ్గు పురుగులు, చేపలు, ఎండ్రకాయలు, ముచ్చంగులు, మలుగులతో నిండిన పెద్ద నీటి మడుగు, స్వచ్ఛమైన జలం అందులోకి ప్రవహిస్తూ చూడ ఆహ్లాదకరంగా ఉంది. అక్కడా కొన్ని ఆదిమానవుడి కళాచిత్రాలు లభ్యమయ్యాయి. మొత్తం మీద ఈ ప్రాంతమంతా ఒకప్పుడు వనమానవుల విహార భూమి. ఈ క్రమం లో వెల్లివిరిసిన సాంస్కృతిక కళా వైదగ్ధ్యానికి ఆదిమానవుల అమూల్య చిత్రాలే సజీవ సాక్ష్యం.

నిద్రలో ఓ స్వప్నం! అనకొండ లాంటి ఓ మహా నర్సం ఎత్తైన కొండపేట నుంచి నాలుకను అల్లల్లాడిస్తూ అటు ఇటూ చూస్తోంది. కొద్దిసేపటికి దబ్బున నేలమీద దుమికి అలా వయ్యారంగా పాక్కుంటూ వెళ్ళిపోయింది. ‘అడవి లో ఇలాంటి కలలు మామూలే!’ అని సరిపెట్టు కున్నా. కానీ అది అంత త్వరగా నిజమౌతుందని ఆ క్షణంలో నాకు తెలీదు.

రాత్రి దోమలు దరిచేరకుండా సన్నని మంట వేసి పొగపెట్టాం. అక్కడ ఏ మాత్రం దోమలు కుట్టినా ‘మలేరియా జ్వరం’ రావడం ఖాయం.

★★★★

మూడో రోజు ఉదయాన్నే ట్రెక్కింగ్ మొదలెట్టి ‘చెంచువారి పేట’ చేరుకున్నాం. అదో సువిశాలమైన రాళ్ళ పరుపు. అక్కడే తుంబురుకోన, కరువుకోనలు ఏకరూపు తీసుకుంటాయి. ఈ సందర్భంగా కొండలు కోనల్నుంచి కొట్టుకొచ్చిన రాళ్ళన్నీ కుప్ప తేలి కనిస్తాయి.

కళ్ళు మిరుమిట్లు గొలిపే రంగురాళ్ళను, నేత్రపర్వం కలిగించే వివిధ శిలాశిల్పాలను చూడవచ్చు. తరతరాలుగా తేనెతుట్టెలకు వ్రనిద్దవైన సిద్ధానాయుడు గోడ, పగడమాను గుందాం, సాకరేవుబానలను దాటి 'బండి ఇరుసులు' వైపు ప్రయాణిస్తున్నాం. అప్పటికే సాయంత్రమయ్యింది. వాతావరణం హాయి గొల్పుతోంది. గూళ్ళకు చేరుతున్న పక్షులు తమ సంగీత ధ్వనులతో 'అడవుల్లో ఆర్కెస్ట్రా' నిర్వహిస్తున్నాయి. ఎండవేడిమి తగ్గడం తో దోవ పక్కనున్న సెలయేటి మీదుగా చల్లనిగాలులు చక్కిలిగింతలు పెడు

తున్నాయి. ఇంతలో ముందు నడుస్తున్న సుబ్బరాయుడు పక్కకు ఎగిరి గంతేశాడు. అతడి వెనకే వున్న నేను అదే నడక వేగం తో ముందు కెళ్ళాను. పట్టు పరుపు లాంటి వచ్చిక మీద

అంతసేపూ పవ్వళించి వున్న ఓ పెద్దపాము చరచరా పాక్కుంటూ కుడి వైపునున్న బండరాళ్ళ మధ్యకు చేరింది. 'అనకొండ' సినిమా గుర్తొచ్చింది. నిజానికి 20 అడుగుల కొండ చిలువను శేషాచలం అడవుల్లోని 'గంగులోడి కోన' లో ఫోటో తీశాను. ఏది ఏమైనా మనకు ఇంగ్లీషాళ్ళు చెబితే తప్ప బుర్రకెక్కదు! కొండచిలువ అంటే ఎవ్వరూ పట్టించుకోలే **తరుమరా**

కొండపై నెకొండ అనే శీర్షికపై వార్త ప్రచురితమయ్యేసరికి అప్పుడు జనం అంతా అమ్మో! కొండపైన కూడా అనకొండ వుందంట! అంటూ చెవులు కొరుక్కున్నారు.

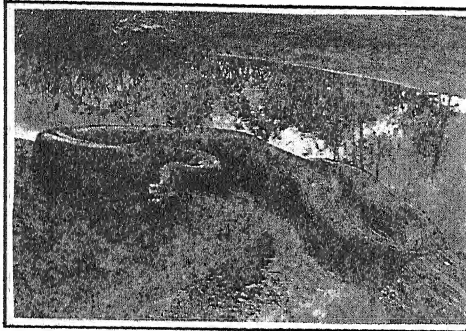
ఈ అనకొండ పిల్లని ఫోటో తీసుకుందామని అది దాగున్న బండల దగ్గరి కెళ్ళాం. ఆ పాముకు ముందున్న రాళ్ళను తొలగించడం ప్రారంభించాం. రాళ్ళను జరపడానికి చెయ్యి సాచినప్పడల్లా అది అంతెత్తున లేచి బుస్సుమని శబ్దం చేసేది. మునుపు

అంత లావు గంగులోడి కోన అనకొండనే తాకి, ఒళ్ళు తట్టి వున్నా. ఇదొక లెక్కా! అనుకుంటూ దాన్ని ఎలాగైనా బయటకు తీసి ఫోటో తీసుకుని వదిలేద్దామని నా ఆలోచన. ఈ లోపు సుబ్బరాయుడు దాపులనున్న ఓ చెట్టుకొమ్మ నరికి తమరకట్టె (Y ఆకారంలో) తయారు చేసి ఆ సర్పాన్ని బయటకు లాగాలని చూశాడు. అది భయంకరం గా బుసకొట్టి అమాంతం లేచి అంతలావు కర్రను నోటకరచుకుని లోనికి లాగింది! ఈ విభ్రాంతికర దృశ్యాన్ని నా 'నికాన్' కెమెరా ఆటోమాటిక్ గా ఫోటో తీసింది. ఉన్నచోటు నుంచి వెనక్కు కదలడానికి

జాగాలేదు. ఇక అది ముందుకు ఉరకడమే తరువాయి. మోకాళ్ళ మీదుగా వంగి కెమెరా రెడీగా వట్టు కున్నా. కర్రను వదిలినట్లు వదిలి మరోసారి కనిగా నోటకరచుకుంది. అదే ఆఖరి క్షణం. ఇక ఒక్క

ఉదుటున బయటకు దూకబోతోంది. గబుక్కున కెమెరా క్లిక్ చేశా! క్లిక్ కాలే! (పెస్సింగ్ బటన్ ను ఎంత నొక్కినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. స్పాష్ పు సంఖ్య చూస్తే '29' చూపిస్తోంది. మామూలుగా 36 స్పాష్ రావాల్సింది '29' దగ్గరే ఆగిపోవడం ఆశ్చర్య మనిపించింది. ఆదనం గా ఫిల్ము రోలు కూడా లేదు. క్షణకాలం ఆగాను. ఫిల్ము లేనప్పుడు దాన్నెందుకు ఇబ్బంది పెట్టడం!! కొంచెం నిరాశగా అనిపించింది. మోకాళ్ళ మీదుగా లేచి ట్రెక్కింగ్ బ్యాగ్ సర్దుకున్నా. "పోదాం పదండి!" అంటూ అందర్నీ బయల్దేరదీశా.

దోవలో రాజ్యమేలుతున్న మా మౌనాన్ని భగ్గుం చేస్తూ సుబ్బరాయుడు "అన్నా! దాని ఒడువూ, వేగం చూస్తుంటే 'పింజరి'గా అనిపిస్తోంది" అని నసిగాడు. "ఏదైతేనేమి దాన్ని ఫోటో తీయలేకపోయాం గదా!" అని అసంతృప్తిగా గొణిగా.

తిరుపతి - కడప రోడ్డులోని బ్రిటిషువాళ్ళు కట్టించిన “బాలపల్లె ఫారెస్టు బంగళా” చేరుకుని రాత్రి అక్కడే నిద్రించి ఉదయాన్నే బయల్దేరి తిరుపతి చేరుకున్నాం.

ప్రాగ్రం మొత్తం బాగా జరిగినప్పటికీ అనకొండను ఫోటో తీయలేకపోయామే! అనే కొరత మనస్సులో ఓ మూల వేధించసాగింది. ప్రఖ్యాత జంతు శాస్త్రవేత్త ‘చెన్నె’లో ‘స్పెక్ పార్కు’ వ్యవస్థాపకుడు ‘రోములస్ విటేకర్’ రాసిన ‘స్పెక్స్’ పుస్తకం తెరిచి పేజీలు తిరిగేయసాగాను. అందులో ఓ ఫోటో చూసి మ్రాన్పడిపోయాను. వెంటనే అడవిలో తీసిన పాము ఫోటోతో సరిపోల్చి చూశాను. అదేదో అమాయకమైన కొండచిలువకాదు. అత్యంత విషపూరితమైన ‘రక్త పింజరి’ (Russels Viper)! సుబ్బారాయుడు చెప్పిందే కరెక్టు! ఆనాటి సాయంత్రం మనక వెలుగు లో దాని ఒంటి మీద పొడలను చూసి కొండచిలువ పొడలుగా భ్రమించాం. ఒళ్ళు గగుర్పొడిచింది. అది ఒక్కసారిగా మామీద దూకే వుంటే తప్పించుకోడానిక్కూడా లేదు. ఆ దోషను ఆనుకుని పెద్ద ఏరు - వానలకు హోరుమని పారుతోంది. కెమెరా లో ఫిల్ము అయిపోయింది కాబట్టి సరిపోయింది. అయినా ఏనాడూ లేని విధంగా ఫిల్ము అయిపోవడమేమిటి! ఇది యాదృచ్ఛికమా? కాకతాళీయమా? లేక అతీతశక్తుల వ్యవహారమా? ఏది ఏమైనా అదృష్టం మా వెంట వుంది.

దాని మానాన అది పోతున్న వన్య జీవాన్ని ఫ్యాన్సీ కోసం రెచ్చగొట్టడం ఎంతవరకు సబబు ? నా బుద్ధిహీనతకు లెంపలేసుకున్నా.

“అడవి అంటే పరిపూర్ణ జీవనలాలిత్యం.”
“ప్రమాణ పూర్వకమైన ఔన్నత్యం.” అడవి గురించి నాకు ప్రతికూలమైన ఆలోచన వచ్చినప్పుడల్లా ఆ పాము ఫోటో తంతు గుర్తుస్తుంది.

అరణ్యాలను అంతం చేసి, జీవావరణాన్ని చిదిమేసే పనులు చేసినప్పుడల్లా కరవుకాటకాలు, వరదలు, వడగండ్లు, రోగాలురోష్టులు సంభవిస్తూంటాయి. ఇవన్నీ కూడా రెచ్చగొట్టిన ప్రకృతి విషభుజంగపు కన్నుబుస్సులే!

“అడవుల్లోకి

అంతర్ యాత్ర”

B.V. రమణ

30 అక్టోబర్, 1998

వృత్తి రీత్యా జర్నలిస్టును. ‘కొండలెక్కడం, అడవులు తిరగడం’ అంటే యిష్టం. అలా ప్రకృతి యాత్రలు చేసి వచ్చినప్పుడల్లా మరింత శక్తివంతుణ్ణి అవుతుంటాను. దానివల్ల శరీరం ఉల్లాసాన్ని, బుద్ధి వికాసాన్ని పొందడం గమనించాను. అలాగే మనుష్యుల పట్లా, ఇతర జీవుల పట్లా ప్రేమ పెరగడం కూడా గుర్తించాను. దాంతో మరింతగా అడవులకు అంకితమయ్యాను.

ఈ నేపథ్యానికి మా తాత స్ఫూర్తి. నా చిన్ననాట, ఆయన అడవులతో తనకున్న అనుబంధాన్నీ సాహసాలనూ కథలు కథలుగా చెప్పేవారు. ముఖ్యంగా తిరుమల అరణ్యాలలో ఆయన తిరుగాడిన వైనం గురించి మూలికలు, వన్యమృగాల గురించి, వన దేవతల గురించి ఆయన చెబుతూంటే మేం కళ్ళువిప్పార్చుకుని చూస్తూండడం ఇప్పటికీ నాకు గుర్తు! అందరికీ అలాంటి ‘తాత’ వుండాలని అనుకునేవాణ్ణి!

తర్వాతర్వాత ఆయన చెప్పిన బాటలోనే నేనూ నడుస్తూ అలాగే అడవులంటే మక్కువ గల కొందరు మిత్రులను సంపాదించుకున్నాను. జర్నలిస్టుని కావడంతో అడవుల్లోకి ట్రెక్కింగ్ చేసినప్పుడు ఎదురయ్యే అనుభవాలనూ, అనుభూతులనూ

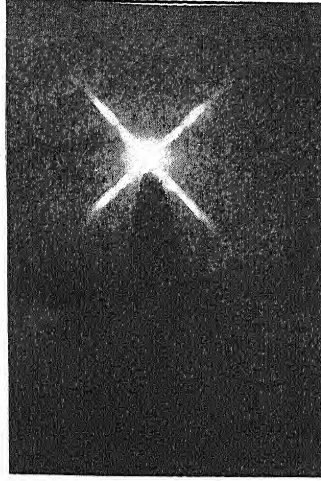

వ్యాసాల రూపంలో రాయడం మొదలెట్టాను. అలా 'ఉదయం', 'అంధజ్యోతి', 'ఈనాడు', 'వార్త' తదితర దినపత్రికల్లో 'వంద'కు పైగా ఆర్టికల్స్ ప్రచురిత మయ్యాయి!

చిత్తూరు జిల్లాలో ప్రాణాంత కమైన 'ఏనుగుల సమస్య' మీదా, తిరుమల చుట్టు ప్రక్కల అడవుల్లో 'ప్రసిద్ధ తీర్థాల' గురించి, విశాఖ జిల్లా మన్యం ప్రాంతం పాడేరు పరిధిలోని 'గిరిజన సంస్కృతి' గురించి, 'పర్యావరణం' గురించి విస్తృతంగా వ్రాశాను.

నా ట్రెక్కింగ్ జీవితంలో 'తూర్పు కనుమల సాహసయాత్ర', 'నీలగిరి ట్రెక్కింగ్, హిమాలయాల్లోని 'శివలింగ సరస్సు' సందర్శన ఇత్యాదివి పూర్తి చేశాను! ఇక 'తిరుమల' ఆదిగా గల శేషచలం అరణ్యాలయితే సరేసరి! లెక్కలేనన్ని యాత్రలు చేశాను!

అడవుల్లో ఎంత తిరిగినా ఏదో తెలిని వెలితి నన్ను అప్పుడప్పుడూ వేధించసాగింది. పర్వతాలపైకి ఎగబ్రాకుతున్నప్పుడు "ఇంకా పైకి రా! ఇంకా పై పైకిరా!" అంటూ ఎవరో. గుసగుసలాడుతున్నట్లనిపించేది. నిగూఢమైన లోయ అంచుల్లో ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు మరింత ముందుకు సాగమని అజ్ఞాతంగా ఎవరో ప్రభోదిస్తున్నట్లనిపించేది. మార్మికమైన అనుభూతి ఏదో వెంటాడేది. జలపాతాల మర్మద్వని ఏవో సహజాతాల సంకీర్ణతను గానం చేస్తున్నట్లుండేది.

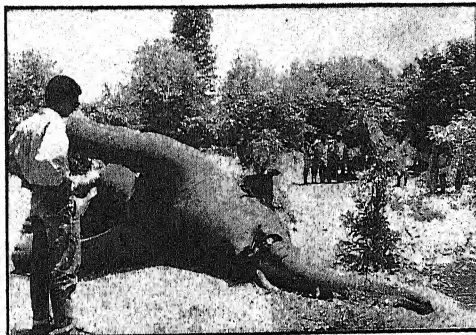
వలమనేరు అరణ్యాల్లో మదవుటేనుగుల నుంచి వెంట్రుకవాసిలో ప్రాణాపాయం నుంచి తప్పించుకున్నప్పుడూ, శేషచలం అడవుల్లోని 'పాచి మడుగు' ఊబిలో నిలువునా కూరుకుపోయి ఊహించని రీతిలో బతికి బట్టకట్టినప్పుడూ, గుండెలవిసే 'నున్నపు రాతికోన' దగ్గర నిట్టనిలువుగా బల్లిలా పైకి పాకుతున్నప్పుడూ ఎలుగొడ్డు పురుగు నా భుజం నిండుగా ముళ్ళు దించినా

పట్టుజారిపోకుండా వుండడమూ, ఇవన్నీ "మృత్యువు" అంచువరకూ వెళ్ళి "పునర్జన్మ" తీసుకున్నట్లుండేది.

అయితే, ఈ జీవన వ్యవ హారాలన్నీ నాకర్థం అయ్యేవి కావుగానీ, మొత్తానికి, "ఇంకా అన్వేషించాల్సింది చాలా వుంది!" అని మాత్రం అవగతమయ్యేది!

సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే నా జీవితంలో శ్రీ సుభాష్ పత్రి ఆగమనం జరిగింది! తామరపూవుకు సూర్య తేజస్సు లాగా ఆయన నా మాటల్లో, చేతల్లో, ఊహల్లో, ఆలోచనల్లో ప్రవేశించి కొంగ్రొత్త ద్వారాలు తెరిచారు! కొవ్వొత్తి వెలుతురు తో ఇబ్బంది పడుతున్న వాడికి సెర్పి లైటు కాంతి అందినట్లయ్యింది! కొత్త జన్మను పొందాను!

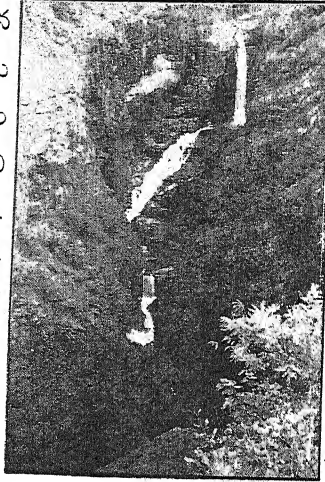
ధ్యానం ఆరంభించాను. నాకు పార్శ్వపు నొప్పి వుండేది. అది చాలా వరకు తగ్గింది. కొద్దిపాటి జర్నలిజం అనుభవం తో పత్రి సార్తో కలసి "పిరమిడ్

స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీ” ల తరపున ‘ధ్యాన’ పత్రిక ఆవిర్భావంలో పాలు వంచు కున్నాను. అనంతరం ట్రెక్కింగ్ మీద ప్రధానంగా దృష్టిని కేంద్రీకరించడం జరిగింది. “ప్రకృతిలోకి వయనమే - ఆధ్యాత్మికత”; “ఇదే ప్రకృతి తత్వం” అని గ్రహించాను.

‘నాగరికత’ పేరుతో వికృతత్వాన్ని అలవరచుకున్న మానవుడు తన తప్పేరిగి శవభిషలు వదిలించు కుంటూ తిరిగి తన మాతృ గర్భం చేరుకోవడానికి దోహదపడే ప్రక్రియే ‘ధ్యానం’. ధ్యానులు ‘శక్తిక్షేత్ర’ లయిన అడవుల్లాకి ఏగినప్పుడు మరింత విశ్వశక్తిని గ్రహిస్తారు! తద్వారా శారీరక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని పొందుతారు. ప్రజ్ఞ కనబరుస్తారు. అందుకే పత్రి మాస్టర్ చెట్లు చేమలు, కొండలు కొనలు, రాళ్ళు రప్పలు, గుహలు గూళ్ళు, నదులు సముద్రాలు - ఇలా ప్రకృతి వనరులన్నింటినీ స్పృశించి తాదాత్మ్యం చెందడాన్ని సాధన - చేయించడానికి ‘ట్రెక్కింగ్’ను అలవాటు చేశారు! అట్లే ‘చలి’, ‘ఎండ’, ‘వేడి’, ‘ఉక్క’, ‘వాన’, ‘వరద’, ‘ఉప్పెన’ వంటి వాతావరణ ప్రభావాలన్నీ ధ్యానికి ప్రతికూలం కావని నిరూపించారు! పని చేయడానికి పగలూ, రాత్రిళ్ళు ‘పరిమితు’ లేవని స్పష్టం చేశారు. తద్వారా ధ్యానులకు కలిగిన ఆధ్యాత్మిక వికాసం ఎనలేనిది!

“సకల దేవతల నివాస స్థలి తిరుమల. దైవత్వానికి ప్రతీకగా శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు విశ్వతనువుతో వెలుగొందుతున్నాడు. నిరంతర ధ్యాన దీప్తితో ధగధగయమానంగా. దశ దిశలా జ్ఞాన కాంతులు వెదజల్లుతూంటాడు. ఆ దేవ దేవుని చెంత ఎందరో ఋషులు, తాపసులు, సన్యాసులు, భక్తులు

ఆధ్యాత్మిక వికాసం పొందారు. పొందుతున్నారు. తరతరాలుగా తిరుమల వరినరాల్లా నివాసమేర్పరుచుకుని తమ జ్ఞాన-వ్యానాభిలాషను కొనసాగించారు. క్రమేణా వారి నివాస స్థలాల్లో “తీర్థాలు” గా ఖ్యాతి పొందాయి! అలాంటి తీర్థాలు 108 గా పెద్దలు గుర్తించారు. నేడు వాటిలో చాలా వరకు కనుమరుగయ్యాయి. కొన్నింటిని జనం మరచిపోయారు.

మునుపు ప్రజలు వీలున్నప్పుడల్లా ఆయా ప్రదేశాలను దర్శించి, ప్రకృతిలో లయమై సామూహిక ధ్యానం చేసి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని పెంచుకుని వచ్చేవారు.

“బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి” ఆధ్వర్యంలో “పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీ”ల ధ్యానులు ఆ సంప్రదాయాన్ని మరలా తిరగరాసారు. పూర్వీకుల “ప్రకృతితో పయనం” అనే అర్థవంతమైన ఆచారానికి “వారసులు” గా నిలిచారు. గత మూడేండ్లుగా పిరమిడ్ సాసైటీల ధ్యానులు తిరుమల కేంద్రం గా చుట్టుపక్కల ఉండే శేషాచల అరణ్యాల్లో పాద నర్తనం ప్రారంభించారు. పలు తీర్థాలను దర్శిస్తూ అక్కడి ప్రకృతి దేవతల

ప్రశంసలను పొందారు. నగర జీవనంలో వైకల్యం పొందిన జీవితాలకు అడవులు, తీర్థ సందర్శనం పెద్ద ఊరట. సొంత ఊరికి దూరమై ఎక్కడెక్కడో తిరిగి అలసి సాలిన మానవుడిని ఆనునయించి సేదదీర్చే స్వగ్రామం ‘అరణ్యం’. ఈ ‘సుదిశ’గా మార్గ నిర్దేశం చేసిన ద్రష్ట శ్రీ సుభాష్ పత్రి.

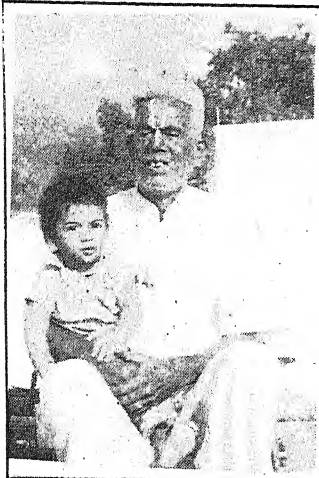
తొలుత మనోహరమైన “తుంబురు తీర్థం”తో ట్రెక్కింగ్ ప్రారంభించి “తలకొన”, “కుమార

ధార", "జపాలి", "గణేశ ధార", "పులిబోను", "యుద్ధగళ తీర్థం", "కైలాస కోన"; "జడల పానుకు" తదితర అద్భుత ప్రదేశాలకు ట్రెక్కింగ్ విజయ వంతంగా నిర్వహించడం జరిగింది.

పత్రిసార్‌ను కలవక ముందు "చెట్లు కూడా ప్రాణులే! వాటిని గౌరవించాలి" అనే పరిమిత జ్ఞానం మాత్రం వుండేది. "చెట్లు ప్రేమైక జీవులే కాదు - అవి మాట్లాడుతాయి! (వాటి పరిభాషలో) వింటాయి, విషయాలను రికార్డు చేస్తాయి, సంఘటనలకు స్పందిస్తాయి, విస్తరిస్తాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే 'అవి పుట్టుకతోనే ఋషులు' అనే నిర్ధారిత చైతన్యం మాత్రం ఆ మహామనిషి సంపర్కం ద్వారానే అనుభవమయ్యింది!

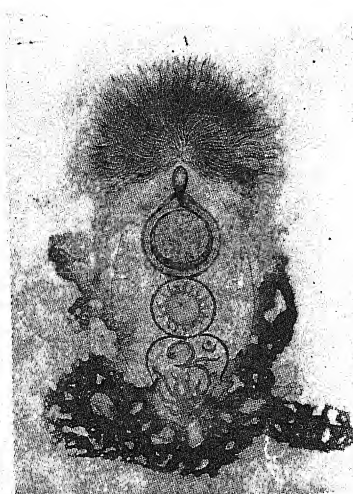
అదే విధంగా అరణ్యాలలోని వన దేవతల గురించి, ప్రకృతి ఆత్మ ల గురించి, జంతు జాలం గురించి, ఖనిజ కోటి సామ్రాజ్యం గురించి, మనిషి జీవిత పరమార్థం గురించి పత్రి సార్ నుంచే తెలుసుకున్నాను. ఇందుకు నర్వదా ఆ మహానుభావుడికి కృతజ్ఞుడిని.

చాలామంది లాగా గదులకే జ్ఞానబోధ పరిమితం కాకుండా ఆరు బయలు అరణ్యాలకు కూడా ఆధ్యాత్మికత విస్తరించడం ఈ మధ్యకాలంలో ఈయనతోనే ప్రారంభమయింది. రాష్ట్రంలో ఇంకెక్కడా లేనివిధంగా "అడవుల్లో ట్రెక్కింగ్" అన్నది 'ఓ ఔన్నత్య ప్రధాన అజెండా' పిరమిడ్ మాస్టర్లకు.

అలాగే ప్రకృతి రహస్యాలు, సూత్రాలకు సంబంధించి పలు పుస్తకాలను కూడా మాస్టర్ సూచించారు. ఈ రకంగా అడవుల పట్ల నా అవగాహన పెరిగింది. ఇవన్నీ జీవితంలో ఎనలేని ఆత్మ సంతృప్తిని కలిగించే ప్రమోద సన్నివేశాలు.

ఇలా అన్నింటా "మార్గదర్శకుడై" మెలిగే ఓ మహోన్నత మాస్టర్ మన చెంత వుండడం గొప్ప అవకాశం! దీన్ని అందరం సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. తల్లిదండ్రులు శరీరాన్ని, పరిసరాలు 'చిత్తం' నూ ఇస్తే మాస్టర్ నాకు 'ఆత్మ' నిచ్చారు! అత్యోద్ధారకుడైన, ప్రేమాన్నుడుడైన బ్రహ్మశ్రీ నుభాష్ పత్రికి నా వందనాలు.

“అడవుల్లో బ్రహ్మాత్మత్వం!”

236 మంది ధ్యానుల శేషాచల విశేష యాత్ర

B.V. రమణ

డిసెంబర్, 1998: 'ధ్యానలహరి'

“కలియుగ వైకుంఠం” - తిరుమల - భక్తకోటితో “హడావుడి”గా వుంది! జనం “గోవింద” నామస్మరణతో దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా నినదిస్తున్నారు! ఈ హంగూ ఆర్భాటానికి దూరం గా, గోగర్భం డ్యామ్ ఆవల ‘పార్వేట మండపం’ వద్ద కొందరు వ్యక్తులు నిశ్చలచిత్తులై ధ్యానమగుతున్నారై వున్నారు! వారందరినీ ఓ దివ్యతేజస్సు ఆవరించి వుంది! మహిమాన్వితమైన ఆ ప్రాంతం లో గుమిగూడిన వారందరూ రాష్ట్రంలోని వివిధ “పిరమిడ్ ధ్యాన కేంద్రాల”కు చెందినవారు! తిరుమల శ్రీవారి దర్శనానికి ఏతెంచిన లక్షలాది మందితో పోలిస్తే వీరిది పూర్తిగా చిన్ని సంఖ్యే! కేవలం 236 మందే! అయితేనేం “దైవశిఖామణులు” కావడానికి వలసిన వస్తు సామగ్రి వీరి సొత్తు! “శ్రీ శ్రీనివాసుడు” చేసిన తవన్పును వీరూ కొనసాగిస్తున్నారు! చెట్టుపుట్టల వెంట తిరుగుతూ ప్రకృతిలో ‘మమేక’ మవుతున్నారు! శబ్దతత్వాన్ని అర్థం చేసుకుని నిశ్శబ్దత్వాన్ని పాటిస్తున్నారు!

శ్రీ కృష్ణుని వేణుగాన పటిమకు అచ్చెరువొంది ఆకర్షితులైన “గోపికా సమూహం” లా బ్రహ్మాశ్రీ సుభాష్ పత్రి పిలుపుకు స్పందించి శేషాచల అడవుల్లో ట్రెక్కింగ్ చేసేందుకు అక్కడ అంతమందీ చేరారు.

ఉత్సవం రోజు మధ్యాహ్నం బయల్దేరిన బృందం తొలుత ఈశాన్య దిక్కుగా పయనించి ‘ఈతకాయల మండపం’ దాటి ‘ఎర్రగుంట్ల’

చేరుకుంది.

ఎర్రగుంట్ల అప్పుడెప్పుడో ఫారెస్టాళ్ళు పెంచిన నీలగిరి చెట్లతో నిండిన సాగసైన ప్రదేశం. గుంపులో తాడిపత్రికి చెందిన ‘బదరీ నారాయణస్వామి’ అనే ఎనిమిదేండ్ల పిల్లాడి నుంచి అనంతపురం జిల్లా నేమడ్లెల గ్రామానికి చెందిన పెద్దక్క అనే 80 ఏండ్ల ముదునలి వరకూ వున్నారు. ఆధ్యాత్మికతలో

“ఆత్మబంధం” తప్ప అంతరాలు వుండవు! ఆడా మొగా, పిల్లా జెల్లా, ముసలీ ముతకా, చిన్నా పెద్దా అందరూ శ్రీ సుభాష్ పత్రి ఆధ్యాత్మికత్వం క్రింద ఏకతాటి పై నిలిచారు! అనలే గుండెలవిసే అరణ్యమార్గం. దానికి తోడు పరీక్ష పెడుతున్నట్లు ఒకటే వర్షం! అయినా జనం నడక ఆవలేదు! మార్గాయానం మరచి ముందు కురికారు.

మాకు ‘పైలట్’ లాగా రేచు కుక్కల గుంపు ఒకటి బయల్దేరి వెళ్ళింది. దోవపాడుగునా వాటి అడుగు జాడలు, మలమూత్రాదులే! అడవికి రారాజు లాంటి పెద్దపులి సైతం భయపడేది యీ ఒక్క రేచుకుక్కలకే. రేచుకుక్కలను ‘ధోల్’ అని కూడా పిలుస్తారు. ‘ఎర’ ను శతృసైనికుల్లా అన్ని దిక్కుల నుంచి ముట్టడించి, మట్టగిస్తాయి.

మేం వెళ్తున్నది రాష్ట్రంలోని తొలి సహజ ఉద్యానవనమైన “శ్రీ. వెంకటేశ్వరా నేషనల్ పార్కు రక్షితారణ్యం”లోకి. అనుమతి లేనిదే ప్రవేశం నిషిద్ధం! నడచి నడిచి ‘పుల్లుట్ల’కు చేరుకున్నాం. ఒకప్పుడు

పులులతో విశేషంగా నిండి వున్న పరమ భీకర ప్రాంతం. గతంలో పెద్ద పెద్ద పశువుల మందలను ఇక్కడ వుంచి పోషించేవారు. ప్రస్తుతం అటవీశాఖ నిర్మించిన ఓ చెక్ డ్యాం వన్యజీవాలకు దమ్మిక తీరుస్తోంది. అక్కడికి చేరేసరికి సాయంత్రమయ్యింది. వానాకాలం కాబట్టి త్వరగా చీకట్లు కమ్ముకుంటున్నాయి. పుల్లుట్లలో పాదలు బాగా పెరిగి 'అవతల ఏముందో' కనబడ్డం లేదు. అంతమంది మజిలీ చేయడం ఇబ్బంది. నేనూ, గైడ్ సుబ్బరాయుడు, పాపన్న తర్జనభర్తన పడ్డాం. చివరకు అక్కడికి కూతవేటు దూరంలోని 'గంజిబండలు' వద్ద రాత్రికి మకాం చేయాలని నిర్ణయించాం.

'గంజిబండలు' చేరుకుంటూనే వర్షం కురిసింది. సేకరించారు. వంటలో 'వలలుడు' లాంటి 'బాబు' చకచకా పొయ్యి వెలిగించి వేడి వేడి 'టీ' ఇచ్చాడు! ఇక అన్నం వండుదామని 'పెద్ద అండా' కోసం వెదకగా అది కన్పించలేదు! మిగతా అన్ని సామాన్లు వున్నాయి. ఒక్క అండా తప్ప! ఆ అండాతో బాటు దాన్ని మోసుకొచ్చే భాధ్యత తీసుకున్న సతీష్, సురేష్ లు కూడా కన్పించలేదు! అంటే, వారిద్దరూ ఎక్కడో దారి తప్పారు! ఎలాగైనా వస్తారేమోనని చాలాసేపు చూశాం. కానీ, వారి జాడలేదు. వారి మిత్రులు గాభరా పడ్డారు. వారిని ఆందోళన వడవద్దని చెప్పి నేను సుబ్బరాయుడిని పిలిచి మరో ఇద్దరిని తోడు తీసుకుని

ట్రెక్కింగ్ లో పాల్గొన్న అనంతవరం జిల్లా

నేమడల నికొనె పెద్దక్క (80)

వెతికిరమ్మని పంపాను. కొద్దిసేపటికి వారు ఉత్తచేతుల్తో తిరిగొచ్చారు.

అడవిలో చేసే పారబాటు ఎంతటి గ్రహపాటుగా మారుతుందో చూశారా! యాత్రకు బయల్దేరేముందు పార్వేటి మండపంలో నేను చెప్పిన సూచనలను పాటించకపోవడం తో వారీ దుస్థితిని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఫర్లేదు, వారికి ఇదో వినుత్తు అనుభవం!

★ ★ ★ ★

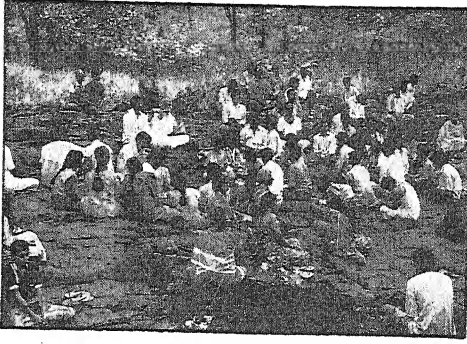
రాత్రి ఆశ్చర్యకరంగా వాన వెలిసింది. ప్రకృతి దేవతల కరుణ వెన్నెల జలపాతమై కురిసింది. చంద్రుడు నునుసిగ్గుగా నవ్వాడు. ధ్యానులొచ్చిన శుభసందర్భాన నీరు నిలువ వున్న గుంటల్లోని కప్పలన్నీ బెకబెకలాడుతూ "గాప్ప కచ్చేరీ"ని ఏర్పాటు చేశాయి. ఈ నేవధ్యంలో ధ్యానులందరూ చూడముచ్చటగా ధ్యానం చేశారు. శరీరం బాగా అలసివుండేమో ట్రెక్కింగ్ మాస్టర్ M.M. స్వామికి జ్వరం వచ్చింది. ట్రెక్కింగ్ కు బయల్దేరకమునుపే ఆయన మౌనప్రతం పాటిస్తున్నారు. అడవిలో అడుగుపెట్టినప్పట్నుంచి మాట్లాడడం మొదలెట్టారు. మాట్లాడకపోయింటే పెద్ద చిక్కె వచ్చిపడుండేది!

'తిరుమల స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ' ఆధ్వర్యంలో ఈ బృహత్తర ట్రెక్కింగ్ కార్యక్రమం ఏర్పాటయ్యింది. నిధుల సమీకరణ, వస్తువుల కొనుగోలు భారం 'స్వామి', తిరుమల సొసైటీ ప్రెసిడెంట్ 'చిన్నప్ప' ల మీద మరి ప్రధానంగా పడింది. మూడు రోజుల ట్రెక్కింగ్ నిర్వహణ, ఆర్గనైజ్ చెయ్యడం అంతా నా బాధ్యత. అయితే, పాంచజన్యం చేబట్టిన రథసారథి 'పత్రిసార్' వుండగా ఇక అవాంతరాలెందుకు వస్తాయి! అంతా నజావుగా, అత్యద్భుతంగా జరిగింది! ప్రియమైన 'మాస్టర్' కు ప్రణామాలు.

★ ★ ★ ★

ఉదయాన్నే వానచినుకులు అందరినీ తట్టిలేపాయి. అందరిదగ్గరికెళ్ళి పేరు పేరునా యోగక్షేమాలు విచారించాను. అందరూ సంతృప్తి కనపరిచారు. ధర్మవరం కు చెందిన ఓ వ్యక్తి మాత్రం “అంతా బాగానే వుంది సార్! స్నానానికి నీళ్ళుంటే ఇంకా బాగుండేది” అన్నాడు! సరిగ్గా ఆయన ముందే ఓ చిన్న నీటికుంట వుండింది! నేను చటుక్కున దాన్ని చూపించి “ఇది స్నానపు తొట్టె లాగుంది. ఇంతకన్నా ఇంకేం కావాలి?” అని అడిగా!

కొందరు మూర్ఖులకు అడవిలో కూడా అష్టయిశ్వర్యాలు కావాలి! నగర నాగరికతా జంఝాటం నుంచి బయటపడ్డానికే అడవికి వచ్చేది. ఇక్కడ కూడా అదే గోల అయితే ఎలా?

ఇంకో పెద్దమనిషి అయితే రెండోసారి తట్ట తీసుకుని భోజనానికి వెళ్ళాడంట. వడ్డించే వ్యక్తి పెట్టకపోయేసరికి అలిగి వచ్చి కూర్చున్నాడు. అలిగితే ఎవరికి నష్టం? ఆకలితో మాడడం తప్ప!

★ ★ ★ ★

“ధ్యానం - ప్రకృతి తత్త్వం. దానికి వ్యతిరేకమైనది పరధ్యానం - వికృతత్త్వం”

‘ధ్యానం’ - హృదయ సంగమం. ‘పరధ్యానం’ - చిత్తవృత్తి కలది. ప్రకృతికి దూరమైనది. అసహజమైనది.

మనం ‘నాగరికత’ పేరుతో ప్రకృతితత్త్వాన్ని ధిక్కరించి లేనిపోని తలనొప్పలను తెచ్చు

కుంటున్నాం. ఈ అనారోగ్యం నుంచి బయటపడ్డానికే ధ్యానమార్గంలో పయనిస్తూ అడవుల్లో ట్రెక్కింగ్ చేస్తూ ప్రకృతితో సహజీవనం నెరుపుతున్నాం. “అడవులు అక్షరాభ్యాసం చేయించే ఆలయాలు.” అక్కడ ‘అ’, ‘ఆ’ లు దిద్దుకున్నప్పుడే నిజమైన ధ్యానులం కాగలం! ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే పత్రిసార్ అరణ్యయాత్రలను నిర్దేశించారు.

అంతేగాదు, భవిష్యత్తులో రాబోయే ప్రళయం (ఎక్స్‌టెన్షన్) మూలంగా ఉత్పన్నమయ్యే పరిస్థితులకు అందరినీ అన్ని విధాలాసంసిద్ధం చేయడం కూడా ఆయన ఆశయంలో ఇమిడి వున్న అంశం. ‘కసరత్తు చేయకుండా కండలు పెంచాలంటే ఎలా?’

★ ★ ★ ★

27వ తేది ‘గంజబండల’ నుంచి బయల్దేరి ‘జడల పానుకు’ చేరుకున్నాం. మనుష్యులెవ్వరూ మెదలకపోవడంతో దోవలన్నీ మూసుకుపోయాయి. ఒక చోట దారితప్పాం. పట్టణంలో మనల్ని ప్రలోభాలకు గురిచేసే వ్యవహారాలెన్నో వుంటాయి. అదేవిధంగా అడవుల్లో కూడా లెక్కలేనన్ని దార్లు ఊరిస్తాయి. సరైన దారిని ఎంచుకోకపోతే ఇక అంతే సంగతులు! అది ఎక్కడెక్కడికో తీసుకెళ్ళి ముప్పుతిప్పలు పెడుతుంది.

జీవన ఇక్కట్ల నుంచి జీవన లాలిత్యం వైపుకు మార్గనిర్దేశం చేసే ‘వెలుతురు పెట్టే’ మాస్టర్! మనలాంటి వారందరినీ సవ్యదిశలో ఆధ్యాత్మిక మహాప్రస్థానం చేయిస్తున్న సుభాష్ పత్రి సార్‌కు అభినందనలు.

‘జడల పానుకు’ ఓ మనోహర ప్రదేశం! అక్కడి సుమితాల బండ పై విశ్రమించిన ధ్యానులందరినీ ప్రకృతి దేవతలందరూ పేరుపేరునా పరామర్శించారు. నహజ ఈతకొలనుల్లో జనం జలక్రిడలాడుతూ కేరింతలతో కిలకిలారావారు

జలక్రిడ

చేశారు. వారి ఆనందోత్సాహాలు చూసి ప్రకృతి పులకించింది! మురిపెపు ముచ్చట్లు చిందించింది!

“వన మానవుడేతో కరచాలనం”

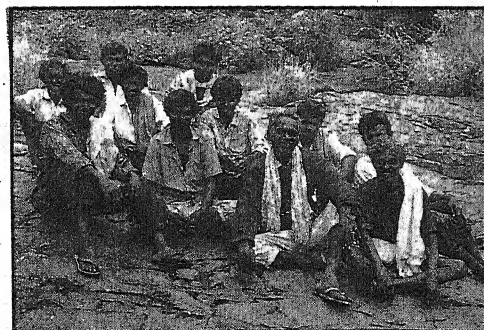
కాస్సేపు శిశువులైన ధ్యానులను చూసి, ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ నేను, సుబ్బరాయుడు, పాపన్న ప్రక్కకు తప్పుకున్నాం. దావునే ఓ గుండెలవిసేలోయమార్గం పట్టాం. వాన హోరుమని కురుస్తోంది! అడుగేస్తే కాలుజారుతోంది! మధ్యాహ్నానికి మునిమాపు వేళయినట్లుంది! చీకట్లు ముసురుకున్నాయి! ధ్యాన నిమగ్నత తో జాగ్రత్తగా నడుస్తూ లోయలోకి దిగాం. దట్టం గా పెనవేసుకున్న లతలు, పాదలన్నీ మా మీద వానచుక్కలు పడకుండా గొడుగు పట్టాయి. ఒకచోట జాలారి చెట్టుకాండం ను పట్టుకుని పక్కకి తిరగమని పాపన్న సైగ చేశాడు. అలాగే కొమ్మలకు వ్రేలాడుతూ కొండకు తొలిచిన కన్నులాంటి ఓ ప్రదేశాన్ని చేరుకున్నాం! కొండలపైని వృక్షాలనుంచి వేళ్లు నీరు వెదుక్కుంటూ ఎక్కడో లోయలలోకి వ్యాపించాయి. వాటిని చూస్తూంటే ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ కు నీటిని తోడే, పైపులు

గుర్తెచ్చాయి. వేర్లు నిజంగా నీటి పైపులే, కానయితే చెట్లు శక్తిని బట్టి నీటి తలతన్యత సహకారం తో జలాన్ని తోడుకుంటాయి.

ఒక చోట మనిషి ఎత్తులో ఒక పెద్ద కంఠ వుంది. అందులోంచి మరిమాను ఊడలు వ్రేలాడుతున్నాయి. వాటి గుండా నీరు ధారగా పడుతోంది. అమృత ప్రాయంగా వున్నాయి నీళ్లు. ఎవరైనా వేటగాళ్లు, స్వగర్భు, మందు వేర్లకోసం వచ్చే యానాదులు అక్కడ మకాం చేయడానికి ఆ నీరే ఆధారం. కణుతులు, ఎలుగు బంటు ఇతర వన్యజీవాలు ముందరి కాళ్ళు పైకెత్తి పెట్టి వెడసాచి నీరు త్రాగడం చూడముచ్చటయిన సన్నివేశం. పైన పేటు పాము పడగలా పరుచుకుని వుండడంతో ఒక్క నీటి చుక్క కూడా మా పైన పడడం లేదు.

ఉలితో అదే పనిగా చెక్కినట్లున్న చిన్ని గుహ. అందులో 40 మంది దాకా తలదాచుకోవచ్చు. ఆ శిలాకుడ్యాలకు మన మార్వీక్కులు వేసిన చిత్రాలున్నాయి. చూపుడు వేలంత పరిమాణం వున్న అవన్నీ కూడా ఏదో కర్మకాండను సూచిస్తున్నాయి. ఆదిమచిత్రకారుల సృజనాత్మక ప్రతిభ ఇక్కడ ద్యోతకమౌతోంది. ఇలాంటి చిత్రాలు ఇంకా శేషావలం అడవుల్లో పలుచోట్ల లభ్యమయ్యాయి. బహుశ మూడు వేల ఏండ్ల క్రితం (క్రిస్తు పూర్వం) ఈ ప్రాంతాల్లో ఒక విలక్షణమైన జీవన సంస్కృతి కొనసాగిందన్నమాట! ఈ విషయంపై ఇంకా పరిశోధనలు జరగాలి.

★ ★ ★ ★

కరచు

కొందరూవి చెట్టు క్రింద గౌతమ బుద్ధునిలా కూర్చునివున్న 'ప్రతి సార్' అటుగా వెళ్తున్న నన్ను ఆపి వేడివేడి 'మిరపకాయ బజ్జీ' అందించారు! ఈ అడవి లో అన్నం దొరకడమే కష్టం! పైగా వేడి వేడి మిరపకాయ బజ్జీ! ఇదేం 'కల' కాదు గదా! అని నేను అటు ఇటు దిక్కులు చూస్తున్నంతలో 'ప్రతిసార్' విజయవాడకు చెందిన 'నాగలక్ష్మి' మేడంను పిలిపించారు. 'రమణకు విజయవాడ సీక్రెట్లు చెప్పు!'

అంటూ 'అవేవో బిస్కెట్లు తెచ్చివ్వు!' అన్నంత మామూలుగా ఆమెను ఆదేశించారు. వెంటనే, ఆ అమ్మాయి నా వైపు చురుకుగా చూసి తన బుట్టకమ్మలు కదిలేలా చిన్నగా నవ్వి 'రండి! చెబుతాను!' అంటూ వ్రక్కకి తీసుకెళ్ళింది. విజయవాడకు చెందిన 'పద్మ' మేడం కు ఆటోరైటింగ్ లో మన పిరమిడ్ గ్రూప్ లోని 21 మంది మాస్టర్స్ గురించి మెస్సేజ్స్ వచ్చాయి. గణపతి మాస్టర్ నహకారం తో ఆమె వాటిని క్రమబద్ధీకరించింది. అందులో డాక్టర్ న్యూటన్, మురళీధర్, ఫిలిప్స్, పాల్ తదితరులతో బాటు నా పేరూ వుంది!

ప్రకృతి పట్ల మరింత లోతైన జ్ఞానం పెంచు కోవాల్సిన ఆవశ్యకత గురించి అందులో పేర్కొన్నారు. అంతే గాకుండా, భవిష్యత్తులో ఒక పెద్ద ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలయం, ఒక 'న్యూస్ పేపర్'ను తీసుకురావాల్సిన గురుతర బాధ్యత నాపైన వుంది! "ప్రకృతి దేవతల కరుణా కటాక్ష వీక్షణాల వల్ల అడవుల్లో తను ఎన్ని ఆటలు ఆడినా చెల్లిపోతున్నాయనీ, వారి సహాయసహకారాలను మరింతగా వినియోగించు కోవాలనీ" ఆ సందేశంలో వుందని నాగకన్య సారీ! నాగవనిత ఊహా! 'నాగలక్ష్మి'

చెప్పారు. చెబుతున్నవన్నీ తనకిష్టమైన ఆధ్యాత్మిక సత్యాలు కాబట్టి ఆమె ముఖం 'పారిజాత పుష్పం'లా వికసించింది. ఆ అందమైన ముఖాన్ని ఫోటో తీసుకుందామనుకున్నా!

స్థిరీశ్చువర ట్రెక్కింగ్ గైడ్ బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ సత్రితో B.V. రమణ మం M.M. స్వామి

నిజమే! ఆధ్యాత్మిక విషయాలెప్పుడూ కనులకూ, వీనులకూ బహుపసందైన విందు మరి!

"చెట్లతో సరసం"

సాయంత్రం 'ప్రతి సార్' అందరి సమక్షం లో వేణువు చేతబట్టి 'సంగీత న్వరార్చన' చేశారు. ఆ వేణుగాన పరిమళాలకు

ప్రకృతి యావత్తు ఓ అలౌకిక స్థితిలోకి జారిపోయింది. ఎల్లెడలా సమాధి స్థితి! కొద్దిసేపటికి ఆ ప్రభావం నుంచి బయటపడిన ధ్యానులను ఉద్దేశించి అర్ధగంటసేపు ఎలాంటి మాటా పలుకూ లేకుండా చెట్లనీ, పుట్లనీ పరిశీలించమని. 'ప్రతిసార్' ఆజ్ఞాపించారు. అంతే! అందరూ తలా ఓ దిక్కు పరగెత్తి ఒక్కో చెట్టును ఎంచుకుని దాని 'సమున్నతమైన సౌందర్యాన్ని' వీక్షించడం లో నిమగ్నమయ్యారు. కొద్దిసేపటికే వారి ముఖ కవళికల్లో మురిపెపు మార్పులు తొంగి చూశాయి. కొందరు మందస్మిత వదనం తో చిరునవ్వులు చిందినంతాగా, మరి కొందరి సమ్మోహన దృక్కులలో సంధ్యాకాంతులు పూచాయి. ఆ సహజోద్ఘానవనంలో అందరూ ప్రేయసీ ప్రియులై విహరించారు!

"ప్రకృతత్వం - వికృతత్వం"

సాయంత్రం 'ప్రతిసార్' పెద్ద సభ నిర్వహించారు. నన్ను తన ప్రక్కన కూర్చోబెట్టుకుని 'ప్రకృతి' గురించి ప్రధాన ప్రసంగం చేయవలసిందిగా కోరారు. "నాకు వేంటనే మా తాతగారు గుర్తొచ్చారు. గ్రేట్ మాన్! ప్రతి

పిల్లాడికి అలాంటి 'తాత' వుండాలి! చిన్నప్పుడు ఆయన మాకు రామాయణ, భారతాలు, మహాభాగవతం, పద్యాలు, పాటలు చెప్పాడు. తిరుపతి - తిరుమల నడకదారిలో 'గాలి గోపురం' వద్ద మాకు హోటల్ వుండేది. దాంతో అక్కడి జీవన విధానం గురించి, అడవుల గురించి, అందులోని మూలికలు, వన్యజీవాల గురించి, ముఖ్యంగా 'పులి కథలు' వినడం మాకు గొప్ప ఉత్తేజంగా వుండేది. చిన్నపిల్లలకి జబ్బు చేస్తే మంత్రాలు వేసేవాడు. తాయెత్తులు కట్టేవాడు. మనుష్యుల పట్ల ఆయన అవ్యాజమైన ప్రేమ ఎనలేనిది. తిరుమలకు నడిచివచ్చే సన్యాసులు, సాధువులు, యోగివుంగవుల సహచర్యం ఆయనకు మెండు. ఇలా, అన్ని రంగాలకూ సంబంధించిన జీవన పూర్ణత్వం ఆయనలో వెల్లివిరిసేది. అలా ప్రకృతి పరిసరాలతోనా అనుబంధానికి ఆయనే స్ఫూర్తి!

ఆ తర్వాత ఆయన చూపిన బాటలో నడుస్తూ తిరుమల కేంద్రంగా గల శేషాచలం అడవులన్నీ తిరిగాను. ఈ సందర్భంగా అనేకానేక అనుభవాలు కలిగాయి. అన్నీ అద్భుతమైనవే! ఎన్నోసార్లు వెంట్రుకవాసిలో ప్రాణాపాయం నుంచి తప్పించుకున్నాను. అప్పుడర్థమయ్యింది - ఎవరో దివ్యమూర్తులు నా వెన్నంటి వున్నారని! అడవిలోకి మనం ఎంత ఆపేక్షతో పోతే అది అంత ఆప్యాయతను కురిపిస్తుంది!

వాన కురుస్తూనే వుంది - బండ మీదంతా తేమ పరచుకుంది. చలి గడగడ వణికిస్తోంది! అందరికీ వేడివేడి అటుకుల ఉప్పా వడ్డించేసరికి ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయ్యింది! పత్రిసార్ మాత్రం ఎలాంటి తిండి ముట్టలేదు!

అంతలావు దూరాలు నడిస్తే కొంచెం తినేవాడు కూడా గంపెడు అన్నం ఆవురావురమని లాగిస్తాడు. అదేం చిత్రమో! పత్రిసార్ టౌన్ లో ఎలాంటి ఆహార

వరిమితి పాటిస్తన్నారో ఇక్కడా అదే వద్దతి కొనసాగించారు! మరీ బలవంతపెడితే ఒకటో అరో బజ్జీ తినేవారు. కప్పు టీ త్రాగేవారు. అంతే! అసమాన విశ్వశక్తి తనలో అనంతంగా ప్రవహిస్తున్నదనడానికి పత్రిసార్ ఓ ప్రబల ఉదాహరణ! మునుపెన్నడో ఋషులు, యోగులు అన్నపానీయాలు వినర్థించి 'తపస్సు' చేసుకుంటూ సంచరించేవారని వినడమే కానీ తిరిగి ప్రత్యక్షం గా చూడడం ఇప్పుడే! అంతేకాక, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని పంచడానికై పగలనక, రేయనక వేలాది కిలోమీటర్లు తిరగడం, రాత్రి తెల్లవార్నూ నిద్ర మేల్కొని వుండగలగడం మానవ మాత్రులకు సాధ్యమా??? !!!

సాధ్యమే!! అందరూ బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రులైనప్పుడు! అందరూ పత్రిసార్ లాగా బ్రహ్మ తేజస్సులైనప్పుడు!

అయ్యా! పత్రి!! మీ చెంత తిరిగే అపూర్వ అవకాశం మాకిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతాభివందనాలు!

“రేచులు”

అర్ధరాత్రి అలవాటుగా నీళ్లు త్రాగడానికి రేచు కుక్కలు అక్కడికి వచ్చాయి. మంచి నిండావుండడంతో దూరం నుంచే మొరుగుతూ కాస్సేపు మారాం చేశాయి. వాటి అనుమతి లేకుండా ఆ ప్రాంతంలో పవ్వళించడం వాటికి కోప కారణమైనట్లుంది. కాస్సేపటికి ఆ ప్రాంతం విడిచి ఎటో వెళ్ళిపోయాయి!

“ఫోటో సెషన్”

ఉదయాన్నే లేలేత నీరెండ శరీరాలకు తగలడంతో అందరూ ఎంతో హాయిని అనుభవించారు. తమ ప్రియమైన మాస్టర్ తో ఫోటోలు దిగారు. వివిధ రకాల భంగిమల్లో రకరకాల ఫోజుల్లో కెమెరాలు 'క్లిక్' మన్నాయి. 'సార్' కూడా ఎవర్నీ మిస్ చేయకుండా అందరూ ఫోటోల్లో వచ్చేట్లు జాగ్రత్త తీసుకున్నారు. తిరుమల స్పిరిచ్యువల్ సొసైటీ సెక్రటరీ, అరవై ఏండ్ల యువకుడు 'కోళ్ల మునిరత్నం' ఒక దశలో అలిగి ఫోటోకు దూరంగా జరిగినా పత్రిసార్,

స్వయంగా ఆయన చెంతకు వెళ్లి ఫోటో తీయించారు! 'అలిగిన బిడ్డను అనునయించే తండ్రి ప్రేమ ఆయనది!'

క్రితం రోజు రాత్రి M.M. స్వామికి తీవ్రంగా జ్వరం. ఒళ్ళంతా సెగలు చిమ్మింది. అదృష్టవశాత్తు వాన రాలేదు. ఆయన భార్య 'హంస' సవర్యలు చేస్తూ కన్పించింది. పత్రి సార్ తనచుట్టూ గుమిగూడిన జనంతో రాత్రి చాలాసేపటి వరకూ మాట్లాడుతూనే వున్నారు. కాన్సెప్టులు వెల్లువై ప్రవహించాయి. చివర్లో 'ఆయన' స్వామి దగ్గరికొచ్చి అక్కడున్న నెగడును ఎగదోశారు. చుట్టూ వెచ్చదనం మరింతగా పరచుకుంది. నిజానికి గ్రేట్ మాస్టర్ల సురే పెద్ద ఉపశమనం కదా!

సరిగ్గా 11 గంటలకు వంటపాత్రలు, వస్తువులు అన్నీ సరిచూసుకుని తిరిగి తిరుమల ముఖం పట్టాం. షడ్రసాపేతమైన భోజనం ఘుమఘుమలు అడవి జీవాలకు పైతం నోరూరించినట్లుంది. తెల్లవారు రూమున ఓ చిరుత పులి వంటపాత్రల దగ్గర కాస్సేపు తచ్చాడి పోయింది.

పాదలు నరుక్కుంటూ, కంప కొట్టుకుంటూ నేనూ, నుబ్బరాయుడూ ముందు నడువగా మిగతావారు మమ్మల్ని అనుసరించారు. మరలా వాన మొదలైంది, 'స్వస్' మిత్రుడు 'ఉలిచేస్మిత్' పంపిన జర్మన్ ట్రెక్కింగ్ బ్యాగ్ (రక్సాక్) నన్ను బాగా కాపాడింది. వానికి తడవని దాని నిర్మాణం, శరీరంలో ఓ అవయవం గా అమరిన తీరూ నాకు గొప్ప సౌఖ్యాన్నిచ్చాయి. ఆ 'రక్సాక్' తో బాటు స్విట్జర్లాండ్ ఆర్మీ ప్యాంటు, పర్ట్, షుద్లాండ్ బూట్లు ఆ వాతావరణానికి ఎంతో సహకరించాయి. అందుకే అడవిలోకి వెళ్ళేటప్పుడు ప్రత్యేక వస్త్రధారణ తప్పనిసరి.

అలానే వానలో నానుతూ 'సత్రాలు' మీదుగా ఎరిగుంటు చేరుకున్నాం. 'సత్రాలు' ఒకానొకప్పుడు

కడవ జిల్లా నుంచి వచ్చేవారికి పెద్ద విడిది స్థలి. పదకవితా పితామహుడు అన్నమయ్య కూడా ఈ త్రోవగుండానే తిరుమల వచ్చాడని ప్రతీతి. అయితే ప్రస్తుతం సత్రాల గోడలన్నీ కూలి తలుపులన్నీ విరిగి శిథిలావస్థలో వున్నాయి. భౌతిక విషయ లాలస ఎప్పటికీ శిథిలకుడ్యమే! 'అత్త జ్ఞానమే' శాశ్వతంగా నిలిచి వుండేది!

చివరి మజిలీ 'ఎరిగుంట' వద్ద అందరూ తమ వద్ద మిగిలిన తినుబండారాలను సహచరులతో పంచుకున్నారు. అందర్నోనూ తెలియని సంతృప్తి విశేషం గా వెల్లివిరుస్తోంది! బహుశా ప్రకృతి తో సహజవనం వల్ల కావచ్చు! ఇంతలో పత్రి సార్ వచ్చి నీలగిరి వృక్షాల నడుమ పచ్చటి వసిరిక పైన నెమ్మదిగా నడుం వాలారు. ఒక్కొక్కరుగా వచ్చి వీడ్కోలు తీసుకోవడం ప్రారంభించారు. ఎవ్వరికీ తిరిగి ఇళ్ళకు పోవడం ఇష్టం లేనట్లుంది! అయిష్టంగానే స్వస్థలాలకు బయల్దేరారు! రాత్రిలో ఏ ఇతర స్పృహవల్ సాపైటీలూ తలపెట్టని విధంగా అడవుల్లో ట్రెక్కింగ్ ఏమిటి? తిండి తిప్పలు లేకుండా 'మాస్టర్' అంతేసి దూరాలు నడవడమేమిటి? బుట్టలు నెత్తినెదుకుని బరువులు మోయడమేమిటి? పాటలు పాడడం, ఆటలు ఆడడం ..... ఇదంతా నిజంగా 'సెలబ్రేషన్'. ఇదే నిజమైన 'బ్రహ్మాత్మవం!'

నెత్తిన బట్టతలతో, తెల్లని బవిరిగడ్డంతో సాదాసీదాగా కనిపించే ఈ పెద్దమనిషి పిలుస్తూనే 'జనం' పాలో మంటూ పరిగెత్తుకు వచ్చేయడమేనా?! అయినా ఆయ్యేదేదో స్టార్ హోటల్కో, ఏ పుణ్య తీర్థానికో కాదు గదా! కాకులు దూరని కారడవి, చీమలు దూరని చిట్టడవి .....! మరి అలాంటి అలివి గాని ప్రదేశాల్లోకి కూడా జనం 'కూర్' గడుతున్నారంటే నిజంగానే ఆయనలో ఏదో 'మహత్యం' వుండే వుండాలి! మరి ఏమిటా 'మహత్యం'?

అదే "ఆనాపానసత్తి!"

అంటే - "శ్వాస మీద ధ్యాస!"

నా ముందర ఓ సినిమా రీలు కదలు తున్నట్లుంది. ఇంతలో "ఏమయ్యా! రమణా!" అంటూ భుజం మీద ఓ చెయ్యి పడింది. తల త్రిప్పి చూశాను! "జనవరి సంక్రాంతికి అయిదు వందల మందితో ట్రెక్కింగ్! ఐదురోజులపాటు అడవుల్లో కాపురం!" -

చిన్నగా నవ్వాచ్చింది! ఐదువందలయినా, ఐదువేలయినా నడిచేవారు, నడిపించేవారు తమరే గదా! ఇక ఎంత మందయితేనో! 'నేనో దైవికమైన మాధ్యమం మాత్రమే!'

“మానస సరోవరం”

ఆధ్యాత్మిక శిఖరారోహణ

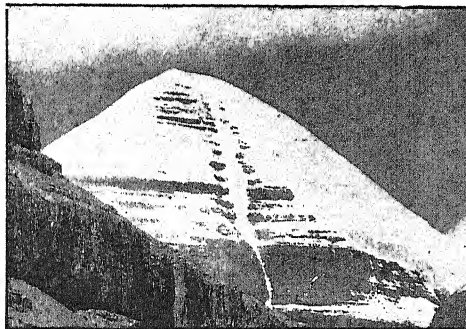
B.V. రమణ

22 అక్టోబర్, 1998

చెంగల్వరాయుడు

దేవ భూమి హిమాలయాల్లో వికసించిన పద్మం “మానస సరోవరం!” మనిషి ఆధ్యాత్మికోన్ముఖికి ‘ఎగిరేసిన బావుటా’ మానస సరోవరం! రామాయణ, మహాభారతాల్లోనేగాక వేదాల్లో, పురాణాల్లో సైతం మానస సరోవరం ప్రస్తావన వుంది! జీవితం లో ఒక్క సార్తైనా మానస సరోవరాన్ని దర్శించి, తరించాలని భారతీయులే గాక విదేశీయులు సైతం తహతహ లాడుతుంటారు.

అయితే, ఆ స్వప్నాన్ని సాకారం చేసుకోవడానికి ‘శారీరక ధారుడ్యం’, ‘మానసిక ఔన్నత్యం’, ‘ఆధ్యాత్మిక దీక్ష’ అవసరం. దోవలో అంబరాన్ని చుంబించే హిమవన్నగాలా, ఉధృతంగా ప్రవహించే నదీనదాలూ, నెత్తురు గడ్డకట్టించే చలిగాలులూ, ఊహించని ఉత్పాతాలనూ ఆధిగమించాల్సి ఉంటుంది. తన సంకల్ప శక్తితో ఈ ప్రతికూల పరిస్థితులన్నిటినీ ఎదుర్కొని చిత్తూరు జిల్లా సత్యవేడు జూనియర్ కళాశాలలో ‘చరిత్ర’ అధ్యాపకులు చెంగల్వరాయుడు (47) 1996 మే నెలలో దిగ్విజయంగా “మానస సరోవర” యాత్ర చేసి వచ్చారు. తద్వారా మన రాష్ట్రం నుంచి అతి కొద్దిమంది ప్రేళ్ళ ఆయన ఒకరయ్యారు! నుమారు 16 వేల డైవికమైన మంచినీటి ప్రస్తుతం చైనా ఆక్రమిత దాన్ని సందర్శించాలంటే తప్పనిసరి. మే నుంచి

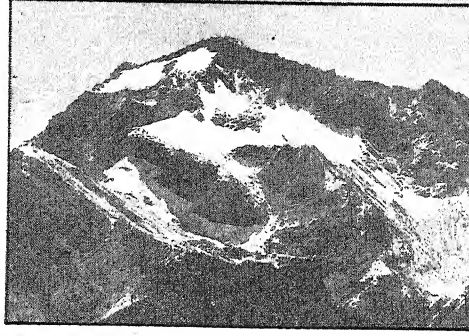
శివుడి తెంకికొండ - కైలాస్ శిఖరం

మానస సరోవర యాత్ర చేసిన మీద లెక్కించ దగ్గవారిలో నముద్ర మట్టానికి అడుగుల ఎత్తున వున్న సరస్సు ‘మానస సరోవరం’. టిబెట్ భూభాగంలో ఉంది. చైనా ప్రభుత్వ అనుమతి అక్టోబర్ మధ్యకాలం అనువైనది.

ప్రతి ఏటా మన శాఖ పవిత్రమైన మానస సరోవర యాత్ర నిర్వహిస్తుంది. ప్రభుత్వ ప్రకటనలను అనుసరించి అభ్యర్థులు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. వారిలో కొందరిని లాటరీ పద్ధతిలో ఎంపిక చేసి మళ్ళీ వారికి డిల్లీలోనూ, గుంజీలోనూ వైద్య పరీక్షలు నిర్వహిస్తారు. ఇందులో ఎన్నికైన వారే యాత్రకు అర్హులు. యాత్రా ఖర్చులకు గాను భారత, చైనా ప్రభుత్వాలకు కొంత సొమ్ము చెల్లించాలి. ఈ సందర్భంగా తనకు రు. 35,000లు దాకా ఖర్చు అయినట్లు చెంగల్వరాయుడు తెలిపారు. భారత్ వైపు నుంచి ‘కుమాం మండల వికాస్ నిగం’ భోజన వసతి, బస ఏర్పాట్లు చేసింది.

తొలుత, దేశ రాజధాని ఢిల్లీ నుంచి బయల్దేరి నైనిటాల్ దగ్గరి ‘కాడ్గాడాం’ వరకు రైలు ప్రయాణం. అనంతరం బస్సులో ‘అల్మోరా’ చేరుకుని రాత్రికి అక్కడే బస. అల్మోరాలో 1200ల ఏండ్ల క్రితం నాటి పురాతన ‘జాగేశ్వర్’ ఆలయం ఓ కళాత్మక నిర్మాణం. ‘దార్పులా’ దాటి ‘తవాఘాట్’ చేరుకునేసరికి అక్కడ్నుంచి ఆసలు సినలైన పర్వతారోహణ ప్రారంభమౌతుంది. కష్టభూయిష్టమైన ‘పంగు’, ‘సిర్గా’లను అధిరోహించి ‘గాలా’ చేరేసరికి భారత్, నేపాల్లను విడదీస్తూ కాళీ గంగా నది తగులుతుంది. నది ఒడ్డునే గల 4,400ల మెట్లు క్రిందికి దిగితే ‘మాల్యా’ చేరుకుంటాం.

'మాల్యా' నుంచి ముందుకెళ్ళితే మనోహరమైన సెలయేళ్ళు. జలపాతాలకు నిలయమైన 'బుద్ధి' ఎదురవుతుంది. ఈ మరింత అప్రమత్తత బురదమయం! ఏ మాత్రం అంచులను తాకాల్సిందే! మిగలదు. 12వేల దాటిన అనంతరం వచ్చే జన్మస్థలి. 'సబిడాంగ్' వద్ద ముగుస్తుంది. అక్కడే ఆకారంలో "ఓం" పర్వత అనుభవం! రాత్రి ఒంటి

హరికృష్ణ 'ఓం' పర్వతం

- సబిడాంగ్

ప్రాంతం లో నడిచేటప్పుడు అవనరం. నేలంతా కాలు జారినా అగాధపు వెదకడానికి 'ఎముక' కూడా అడుగుల ఎత్తున 'గుంజి'ని 'కాలాపానీ' కాళీగంగా నది భారతీయ నరిహద్దు సంస్కృత అక్షరం "కె" దర్శనం మార్మికమైన గంటకు లేచి దుర్గమమైన

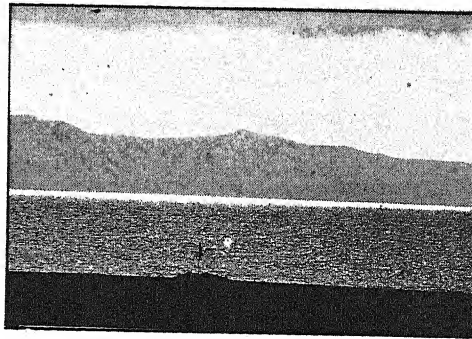
'లిపులేక్ పాస్' దాటాలి. అనంతరం చైనా భూభాగంలోని 'తక్లాకోట్' వద్ద ఇమ్మిగ్రేషన్ వ్యవహారాలన్నీ పూర్తి చేసుకుని సభ్యులందరూ రెండు బ్యాచ్లుగా విడివడతారు. ఒక బ్యాచ్ వారు 'హోరే' నుంచి 'మానస సరోవరం' పరిక్రమకు ఉపక్రమిస్తే మరో జట్టు తార్చన్ నుంచి కైలాస్ పర్వత పరిక్రమ'కు బయల్దేరతారు. ఆయా ప్రదేశాల సందర్శనానంతరం బ్యాచ్లు పరస్పరం మారతాయి. ఈ సందర్భం గా నడవలేని వారి కోసం చైనా ప్రభుత్వం అవసరమైతే జడల బర్రెలను ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఇక్కడ మరుగుదొడ్డి సౌకర్యం సవ్యంగా లేక చాలా ఇబ్బంది పడ్డామని చెంగల్వ రాయుడు చెప్పారు.

"మానస సరోవర పరిక్రమ"

'బ్రహ్మ' పరమ శివుని దర్శనార్థం వెండికొండకు ఏతెంచినప్పుడు "రాళ్ళు రప్పలతో, చెట్లూ చేమాలేని ఈ ప్రాంతం ఎడారిని తలపిస్తోంది!", "ఇక్కడో సరోవరం వుంటే ఎంత బావుంటుందో!" అని మనస్సులో అనుకున్నదే తడవు సత్ సంకల్ప మాత్రాన ఓ సువిశాల సమ్మోహనమైన సరస్సు ప్రత్యక్షమైందని అంటారు! అదే పరమాద్భుత 'మానస సరోవరం' అని ఓ గాథ!

దాదాపు 135 కి.మీ. సరస్సు శీతాకాలంలో సైతం అక్కడక్కడా ఉన్న స్థితికి కారణమని అంటారు.

దివ్యమైన ఈ సరోవర సట్లెజ్ తదితర జీవనదులకు సరస్సులో స్నానమాచరిస్తే తాయని భక్తుల నమ్మిక.

మహాద్భుత హరన సరోవరం

చుట్టు కొలతతో ఒప్పారే ఈ గడ్డ కట్టదు. నీటి అడుగున 'ఉష్ణకుండాలే' ఈ సమతా

జలమే గంగ, బ్రహ్మపుత్ర, 'మాతృక' అని విశ్వాసం. ఈ సర్వపాపాలు పరిహారమవు

తావులేని చైనా సైనికులు సైతం సరోవర స్నానం 'ఏదో తెలీనీ మహత్తర అనుభూతి'ని కలిగిస్తుందని మాత్రం ఒప్పుకుంటారు. మానస సరోవరంకు మరోవైపు రావణాసురుడు తపస్సు చేసిన 'రాక్షస సరోవరం' కానవస్తుంది.

'సివెన్ హిడెన్' అనే ప్రఖ్యాత రచయిత ఈ భూమండలం పైని సరస్సులకే అణిముత్యం అనదగ్గది 'మానస సరోవరం' అని ప్రశంసించారు.

గుర్రుల మీద ఓ ప్రవతోన్ని యోతున్న వ్యక్తులు

గుర్తుగా భావిస్తారు.

ఈ సరోవరంచుట్టా ప్రదక్షిణం చేసేటప్పుడు చిత్ర విచిత్రమైన రాళ్ళూ రప్పలు, మంత్రాక్షరాలు లిఖించిన శిలాఫలకాలు అడవి బాతులు, హంసలు కానవస్తాయి. కొన్ని జల స్థలాల్లో పెద్ద పెద్ద చేపలు ఈడులాడుతూంటాయి. అక్కడున్న కొన్ని శిలాకృతులను టిబెటన్లు అత్యంత భక్తి ప్రపత్తులతో పూజిస్తారు. మిఠాయిలు, స్థానికంగా తయారయ్యే 'చాంగ్' అనే సారా ని నివేదిస్తారు. కాగా, మంచు కొరికే చలిలో కాళ్ళు, చేతులకు ఎలాంటి అచ్చాదనా లేని ఓ భారతీయ సన్యాసి యాత్రీకులకు గైడ్గా వ్యవహరిస్తూ తోడ్పడ్డంతనకు విస్మయం కలిగించిందని చెంగల్వరాయుడు అన్నారు. భారతీయుల యోగశక్తికి దీన్నే దృష్టాంతంగా ఆయన అభివర్ణించారు.

“కైలాస పర్వతం”

ప్రపంచం పై కప్పు 'టిబెట్'! ఆ టిబెట్ శిరస్సుపైని 'కిరీటం' కైలాస శిఖరం! శివుడి వెండి కొండగా పిలిచే కైలాస పర్వతం టిబెట్కు పశ్చిమాన 'గారి'కి నైరుతి దిక్కున ఆవిర్భూతమైవుంది. పర్వత ఆకారం పరమశివుడి ముఖాకృతిని పోలివుంటుంది. ధ్యాన నిమగ్నుడైన గరళకంఠుడి తేజో రూపం - అర్ధ నిమీలిత నేత్రాలతో, దీపజ్వాలగా ప్రకాశించే త్రినేత్రం తో, తల్లి వేరులా దుమికే జటాజూటం తో హృదయాంతరాళాల్లో దివ్యానుభూతిని దీపిస్తుంది. ఉద్వేగం పట్టలేక భక్తులు “ఓం హర! హర!! శంభో శంకర మహాదేవ!!!” అంటూ దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా శబ్దిస్తారు. పులకించి, సంగీతించిన విశుద్ధ పరిసరాలు 'ఓంకార నాదాన్ని' జపిస్తాయి. ఈ లయాత్మకత 'నిశ్శబ్దంలో శబ్దం, శబ్దంలో నిశ్శబ్దం,

సముద్ర మట్టానికి 22,028 అడుగుల ఎత్తున గల 'కైలాస గిరి' చుట్టుపక్కల గతంలో అనేక జైన, బౌద్ధారామాలు విలసిల్లేవి. చైనా నేత 'మహాజెడాంగ్' ఆధ్వర్యంలో జరిగిన సాంస్కృతిక విప్లవం కాలంలో వాటిల్లో చాలా వరకు నాశనమయ్యాయి. తొలి తీర్థంకరుడు ఇచ్చోదే 'జ్ఞానోదయం' పొందాడని జైనుల విశ్వాసం. టిబెటన్లు ఈ పర్వతాన్ని 'గాంగ్ రిపోచి' అనీ, 'టి-సే' అనీ పిలుస్తారు.

డోల్గోపాస్

ఇక్కడ సమీపంలోని 'చుగు' అనే ప్రాంతం నుంచి కైలాసగిరి, మానస సరోవరాలను ఏకకాలంలో చూడొచ్చు.

అనంతరం 'తార్చన్' నుంచి కైలాస శిఖర పరిక్రమ చేసుకుంటూ సుమారు 20 కి.మీ. 'ట్రెక్కింగ్' చేస్తే 'డెరబు' వస్తుంది. దోవలో 'మృత్యు పర్వత సముదాయాన్ని' అధిరోహించాలి. టిబెట్, హిందూ ఇతిహాసాల ప్రకారం ఈ సాహసం చేస్తే కొత్త జన్మ ఎత్తినట్లే. ఇక్కడ్నుంచి వరుసగా 'డోల్మా పాస్', 'జుడు లేక్'లను స్పృశించి తిరిగి 'తార్చన్' చేరుకుంటాం.

నిర్దేశిత కార్యక్రమంలో లేకపోయినా తార్చన్ నుంచి కైలాస పర్వత సింహభాగంలో 12 కి.మీ. నడిచి 'అష్టపథ్' చేరుకున్నట్లు చెంగల్వరాయుడు తెలిపారు. ఎనిమిది పథ్లను దాటితే మోక్షం పొందినంత ఫలం. అష్టపథ్ చెంతవుండే 'నంది పర్వత దర్శనం' - మహాభాగ్యం.

“ఆరాధ్య దైవం హిమాలయాలు”

“శ్వేత వర్ణ శోభిత హిమోత్తుంగ శిఖరాలను ఆరాధించే తత్త్వం మొదలైతే ఇక వాటిని వదల బుద్ధికాదు. వాటి అలవిగాని ఆకర్షణ అలాంటిది” అని అంటారు - చెంగల్వరాయుడు. ఈ అనుభూతి నోటితో చెప్పేదిగాదు. అనుభవంతో ప్రామాణీకరించుకోవాలి. వాటి సౌందర్యం, సౌకుమార్యం, సంస్కారం, సమున్నతత్వం, వాత్సల్యం, ధీర గంభీరత, ప్రేమాస్పదత, మార్మికతలను హృదయ సంధానం చేసుకున్నప్పుడే హిమాలయ యాత్రకు సార్థకత. 'ప్రకృతే పరమదైవం' అనే సానుడికి నిజమైన అర్థం.

ఆధ్యాత్మిక పరిజ్ఞానం, రోజుకు రెండు సార్లు భావాతీత ధ్యానం, యోగాసనాలు, సాయంత్రం 6 కి.మీ. దూరం క్రమం తప్పని పరుగు, కరాటే లాంటి మార్షల్ ఆర్ట్స్ లో ప్రవేశం, కర్ర సాము తనకు ఈ యాత్రలో ఎంతో ఉపకరించాయి. తద్వారా అలవడిన ఆత్మిక శక్తితో అలవోకగా మానస సరోవర యాత్ర పూర్తి చేసినట్లు ఆయన వినమ్రంగా తెలిపారు. తమ జట్టులో 28 మందికి గాను ముగ్గురు మాత్రమే పూర్తి దూరం 'ట్రెక్కింగ్' చేశారనీ వారిలో తానొకడని ఆయన వెల్లడించారు. గతం లో దేశంలోని 'లే', 'లడక్' తప్ప 'జమ్మూ - కాశ్మీర్', 'కులు', 'మనాలి', 'చంద్రఖాని', 'సర్వాస్' తదితర హిమాలయ ప్రాంతమంతా ట్రెక్కింగ్ చేశారు. ట్రెక్కింగ్ ద్వారా తనలో ఆధ్యాత్మిక వికాసం పెంపొందిందని, ఆ తాత్వికత తనలో మరిన్ని సాహస కార్యాలకు పురికొల్పుతోందని చెంగల్వరాయుడు చెప్పారు.

“సాహసమనే మైలు రాళ్ళను అధిగమించడమే జీవితం. అలాంటి సమున్నత శిఖరారోహణ మనందరికీ శిరోధార్యమే!”

కైలాసగిరి దగ్గర ప్రరితన రెలి శిసనెలు :
కుడిపక్క నిలబడినవారు చెంగల్వరాయుడు

“ధ్యానం మనల్ని తీసుకెళ్తుంది.....”

అనారోగ్యం నుంచి ఆరోగ్యం వైపు;

అసంతృప్తి నుంచి సంతృప్తి వైపు;

అసామర్థ్యం నుంచి సామర్థ్యం వైపు;

ఉదాసీనత నుంచి చొచ్చుకుపోయే స్వభావం వైపు;

అజ్ఞానం నుంచి ప్రజ్ఞానం వైపు;

అకర్మత్వం నుంచి కర్మత్వం వైపు;

అనాలోచితం నుంచి సరియైన ఆలోచన వైపు;

మానవత్వం నుంచి దివ్యత్వం వైపు;

బానిసత్వం నుంచి ఆచార్యత్వం వైపు;

బలహీనత నుంచి ధారుడ్యం వైపు;

దుఃఖం నుంచి బ్రహ్మానందం వైపు;

బంధం నుంచి విముక్తి వైపు;

స్వార్థం నుంచి నిస్వార్థం వైపు;

అనైక్యత నుంచి ఐక్యత వైపు;

గెలుపు / ఓటమి పరిస్థితుల నుంచి గెలుపు / గెలుపు పరిస్థితుల వైపు;

సంకీర్ణం (అస్వాభావికం) నుంచి సాధారణం వైపు;

సంశయం నుంచి నిస్సంశయం వైపు;

నిస్సారం నుంచి సారం వైపు;

అతి మార్గం నుంచి మధ్య మార్గం వైపు;

అనౌచిత్యం నుంచి ఔచిత్యం వైపు;

అయోగ్యత నుంచి యోగ్యత వైపు;

అశాంతి నుంచి ప్రశాంతి వైపు;

వికేంద్రీయత నుంచి సకేంద్రీయత వైపు;

కారిన్యం నుంచి మృదుత్వం వైపు;

అధర్మం నుంచి ధర్మం వైపు;

అన్యాయం నుంచి న్యాయం వైపు;

యుద్ధత్వం నుంచి మిత్రత్వం వైపు;

పూజించడం నుంచి పని చేయడం వైపు;

సోమరితనం నుంచి చురుకుధనం వైపు;

మతిమరుపు నుంచి గొప్ప జ్ఞాపక శక్తి వైపు;

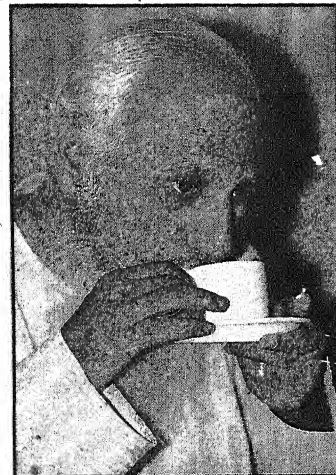
సొంతదారుత్వం నుంచి ధర్మకర్తృత్వం వైపు;

భయం నుంచి ధైర్యం వైపు;

ఏకాంత వాసం నుంచి కలసి వుండడం వైపు;

ఏకపక్షత నుంచి బహుముఖత్వం వైపు;

తాటస్థిత నుంచి గొప్ప జిజ్ఞాస వైపు;

శూన్యం నుంచి అనంతత్వం వైపు;

విషవలయం నుంచి అమృతత్వం వైపు;

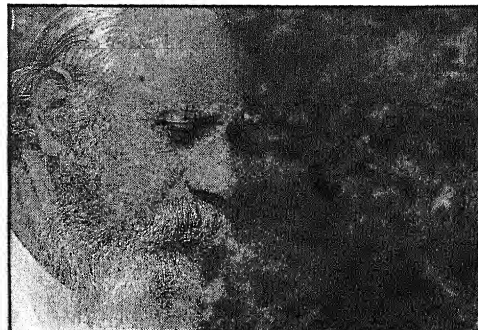

శరీరతత్వం నుంచి శాస్త్రీయం వైపు;
 మరణం నుంచి చిరంజీవతత్వం వైపు;
 లౌకికం నుంచి అలౌకికం వైపు;
 అసాంఘికం నుంచి సాంఘికం వైపు;
 అశ్రద్ధ నుంచి శ్రద్ధ వైపు;
 అంశాత్మ నుంచి పూర్ణాత్మ వైపు;

మూర్ఖాత్మ నుంచి ముక్తాత్మ వైపు;
 తామసికం నుంచి నిర్గుణం వైపు;
 జూద్రత్వం నుంచి బ్రాహ్మణత్వం వైపు;
 ప్రేయస్సు నుంచి శ్రేయస్సు వైపు;
 అజాగ్రత్త నుంచి నిత్యజాగ్రత్త స్థితి వైపు;
 పరిమిత జ్ఞానం నుంచి అపరిమిత జ్ఞానం వైపు;
 నాస్తికత్వం నుంచి ఆస్తికత్వం వైపు;
 మూఢభక్తి నుంచి సద్యోభక్తి వైపు;
 మాంసపిండం నుంచి మంత్ర పిండం వైపు;
 ప్రాఘంఛికం నుంచి అధ్యాత్మికం వైపు;
 భోగత్వం నుంచి యోగత్వం వైపు;
 రాక్షసత్వం నుంచి మానవత్వం వైపు;
 మనఃప్రలోభం నుంచి అంతరాత్మ ప్రభోధం వైపు;
 నిరాశ నుంచి ఆశాపథం వైపు;
 నిస్పృహ నుంచి స్పృహ వైపు;
 అత్యాశ నుంచి మితాశ వైపు;
 అపాండిత్యం నుంచి పాండిత్యం వైపు;
 సరికాని దృక్పథాల నుంచి సరియైన దృక్పథాల వైపు;
 పరధ్యాన నుంచి నిత్యజాగరూకత వైపు;

ప్రజల్ప సహితం నుంచి ప్రజల్ప రాహిత్యం వైపు;
 విషయానందం నుంచి బ్రహ్మానందం వైపు;
 వినాశకర ధోరణి నుంచి అద్భుతకర ధోరణి వైపు;
 సంగం నుంచి నిస్సంగం వైపు;
 జన్మసహితం నుంచి జన్మరాహిత్యం వైపు;
 శిష్యరికం నుంచి పరమగురుత్వం వైపు;
 లఘుత్వం నుంచి గురుత్వం వైపు;
 మూలాధారం నుంచి సహస్రారం వైపు;
 సవికల్పం నుంచి నిర్వికల్పం వైపు;
 చీకటి బ్రతుకు నుంచి వెలుగు బ్రతుకు వైపు;
 అవిరామం నుంచి సవిరామం వైపు;
 దేహదృష్టి నుంచి దివ్యదృష్టి వైపు;
 గరీబు నుంచి నవాబు వైపు;
 వృద్ధత్వం నుంచి యవ్వనం వైపు;
 చేతకానితనం నుంచి నేర్పరితనం వైపు;
 మానవత్వం నుంచి బుద్ధత్వం వైపు;
 అవిశ్రాంతి నుంచి విశ్రాంతి వైపు;
 సకామ కర్మత్వం నుంచి నిష్కామ కర్మత్వం వైపు;
 బంధం నుంచి స్వేచ్ఛ వైపు;
 అలౌక్యం నుంచి లౌక్యం వైపు;
 అలక్ష్యం నుంచి లక్ష్యం వైపు;
 అవిశ్వాసం నుంచి విశ్వాసం వైపు;
 అలజడి నుంచి ప్రశాంతత వైపు;
 పరాధీనం నుంచి స్వాధీనం వైపు;

అవివేకం నుంచి వివేకం వైపు;

దోషత్వం నుంచి నిర్దోషత్వం వైపు;

శైశవాత్మ నుంచి వృద్ధాత్మ వైపు;

అనిపుణత నుంచి నైపుణ్యం వైపు;

అసహజత్వం నుంచి సహజత్వం వైపు;

అనూతనత్వం నుంచి నూతనత్వం వైపు;

పరధర్మం నుంచి స్వధర్మం వైపు;

అస్వాభావికం నుంచి స్వాభావికం వైపు;

అలసత్వం నుంచి అనాలసత్వం వైపు;

తిరోగమనం నుంచి పురోగమనం వైపు;

అచేతనం నుంచి చేతనత్వం వైపు;

ద్వేషం నుంచి ప్రేమ వైపు;

హింస నుంచి అహింస వైపు;

ఆడంబరత నుంచి నిరాడంబరత వైపు;

శుష్క వేదాంతం నుంచి అనుష్ఠాన వేదాంతం వైపు;

ప్రాపంచిక విద్య నుంచి బ్రహ్మ విద్య వైపు;

ఇంద్రియ చాపల్యం నుంచి జితేంద్రియత్వం వైపు;

అపరిపక్వత నుంచి పరిపక్వత వైపు;

చిత్త చాంచల్యత నుంచి చిత్తైకాగ్రత వైపు;

అసమాధి నుంచి సమాధి నిద్రత్వం వైపు;

ఈర్ష్య నుంచి నిర్విర్ర వైపు!

అనిర్వాణాత్మక ఆలోచనాధోరణి నుంచి నిర్వాణాత్మక

ఆలోచనా ధోరణి వైపు;

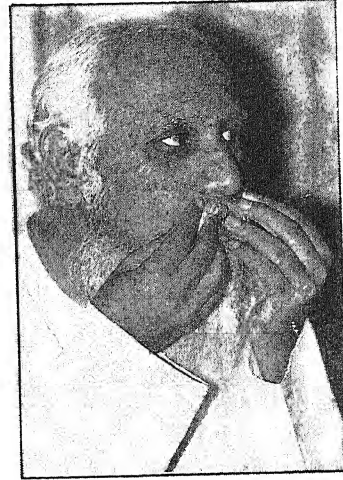
వ్యామోహం నుంచి నిర్ వ్యామోహం వైపు;

వియోగం నుంచి యోగం వైపు;

భ్రోగత్వం నుంచి భ్యోగత్వం వైపు;

క్షయం నుంచి అక్షయం వైపు;

రాగం నుంచి విరాగం వైపు;

సరికాని వాగ్ధోరణి నుంచి సరియైన వాగ్ధోరణి వైపు;

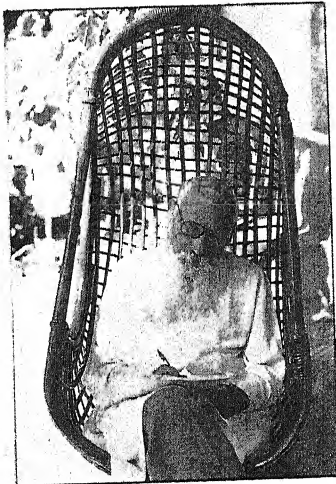
అసంపూర్ణ జీవితం నుంచి పరిపూర్ణ జీవితం వైపు;

తమస్సు నుంచి జ్యోతి వైపు;

మృత్యువు నుంచి అమృతత్వం వైపు;

- సుభాష్ పత్తి

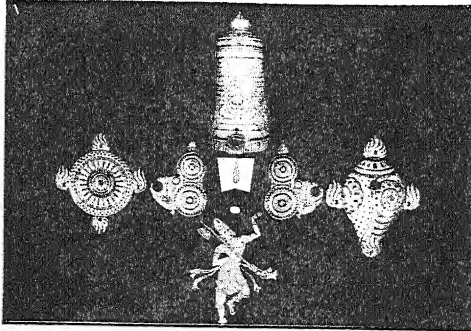
('ధ్యాన లహరి' మాన పత్రిక ఆధారంగా....)

“ఏడుకొండలవాడు”

వేంకటేశ్వర స్వామికి ఏడుకొండలవాడు అని పేరు. ఆయన్ను ఎందుకంటే ఏడుస్తున్నాడో తెలుసా? తెలుసుకోవాలని ఏ మాత్రం ఆసక్తి ఉన్నా ఈ ప్రియ విషయాలను జిగ్రత్తగా చదవండి.

- ఎడిటర్

మనిషి అన్నాక ఉన్నది ఒక శరీరమే కదా? అవును! కాదు! చూడడానికి ఒకటే కానీ, అంతర్లీనంగా ఇంకా ఆరు శరీరాలున్నాయి. మొత్తం ఏడు శరీరాలున్నాయన్న మాట. అవి :

1. Physical Body : అన్నమయ కోశం (స్థూల శరీరం)
2. Etheric Body : ప్రాణమయ కోశం or Energy Body (కాంతి మయ కోశం)
లేదా శక్తిమయ శరీరం
3. Astral Body : భావనామయ శరీరం లేదా మనోమయ కోశం (సూక్ష్మ శరీరం)
4. Mental Body : విజ్ఞానమయ కోశం or Causal Body (కారణ శరీరం)
5. Spiritual Body : ఆనందమయ కోశం (ఆధ్యాత్మిక శరీరం)
6. Cosmic Body : విశ్వమయ కోశం (విశ్వమయ శరీరం)
7. Nirvanic Body : నిర్వాణమయ కోశం (నిర్వాణమయ శరీరం)

ఇలా ఉన్న ఏడు శరీరాలనూ ‘కొండ’ లంత అంటే అంత శ్రేష్టం గా, ఉన్నతం గావించుకున్నాడు గనుకనే శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు “ఏడుకొండలవాడు” అయ్యాడు. అయితే, మనం కూడా ఆ ఏడు శరీరాలనూ ఏ విధంగా “కొండల” లాగా పెంచుకోగలమో చూద్దామా మరి?

1. **స్థూల శరీరం** : సరియైన, శ్రమబద్ధమైన, శుచియైన ఆహారాన్ని తగినంత పాళ్ళలో తీసుకోవటం ద్వారా ఈ అన్నమయ శరీరానికి ‘పరిపూర్ణ ఆరోగ్యం’ సిద్ధిస్తుంది.

2. **శక్తిమయ శరీరం** : సూక్ష్మాది శరీరాలనుంచి, స్థూల శరీరానికి ప్రేరణ అందించడం లో అనుసంధాన కర్తగా వ్యవహరించే ఈ శరీరానికి తగినంత శక్తి ‘విశ్రాంతి’ ద్వారా సహజం గా ప్రకృతి నుంచి లభిస్తుంది. మనం చేయవలసినదల్లా అనవసరపు శారీరక, మానసిక శ్రమను నివారించుకోవటమే! తద్వారా అంటే ‘ప్రజల్ప రాహిత్యం’ ద్వారానే ఈ రెండవ శరీరం సదా కాంతివంతమై అలరారుతూంటుంది.

3. **భావనామయ శరీరం** : మనకు అకస్మాత్తుగా కోపం గానీ, ఉద్రేకం గానీ కలిగినప్పుడు ఆ ఆవేశం లో తీసుకోదలచుకున్న నిర్ణయాలను ఒకింత వాయిదా వేసుకోవటం ద్వారా ‘తొందర పాటుతనాన్ని’ నివారించుకోగలం. తద్వారా అనవసరమైన మానసిక ఒత్తిడుల నుంచి విముక్తి లభించి, మూడవ శరీరం తేజోవంతమై వర్ధిల్లుతుంది.

4. **విజ్ఞానమయ శరీరం** : మనిషి సంఘ జీవి. అంచేత సంఘం లో తనకు లభించే కనీస గౌరవ మర్యాదలతో ఉన్నతంగా ప్రకాశించగల ఈ నాల్గవ శరీరాన్ని కూడా సంరక్షించుకోవడం

ఎంతైనా అవసరం. ఈ “సంరక్షణ సరియైన సామాజిక స్పృహ”తో తగినంత ‘ప్రాపంచిక జ్ఞానాన్ని’ సైతం ఆర్జించడం ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది.

5. **ఆధ్యాత్మిక శరీరం**: ఇతర మహాయోగులను నందర్నించి, అనుభవాలను వినటం ద్వారానూ, పరమయోగుల చరిత్రలను పఠనం చేయడం ద్వారానూ మన ఆధ్యాత్మిక శరీరం ప్రకాశవంతమై ఒప్పురుతుంది.

6. **విశ్వమయ శరీరం**: విశ్వశక్తిని “ధ్యానం” ద్వారా వృద్ధి నొందించుకోవటం ద్వారా ఈ శరీరాన్ని అంటే మన దివ్య చక్షువును కొండంత చేసుకోవచ్చును.

7. **నిర్వాణమయశరీరం**: ముందే చెప్ప కున్నట్లుగా ఈ భూలోకం ‘ఓ అద్భుత పాఠశాల!’ మనం నేర్చుకోవటం పూర్తికాగానే ప్రతి వ్యక్తికీ ఆ విజ్ఞానాన్ని ఇతరులకు నేర్పించవలసిన బాధ్యత ఎంతైనా ఉంటుంది. అంటే, పదిమందికీ బోధించడం ద్వారానే, జ్ఞాన దానం చేయటం ద్వారానే ఈ చివరి శరీరం ధన్యత పొందుతుంది.

కాబట్టి, పై పద్ధతులన్నీ ‘తు’ ‘చ’ తప్పకుండా ఆచరించి మన శరీరాలను కూడా “ఏడుకొండల” లాగా తయారు చేసుకోగలిగిన రోజునే, ఆ వేంకటేశ్వరుని నిజమైన ఆరాధకులం కాగలం. అలా అవుదామా మరి!

- సుభాష్ పత్తి

“మాస్టర్ లక్షణాలు”

1. మూర్ఖుడికీ, మాస్టర్ కూ ఒకటే తేడా - మూర్ఖుడు తన మూర్ఖత్వాన్ని విడిచి పెట్టడానికీ ఇష్టపడడు. ఎందుకంటే ‘మూర్ఖత్వం’ ఎంతో సంతోషం ఇస్తుంది కనుక. తన మూర్ఖత్వాన్నీ, తన తప్పులనూ, ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకుంటూ, వెంటనే దాన్ని ‘సన్యసించ’ గలిగేవాడే ‘మాస్టర్’ కాగలడు.

2. జీవితంలో ఒడిదుడుకులూ, కష్టనష్టాలూ సరిసమానంగా ఉంటాయి - ఆత్మజ్ఞాన హీనుడికీ, మరి ఆత్మజ్ఞాన సంపన్నుడికీ. అయితే, వీటన్నిటినీ తన కనుగుణంగా మరింత ‘ఆత్మజ్ఞాన’ సముపార్జనకూ, ‘జీవన సార్థకత’కూ ఎవరైతే సోపానంగా మార్చుకుంటారో వారే ‘మాస్టర్’ కాగలుగుతారు.

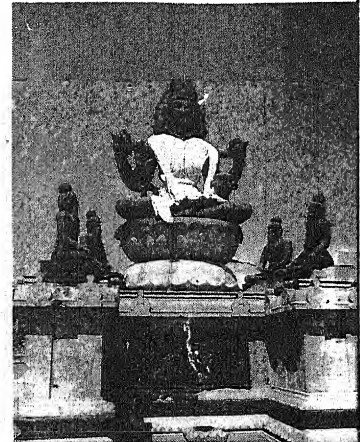
3. పట్టించుకోవలసిన విషయాలను ఎంత బాగా పట్టించుకుంటారో, పట్టించుకోకూడని విషయాలను అంత బాగానూ ఎవరైతే పట్టించుకోరో - అలా వుండడమే ‘మాస్టర్’ లక్షణం. పట్టువిడుపుల సమ్మేళనమే ‘మాస్టర్’ అంటే.

తిరుపతి

డా || G.R. యుగంధర్

27-12-1998

SVRRG హాస్పిటల్

“ఒకప్పైడు గా వేయిస్తు 67 + ధ్యానంలాకి వచ్చాక 37 + ”

నేను డివిజనల్ ఫారెస్ట్ అధికారిగా రిటైర్ అయ్యాను. ప్రస్తుతం చిత్తూరు జిల్లా పీలేరులో నివసిస్తున్నాను. నా జీవితం లో ఎక్కువ భాగం అడవులతోనే ముడిపడింది. స్వంత జిల్లా చిత్తూరు, పొరుగు జిల్లాలు కడప, నెల్లూరులలో అటవీ అధికారిగా పని చేశాను. అంతేగాక అదిలాబాద్, వరంగల్, కర్నూలు జిల్లాలతో సహా రాష్ట్రంలోని అనేక అటవీ ప్రాంతాలు నాకు సుపరిచితాలు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్ట్ ‘తెలుగు గంగ’ కు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వ ఫారెస్టు క్లియరెన్స్ లో ప్రధాన పాత్ర వహించాను.

ప్రకృతి తో నాకు సంబంధ బాంధవ్యాలు వున్నా దాన్ని గురించి లోతైన జ్ఞానం మాత్రం బ్రహ్మశ్రీ సుభాష్ పత్రి గారి ద్వారానే కలిగింది. 1982 సం॥ నుంచి నాకు బ్లడ్ ప్రెషర్ (B.P.) వుండేది. రోజుకు 6 మాత్రలు వాడేవాడిని. 1994 సం॥ ఆగస్టు 18న నా మిత్రుడు, T.T.D. తిరుపతి అటవీ అధికారి శ్రీ శంకర్ రెడ్డిగారి ద్వారా సుభాష్ పత్రి గారితో పరిచయం ఏర్పడింది. ఆ రోజు నా జీవితం లో ఓ గొప్ప మలుపు. అప్పట్నుంచి ‘ధ్యానం’ (ఆనాపానసతి) మొదలు పెట్టి ఇప్పటి వరకు చేస్తూ వస్తున్నాను.

ధ్యానం ప్రారంభించిన కొద్ది రోజులకే నాకు B.P. తగ్గిపోయింది. 1958 సం. నుంచి కళ్ళజోడు వాడే వాడిని. ఇప్పుడా అవసరం లేదు! శుభ్రంగా అన్నీ చూస్తున్నాను!

నా సహధర్మచారిణి, ధ్యాని సునందనా రెడ్డి కూడా ఆధ్యాత్మిక ప్రచారం లో తన వంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తూండడంతో మంచి ‘ధ్యాన కుటుంబం’గా వెలుగొందుతున్నది!

పిరమిడ్ స్పిరిచ్యువల్ సాసైటీలకు మానిఫెస్టో లాంటి ‘తులసీ దళం’ అనే ఇతిహాసం కు రూపకల్పన మా ఇంట్లోనే జరగడం విశేషం!

ప్రస్తుతం నేను పీలేరు, మదనపల్లె తదితర ప్రాంతాల్లోని స్కూళ్ళలో సుమారు 6 వేల మంది విద్యార్థులకు ఉచిత ధ్యాన - జ్ఞాన బోధ చేస్తున్నాను!. నా బంధు మిత్రులు ముఖ్యంగా అడవులలో సన్నిహితం గా వుండే అటవీ శాఖ అధికారులకు ధ్యానం గురించి చెప్పడం నా దిన చర్య!

త్వరలో “భూమి ఏక్స్ ప్లెన్” (భూ ప్రళయం) జరగబోతోంది. అందుకు భౌతికంగా, మానసికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా అందరినీ నన్నద్దం చేయాల్సిన అవసరం వుంది.

ధ్యానులుగా వికసిద్ధాం!

ధరణిని కాపాడుకుందాం!

పీలేరు

C. రామకృష్ణారెడ్డి

21-12-1998

Rtd .,D.F.O

“పత్రి సార్ లాగా జీవించాలి”

నా పేరు ‘స్వామి’. ఫిబ్రవరి 1997 నుంచి ధ్యానం చేస్తున్నాను. అప్పట్నుంచీ నిజమైన జీవితం గడుపుతున్నాను. అంతకు ముందు ‘వెధవ’ లాగా జీవించాననీ ‘ధ్యానం’ తెలుసుకున్న తర్వాత అర్థమయ్యింది. కారణం ఏమంటే పైకి ఎంత మంచిగా వున్నా, లోపల మాత్రం క్రూర మనస్తత్వం కలిగి వుండేవాడిని. “ఒక మనిషిని ఎలా చంపాలి?” లేదా “డబ్బు అక్రమంగా సంపాదించాలంటే ఎలాంటి ప్లాన్ వేయాలి?” అనే ఆలోచనలు చేసేవాడిని. ఇలా, ఎన్నో రకాల వెధవ పనులు చేసేవాడిని. పైకి మాత్రం అందరికీ పేరుకు తగ్గట్లుగా ‘స్వామి’ లాగా ఉండేవాడిని.

ధ్యాన జీవితంలో అడుగు పెట్టిన 15 రోజులకు నిద్రిస్తున్నప్పుడు నా సూక్ష్మ శరీరం 'ధ్యానం' చేయడం చూసాను. అప్పటి నుంచి ధ్యానం మీద పట్టుదలు పెరిగింది. 'నేను ఎవరు?' 'ఎందుకు వచ్చాను?' 'ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రం అంటే ఏమిటి?' ఈలాంటి ఎన్నో ప్రశ్నలకు జవాబులు లభించాయి. అప్పటి నుంచి జీవితంలో ఎన్నో మార్పులు రావడం మొదలయ్యాయి. దానితో పాటు అనేక రకాల పరీక్షలూ ఎదురయ్యాయి. వీటన్నింటినీ ఎదుర్కోడానికి నా జీవితాన్ని ఫణంగా పెట్టాను.. చివరికి ఇంటి నుంచి కట్టుబట్టలతో బయలు దేరి కర్నూలు పిరమిడ్ లో వుండి ధ్యానం చేస్తూ, అక్కడి ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలలో పాలుపంచుకునేవాడిని. అక్కడి మాస్టర్స్ నాకు అన్ని రకాల సహాయ సహకారాలు అందించారు.

ఈ విధంగా ఆనందమయ జీవితం గడుపుతున్న తరుణంలో 'ఆల్ఫాలో' మురళీధర్ సార్ తో పరిచయం ఏర్పడింది. వారి ఇంటికి వెళ్ళి అక్కడే మూడు నెలలు పాటు వుండి, అక్కడికి వచ్చేవారికి ధ్యానం గురించి చెప్తూ, చేయిస్తూ వుండేవాడిని.

సెప్టెంబర్ నెలలో తిరుమలలో జరిగిన 'ట్రెక్కింగ్' కార్యక్రమం లో పాల్గొనడం జరిగింది. అడవి లో మొదటిసారి అడుగు పెట్టడం. ట్రెక్కింగ్ చేసిన మూడు రోజులూ జీవితంలో మరువలేనివి. క్రొత్త క్రొత్త మాస్టర్స్ తో పరిచయాలు, వారి అనుభవాలు వినడం ఎంతో ఆనందాన్నిచ్చింది.

ప్రకృతిలో గడిపిన ఆ రెండు రాత్రులు అద్భుతమైనవి. ప్రకృతిలో ధ్యానం చేస్తున్నప్పుడు నన్ను నేను మరిచిపోయాను.

అడవిలో నేను గడిపిన రెండు రోజులూ 'ఆడామొగా', 'క్రొత్త పాత', 'చిన్నా పెద్దా' అనే తేడా రవ్వంత కూడా లేకుండా ఒకే ప్లేటులో నలుగురు భోజనం చేయడమూ, ఒకే 'టీ'ని ఇద్దరం త్రాగడం, ఒకే పక్కని ఇద్దరు పంచుకోవడం, ఒకరికొకరు

సహాయం చేసుకుంటూ నడవడం అద్భుతం. ప్రతిసార్ చెప్పిన 'కాన్సెప్ట్స్'ను మననం చేసుకుంటూ అడవిలో ఆనందంగా గడిపాం.

అప్పటి నుంచి మళ్ళీ 'ఒక్క రోజుయినా అడవిలో గడపాలి' అని ఎదురుచూస్తున్నాను.

'నేను అంటే ఎవరు?' 'ఆధ్యాత్మికత అంటే ఏమిటి?' అనే ప్రశ్నలు వున్నవారు ప్రతిసార్ చెప్పినట్లుగా ధ్యానం (ఆనాపానసతి) చేస్తూ మాస్టర్స్ యొక్క జీవితాలను పరిశీలించడం ద్వారా సమాధానాలు తెలుసుకోవచ్చును.

పిరమిడ్ ఆదర్శ సూత్రాలు పాటిస్తూ పత్రి సార్ లాగా జీవించాలన్నదే నా జీవితాశయం!

ప్రతి ఒక్కరూ "పత్రి సార్ లాగా జీవిస్తూ, అర్థవంతమైన జీవితం గడపాలన్నదే నా కోరిక!" మైమరిపించే ట్రెక్కింగ్ ను అందరూ రుచి చూడాలన్నదే నా చిన్ని ఆశ!

హైదరాబాద్
25-12-1998

స్వామి

“తిరుమల లో కలువు!”

ఇట్లు.

మీ అమ్మ

నా పేరు పద్మ. నేను ఓ సాధారణ గృహిణి. 1997 జనవరి 18న మొదటిసారి శ్రీ సుభాష్ ప్రతిగారిని కలవటం, వారు వెంటనే నా చేత ధ్యానం చేయించటం జరిగింది. ఆ తరువాత రోజు వర్క్ షాప్ లో కూడా మూడుసార్లు ప్రతి సార్ పర్య వేక్షణలో ధ్యానం చేయటం జరిగింది. అప్పుడు నేను ఒక వెలుగు ముద్దలాగా నాకే కనిపిస్తున్నాను. ఆ రోజు నుంచి సార్ చెప్పినట్లు రోజూ ధ్యానం, స్వాధ్యాయం, సజ్జన సాంగత్యాలతో జ్ఞానార్జన చేస్తున్నాను.

కొన్ని రోజులలోనే ధ్యానంలో నాకు టెలిపాతీ సందేశాలు రావటం, ఐదు తలల సర్పం, తామరపువ్వు కలిపించటం, ముందుగా జరగబోయే విషయాలు తెలియటం, నీలిరంగులో నాలోని అవయవాలను

చూడటం మొదలైనవి జరిగాయి. సూక్ష్మశరీరయానం లో ఒకసారి మానవాళికి విపత్కర పరిస్థితి ఏర్పడితే జనులందరినీ వేరొక గ్రహం మీదకు పంపిస్తున్నట్లు కనిపించింది. నాకు సూక్ష్మశరీరం బయటకు వచ్చినప్పుడు ఆకాశంలో చుక్కల ప్రక్కన, చంద్రుని ప్రక్కన ఉన్నట్లు అనిపించేది.

1997 అక్టోబరు 10న “తిరుమల ట్రెక్కింగ్”లో సార్ నన్ను పక్కనున్న శ్యామకోన లోయను చూసి రమ్మన్నారు. అక్కడ 5 నిమిషాలు ధ్యానంలో ఉండగా “నన్ను కెమెరాలో బంధించు” అని వినిపించింది. ఆ లోయని ఫోటో తీసాను. అంతలో తిరుపతి నుంచి వచ్చిన మునుస్వామిగారు, హంస గారు నా దగ్గరికి వచ్చి “కొండ ఆవలి వైపు ఇంకా బాగుంటుంది రండి” అని చెప్పి అక్కడకు తీసుకుని వెళ్ళి, “ప్రకృతిని చూసి ఆనందించేకంటే దానితో మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించండి” అన్నారు. అప్పుడు నేను ధ్యానంలో కూర్చోగా నేను అడిగిన ప్రశ్నలు, నాకు వచ్చిన సమాధానాలు -

ప్ర. ఈ కనపడే దృశ్యం ఎలా వచ్చింది?

జ. ఇదంతా నా సృష్టి వల్ల ఏర్పడింది.

ప్ర. ఇక్కడి కొండలు చారిత్రాత్మకంగా చెక్కబడిఎలా ఉన్నాయి?

జ. ఇదంతా నా శక్తి సామర్థ్యాలు.

ప్ర. నాకు ఏదైనా సందేశం ఇవ్వు!

జ. నాలాగా ఆనందంగా ఉంటూ బుద్ధిని వికసింపజేసుకుని సూక్ష్మబుద్ధితో ముందుకు సాగిపో.

ప్ర. ఓ జలపాతమూ.. నీరు ఎందుకంత రుచిగా వుంది?

జ. నేను ఖనిజ ధాతువులతో కలిసి ఉన్నాను. నీ దేహం కూడా ఖనిజ ధాతువులతో నిర్మితమయి ఉన్నదే.

ప్ర. నీ ప్రవాహానికి లగ్నం ఏమిటి?

జ. నిరంతరంగా సాగే ఈ ప్రవాహంలానే నీ జీవితమూ ధ్యాన ప్రవాహంలా సాగిపోవాలి.

ఆ తరువాత తిరుమలలో సార్తో ఉండగా నాకు ఒక విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. 10 రోజుల ముందు ఇంట్లో ధ్యానం లో వుండగా “తిరుమలలో కలుపు-ఇట్లు, మీ-అమ్మ” అని ఒక ఉత్తరం కనిపించింది. ఈ విషయం సార్కి చెప్పాను. అప్పుడు పత్రిసార్ “ప్రకృతి అంటే ‘మాత’ కదా!” అన్నారు. అప్పుడు నాకు ఆ ఉత్తరం యొక్క సందేశం అర్థమైంది. ఆరోజు రాత్రి ధ్యానం చేస్తూంటే సార్ కళ్ళల్లోంచి రెండు కిరణాలు నా రెండు కళ్ళల్లోకి రావడం, వెంటనే ఒక ఋషి రూపం లో మారి నా లోపలికి ప్రవేశించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఒక బంగారు తాడుతో నేను బంధింపబడి వుండటం కనిపించింది. ఈ రెండు అనుభవాలు తిరుపతిలో నాకు ఎంతో ఆనందాన్నిచ్చాయి.

డిసెంబర్, 97లో వైజాగ్ వెళ్ళినప్పుడు సాగరాన్ని సందర్శించడానికి పత్రిసార్ తో కలిసివెళ్ళాను. అక్కడ ధ్యానం లో కూర్చొని సముద్రుడిని సందేశం ఇమ్మని అడిగాను.

“నా పైన కనబడే ఆటుపోట్లు, కెరటాలు, అలలు, ఉప్పెనలు చూసి ఆనందించడమే కాకుండా నాలోనికి వెళ్ళేకొద్దీ లభించే ప్రశాంతత, గాంభీర్యం, సకల ప్రాణికోటితో తాదాత్మ్యం పొందటం, రకరకాలైన ఖనిజ సంపదను చూడటం జరుగుతుంది. అలాగే ప్రతి ఒక్కరూ ధ్యానం చేయడం ద్వారా మరి లోనికి ప్రవేశిస్తే ప్రకృతి తో అనుబంధం అనుభవమౌతుంది.”

చిన్నప్పటి నుంచి కూడా ‘ప్రకృతి’ అంటే ఒక విధమైన ఆనందాన్ని అనుభవించేదాన్ని. కానీ సరైన అవగాహన వుండేది కాదు. తిరుమల కొండలలో పత్రిసార్తో కలిసి ట్రెక్కింగ్కు వెళ్ళినప్పటి నుంచి ప్రకృతి గురించి సరైన అవగాహన మొదలయ్యింది. ప్రతి చెట్టునూ, పుట్టనూ పరిశీలనగా చూస్తే అవి నాతో సంభాషిస్తున్నట్లునిపిస్తుంది. వాటిని చూసి తాదాత్మ్యం చెందేదాన్ని. ఎంతో ఆనందాన్ని పొందేదాన్ని.

ప్రకృతిలోని ప్రతి అణువు స్వార్థరహితమైన ప్రేమను పంచడానికి తన యొక్క తోడ్పాటును ఎల్లవేళలా అందిస్తుంది. ఆ విధమైన తోడ్పాటును ప్రకృతిలో భాగమైన సకల మానవాళి కూడా అలవర్చుకుంటే అంతకు మించిన సౌభాగ్యం మరొకటి వుండదు.

ప్రకృతి గురించి ఈ రకమైన సదవగాహన కల్గించిన పత్రి సార్కు కృతజ్ఞతాభివందనాలతో ...

J. పద్మా రాఘవరావు

విజయవాడ ఆంధ్రా బ్యాంకు ఎదురుగా,
2-1-1999 మాచవరం. ఫోన్ : 430334

“ఆత్మజ్ఞానం తోనే అన్నీ సాధ్యం”

నా పేరు P. శ్రీనివాసుల రెడ్డి. గత మూడు నెలలుగా ధ్యానం చేస్తున్నాను. మా శ్రీమతి, మరి పిల్లలు పత్రి గారితో కలిసి ‘జడల పానుకు’ ట్రెక్కింగ్కు వెళ్ళారు. వారి అనుభూతులను, ఆనందాన్ని చూసిన తర్వాత నేను కూడా ధ్యానం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయంలో ‘ధ్యానం’ చేస్తున్నప్పుడు వేంకటేశ్వరస్వామి ఏ విధమైన ఆభరణాలూ లేకుండా కనపడ్డారు. ఆయన ముందు కూర్చొని ధ్యానం చేశాను.

‘ధ్యానం’ ద్వారా ఏ పన్నెనా సాధించగలమనే పరిపూర్ణ ఆత్మ విశ్వాసం వృద్ధి చెందింది. “జీవితంలో దేన్నైనా సాధించాలంటే అది ‘ఆత్మజ్ఞానం’ తోనే సాధ్యం” అని నా ప్రగాఢ విశ్వాసం.

ప్రతి ఒక్కరూ ‘ధ్యానం’ చేసి ధన్యత చెందాలని ఆశిస్తూ...

P. శ్రీనివాసరెడ్డి

తిరుపతి రాజపోషకులు, ‘ధ్యాన కిరీటం’
2-01-1999 8/73, న్యూ బాలాజి కాలనీ,
M.R. పల్లె రోడ్డు,
తిరుపతి. ఫోన్ : 25071.

“ధ్యానం చేయండి”

‘ధ్యానం’ అంటే?

“ధ్యానం” అంటే “ప్రార్థన” కాదు

“ధ్యానం” అంటే “స్తోత్రం” కాదు

“ధ్యానం” అంటే “నామ స్మరణం” కాదు

“ధ్యానం” అంటే “మంత్ర జపం” కాదు

“ధ్యానం” అంటే “శ్వాస మీద ధ్యానం”

“శ్వాస మీద ధ్యానం” బుద్ధ ప్రబోధిత “ఆనాపానసతి”

ధ్యానం వల్ల లాభాలు :

ధ్యాన సాధన ద్వారానే రోగా లన్నీ పోతాయి.

ధ్యాన సాధన ద్వారానే జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుంది.

ధ్యాన సాధన ద్వారానే మనః శాంతి లభిస్తుంది.

ధ్యాన సాధన ద్వారానే ఆత్మ స్వైర్యం కలుగుతుంది.

ధ్యాన సాధన ద్వారానే దివ్యచక్షువు ఉత్తేజిత మవుతుంది.

ధ్యాన సాధన ద్వారా మనమే “గురువు”లుగా

మారుతాం.

ధ్యాన సాధన ద్వారా మనమే దైవ స్వరూపాలమని తెలుసుకుంటాం.

సత్యం :

మన జన్మని మనమే ఎన్నుకుని వచ్చాం.
ఎవరిని వారే ఉద్ధరించుకోవాలి.
ఒకరు ఇంకొకరిని ఎప్పుడూ ఉద్ధరించలేరు.
స్పృహ కోటానుకోట్ల లోకాలున్నాయి.
మనం ఈ లోకం లో కేవలం యాత్రికులం మాత్రమే.

చావు :

“చనిపోవడం” అంటే శరీరాన్ని వదలడమే.
“చనిపోవడం” అంటే మన చుట్టూ వున్న ప్రపంచాన్ని మార్చడమే.
“చనిపోవడం” అంటే మరో నూతన ప్రపంచాన్ని చేరడమే.

కర్మ సిద్ధాంతం :

ఎవరి కర్మను వారే అనుభవించాలి.
మన చెడ్డే మనకు చెడు చేస్తుంది.
మన మంచి మనకు మంచి చేస్తుంది.

వివేకం :

అందరి దగ్గరనుంచీ అన్ని ఎప్పుడూ నేర్చుకుంటూ వుండాలి.
నమయాన్ని క్షణమైనా వృధా ఎప్పుడూ చెయ్యకూడదు.

శక్తిని అణుమాత్రమైనా వృధా ఎప్పుడూ చెయ్యకూడదు.

ఈ వర్తమాన జన్మనే ‘ఆఖరి జన్మ’గా నిర్ణయించుకోవాలి.

- సుభాష్ పత్రి

“పిరమిడ్ స్పిరిచ్చువల్ సాసైటీస్” యొక్క ఆధ్యాత్మిక శాస్త్ర విజ్ఞాన ప్రచురణలు, ఆడియో కేసెట్స్ కావలసిన వారు సంప్రదించవలసిన చిరునామా!

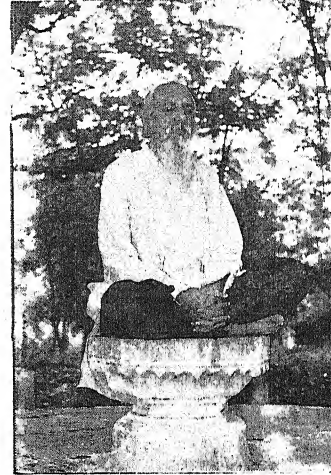
A.V. సాయి కుమార్ రెడ్డి,

పిరమిడ్ బుక్ హౌస్, 587 -E, బాలాజీ కాలనీ, తిరుపతి - 517 501, ఫోన్ : 28425

“ఆనాపానసతి

చేయవలసిన పద్ధతి”

“ఆనాపానసతి” అంటే హాయిగా కూర్చుని, కళ్ళు రెండూ మూసుకుని, చేతులు రెండూ కలిపి, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలను గమనించడమే. ఏ మంత్రమూ మనస్సులో ఉచ్చరింప కూడదు. ఏ రూపాన్నీ ప్రత్యేకంగా ఊహించుకోకూడదు. మామూలుగా జరుగుతున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలకే గమనించాలి.

మధ్య మధ్యలో అనెకానెక ఆలోచనలు వస్తున్నా, వాటిని ఎప్పటికప్పుడు ‘కట్’ చేస్తూ మళ్ళీ మళ్ళీ శ్వాస మీదకు ధ్యాన మరల్చాలి. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలను గమనిస్తూ వుంటే శ్వాస క్రమక్రమంగా చిన్నదవుతూ ‘నాసికాగ్రం’ లోకి అంటే ‘భ్రూమధ్యం’లోకి తనంతట తాను చేరుకుంటుంది. తద్వారా క్రమక్రమంగా ఆత్మ సహజమైన ఆలోచనా - రహిత - స్థితి కలుగుతుంది. ఆ ఆత్మ సహజమైన ఆలోచనా - రహిత - స్థితిలో కలిగే ఎన్నో శారీరక, సూక్ష్మశరీర, ఆధ్యాత్మికానుభవాలను ఉత్సాహం తో గమనిస్తూ వుండాలి. దీనినే “విపస్నన” అంటారు.

ప్రారంభంలో ధ్యానం చేసేటప్పుడు గదిని చీకటి చేసుకోవడం ఉత్తమం. ధ్యానం చేయడానికి ప్రత్యేక సమయ, సందర్భాలు అంటూ ఏమీ లేవు. పెద్దవారైతే వీలయినప్పుడల్లా 45 ని. తక్కువ కాకుండా చేయాలి. చిన్న పిల్లలకు 15 ని. ధ్యానం సరిపోతుంది. ప్రత్యేకమైన నియమ నిబంధనలు ఏమీ లేవు. పిల్లలూ, పురుషులూ, స్త్రీలూ, వృద్ధులూ అందరికీ ఈ ధ్యాన పద్ధతి అనుకూలమైనది. ఏ పూజలూ, వ్రతాలూ చేయనవసరం లేదు. ముఖ్యం గా సంసార సుఖాలను ఏ మాత్రం త్యజించనవసరం లేదు.

- సుభాష్ పత్రి

“భూలోకం ఒక అద్భుత పాఠశాల, మనం అద్భుత విద్యార్థులం అవుదాం!”

